

Conservatori Professional
de Música Mestre Tàrrrega
de Castelló

**PROGRAMACIÓ
DIDÀCTICA
CONTRABAIX**

ÍNDEX

1. ENSENYAMENTS ELEMENTALS	7
1.1. Competències.....	8
1.1.1. Les competències clau del currículum en el Sistema Educatiu Espanyol.....	9
1.1.2. Les competències clau i els objectius.....	33
1.1.3. Les competències clau en el currículum.....	34
1.1.4. Estratègies metodològiques per a treballar per competències a l'aula.....	36
1.2. Objectius Generals en els Ensenyaments Elementals.....	40
1.3. Continguts Comuns en els Ensenyaments Elementals.....	41
1.4. Objectius Específics en els Ensenyaments Elementals.....	42
1.5. Continguts Específics en els Ensenyaments Elementals.....	43
1.6. Criteris d'Avaluació en els Ensenyaments Elementals.....	44
1.7. Criteris de Qualificació en els Ensenyaments Elementals.....	47
1.8. Avaluació.....	49
1.8.1. Característiques de l'avaluació.....	49
1.8.2. Quan avaluar: tipus d'avaluació segons la seua temporalització.....	49
1.8.3. Perquè avaluar: tipus d'avaluació segons la seua funció i finalitat educativa.....	50
1.8.4. Qui avaluarà: tipus d'avaluació segons el seu avaluador.....	50
1.8.5. Que avaluar: procediments i instruments d'avaluació.....	51
1.8.6. Qualificacions.....	53
1.8.7. Periodicidad de la comunicació de les qualificacions.....	54
1.8.8. Criteris de promoció.....	55
1.8.9. Criteris de recuperació.....	56
1.8.10. Reclamació de notes.....	56
1.8.11. Pèrdua d'avaluació contínua.....	56
1.8.12. Límit de permanència.....	57
1.8.13. Pianista acompanyant.....	57
1.9. Seqüenciació de Continguts, Objectius, Competències, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Elementals de Música per cursos.....	59
1.9.1. 1r d'Ensenyaments Elementals	59
1.9.1.1. Objectius.....	59
1.9.1.2. Continguts.....	60
1.9.1.3. Competències bàsiques de música.....	61
1.9.1.4. Competències específiques de contrabaix.....	67
1.9.1.5. Criteris d'avaluació.....	69
1.9.1.6. Continguts mínims exigibles.....	72
1.9.1.7. Bibliografia.....	73
1.9.2. 2n d'Ensenyaments Elementals	75
1.9.2.1. Objectius.....	75
1.9.2.2. Continguts.....	76
1.9.2.3. Competències bàsiques de música.....	77
1.9.2.4. Competències específiques de contrabaix.....	83
1.9.2.5. Criteris d'avaluació.....	84
1.9.2.6. Continguts mínims exigibles.....	87

1.9.2.7. Bibliografia.....	88
1.9.3. 3r d'Ensenyaments Elementals.....	90
1.9.3.1. Objectius.....	90
1.9.3.2. Continguts.....	91
1.9.3.3. Competències bàsiques de música.....	92
1.9.3.4. Competències específiques de contrabaix.....	98
1.9.3.5. Criteris d'avaluació.....	100
1.9.3.6. Continguts mínims exigibles.....	103
1.9.3.7. Bibliografia.....	104
1.9.4. 4t d'Ensenyaments Elementals.....	106
1.9.4.1. Objectius.....	106
1.9.4.2. Continguts.....	107
1.9.4.3. Competències bàsiques de música.....	108
1.9.4.4. Competències específiques de contrabaix.....	114
1.9.4.5. Criteris d'avaluació.....	116
1.9.4.6. Continguts mínims exigibles.....	119
1.9.4.7. Bibliografia.....	120
1.10. Principis Metodològics en els Ensenyaments Elementals.....	121
1.11. Activitats complementàries i extraescolars.....	122
1.12. Atenció a la diversitat.....	123
1.12.1. Adaptacions curriculars.....	123
1.12.2. Recurs d'individualització.....	124
1.12.3. Activitats de reforç.....	125
1.12.4. Activitats d'ampliació.....	125
1.13. TIC i mesures de sensibilització.....	126
1.14. Pla de convivència.....	126
1.15. Recursos didàctics i organitzatius.....	127
1.16. Recursos materials.....	128
2. ENSENYAMENTS PROFESSIONALS.....	129
2.1. Competències.....	130
2.1.1. Les competències clau del currículum en el S.E. Espanyol.....	131
2.1.2. Les competències clau i els objectius.....	155
2.1.3. Les competències clau i el currículum.....	156
2.1.4. Estratègies metodològiques per a treballar competències a l'aula.....	158
2.2. Objectius Generals en els Ensenyaments Professionals.....	162
2.3. Objectius Específics en els Ensenyaments Professionals.....	163
2.4. Objectius Propis en els Ensenyaments Professionals.....	165
2.5. Continguts Propis en els Ensenyaments Professionals.....	166
2.6. Criteris d'Avaluació en els Ensenyaments Professionals.....	167
2.7. Criteris de Qualificació en els Ensenyaments Professionals.....	170
2.8. Avaluació.....	172
2.8.1. Característiques de l'avaluació.....	172
2.8.2. Quan avaluar: tipus d'avaluació segons la seua temporalització.....	172
2.8.3. Perquè avaluar: tipus d'avaluació segons la seua funció i finalitat educativa.....	173
2.8.4. Qui avaluarà: tipus d'avaluació segons el seu avaluador.....	174
2.8.5. Que avaluar: procediments i instruments d'avaluació.....	174

2.8.6. Qualificacions.....	176
2.8.7. Periodicitat de la comunicació de les qualificacions.....	177
2.8.8. Criteris de promoció.....	178
2.8.9. Criteris de recuperació.....	179
2.8.10. Reclamació de notes.....	180
2.8.11. Pèrdua d'avaluació contínua.....	180
2.8.12. Límit de permanència.....	180
2.8.13. Pianista acompanyant.....	181
2.9. Seqüenciació de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles dels Ensenyaments Professionals per cursos.....	183
2.9.1. 1r Ensenyaments Professionals	183
2.9.1.1. Objectius.....	183
2.9.1.2. Continguts.....	184
2.9.1.3. Competències bàsiques de música.....	185
2.9.1.4. Competències específiques de contrabaix.....	191
2.9.1.5. Criteris d'Avaluació.....	193
2.9.1.6. Continguts mínims exigibles.....	197
2.9.1.7. Bibliografia.....	198
2.9.2. 2n Ensenyaments Professionals	200
2.9.2.1. Objectius.....	200
2.9.2.2. Continguts.....	201
2.9.2.3. Competències bàsiques de música.....	202
2.9.2.4. Competències específiques de contrabaix.....	208
2.9.2.5. Criteris d'Avaluació.....	210
2.9.2.6. Continguts mínims exigibles.....	214
2.9.2.7. Bibliografia.....	216
2.9.3. 3r Ensenyaments Professionals	218
2.9.3.1. Objectius.....	218
2.9.3.2. Continguts.....	219
2.9.3.3. Competències bàsiques de música.....	220
2.9.3.4. Competències específiques de contrabaix.....	226
2.9.3.5. Criteris d'Avaluació.....	228
2.9.3.6. Continguts mínims exigibles.....	232
2.9.3.7. Bibliografia.....	234
2.9.4. 4t Ensenyaments Professionals	236
2.9.4.1. Objectius.....	236
2.9.4.2. Continguts.....	237
2.9.4.3. Competències bàsiques de música.....	238
2.9.4.4. Competències específiques de contrabaix.....	244
2.9.4.5. Criteris d'Avaluació.....	246
2.9.4.6. Continguts mínims exigibles.....	250
2.9.4.7. Bibliografia.....	252
2.9.5. 5è Ensenyaments Professionals	254
2.9.5.1. Objectius.....	254
2.9.5.2. Continguts.....	255
2.9.5.3. Competències bàsiques de música.....	256
2.9.5.4. Competències específiques de contrabaix.....	262

2.9.5.5. Criteris d'Avaluació.....	264
2.9.5.6. Continguts mínims exigibles.....	268
2.9.5.7. Bibliografia.....	270
2.9.6. 6è d'Ensenyaments Professionals.....	272
2.9.6.1. Objectius.....	272
2.9.6.2. Continguts.....	273
2.9.6.3. Competències bàsiques de música.....	274
2.9.6.4. Competències específiques de contrabaix.....	280
2.9.6.5. Criteris d'Avaluació.....	282
2.9.6.6. Continguts mínims exigibles.....	286
2.9.6.7. Bibliografia.....	288
2.10. Principis metodològics en els ensenyaments professionals.....	289
2.11. Activitats complementàries i extraescolars.....	290
2.12. Atenció a la diversitat.....	291
2.12.1. Adaptacions curriculars.....	291
2.12.2. Recurs d'individualització.....	292
2.12.3. Activitats de reforç.....	293
2.12.4. Activitats d'ampliació.....	293
2.13. TIC i mesures de sensibilització.....	294
2.14. Pla de convivència.....	294
2.15. Recursos didàctics i organitzatius.....	295
2.16. Recursos materials.....	296
ANNEX I.....	298
Proves d'accés a Ensenyaments Professionals.....	298
- Estructura Prova d'accés: pruebas d'accés a ensenyaments professionals de música i explicació detallada de cadascuna de les proves:	
o 1r Ensenyaments Professionals.....	300
o 2n Ensenyaments Professionals.....	306
o 3r Ensenyaments Professionals.....	312
o 4t Ensenyaments Professionals.....	319
o 5è Ensenyaments Professionals.....	324
o 6è Ensenyaments Professionals.....	329
ANNEX II.....	334
Prova d'accés a cursos diferents a Primer d'Ensenyaments Elementals.....	334
- Estructura de la prova d'accés: proves d'accés a 2n, 3r i 4t curs d'ensenyaments elementals i explicació detallada de cadascuna de les proves:	
o Prova d'accés a Segon d'Ensenyaments Elementals.....	336
o Prova d'accés a Tercer d'Ensenyaments Elementals.....	343
o Prova d'accés a Quart d'Ensenyaments Elementals.....	350

ANNEX III	358
Obtenció directa Certificat d'Ensenyaments Elementals.....	358
- Formes d'obtenció.....	360
- Estructura de la prova.....	360
- Explicació detallada de cadascuna de les proves.....	361
- Requisits dels aspirants.....	368
- Calendari orientatiu de la prova per a l'obtenció del Certificat d'Ensenyaments Elementals.....	369
ANNEX IV	370
Criteris de qualificació, criteris de promoció i mínims exigibles.....	370
- Criteris de qualificació.....	372
- Criteris de promoció ensenyaments elementals.....	373
- Criteris de promoció ensenyaments professionals.....	374
- Mínims exigibles.....	375
o 1r Ensenyaments elementals.....	375
o 2º Enseñanzas elementals.....	376
o 3r Ensenyaments elementals.....	377
o 4t Ensenyaments elementals.....	378
o 1r Ensenyaments professionals.....	379
o 2n Ensenyaments professionals.....	380
o 3r Ensenyaments professionals.....	382
o 4t Ensenyaments professionals.....	384
o 5è Ensenyaments professionals.....	386
o 6è Ensenyaments professionals.....	388

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

COMPETÈNCIES

Les competències que s'arreglen en aquesta programació s'han establert de conformitat amb els resultats de la investigació educativa i amb les tendències europees arreplegades en la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent. Aquestes competències es descriuen, s'indica la seua finalitat i aspectes distintius, i es posa de manifest, en cadascuna d'elles, les claus de desenvolupament que ha d'aconseguir tot l'alumnat referides al final de l'ensenyament professional de música, però el desenvolupament de la qual ha d'iniciar-se des del començament de l'escolarització, de manera que la seua adquisició es realitze de manera progressiva i coherent al llarg de les diferents etapes educatives.

Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyament Professional de Música. Aquesta vinculació afavoreix que la consecució d'aquests objectius al llarg de la vida acadèmica porte implícit el desenvolupament de les competències clau, perquè totes les persones puguin aconseguir el seu desenvolupament personal i aconseguir una correcta incorporació en la societat.

Un enfocament metodològic basat en les competències clau i en els resultats d'aprenentatge comporta importants canvis en la concepció del procés d'ensenyament-aprenentatge, canvis en l'organització i en la cultura escolar; requereix l'estreta col·laboració entre els docents en el desenvolupament curricular i en la transmissió d'informació sobre l'aprenentatge dels alumnes i alumnes, així com canvis en les pràctiques de treball i en els mètodes d'ensenyament.

Les competències clau del currículum en el Sistema Educatiu Espanyol són les següents:

1. Comunicació lingüística.

És el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques musicals i socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de textos en múltiples modalitats, formats i suports. Aquestes situacions i pràctiques poden implicar l'ús de diferents llenguatges musicals, en diversos àmbits i de manera individual o col·lectiva. Per a això l'individu disposa del seu repertori musical, però ajustat a les experiències comunicatives que experimenta al llarg de la vida. Els diferents llenguatges musicals que utilitza poden haver tingut vies i temps distints d'adquisició i constituir, per tant, experiències d'aprenentatge musicals, tant populars com d'una altra índole. Aquesta visió de la competència en comunicació lingüística vinculada amb pràctiques musicals determinades ofereix una imatge de l'individu com a agent comunicatiu que produeix, i no sols rep, missatges a través de les diferents manifestacions musicals amb diferents finalitats. Valorar la rellevància d'aquesta afirmació en la presa de decisions educatives suposa optar per metodologies actives d'aprenentatge (aprenentatge basat en tasques i projectes, en problemes, en reptes, etcètera), ja siguen aquestes en llenguatges musicals avantguardistes i actuals, enfront d'opcions metodològiques més tradicionals. A més, la competència en comunicació lingüística musical, representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la pròpia competència i que adquireix una particular rellevància en el cas de les músiques d'altres cultures. Per tant, un enfocament intercultural en l'ensenyament i l'aprenentatge de les diferents músiques implica una important contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical de l'alumnat.

Aquesta competència és, per definició, sempre parcial i constitueix un objectiu d'aprenentatge permanent al llarg de tota la vida. Per això, perquè es produïska un aprenentatge satisfactori de les diferents músiques, és determinant que es promoguen uns contextos d'ús de llenguatges musicals rics i variats, en relació amb les tasques que s'han de realitzar i els seus possibles interlocutors, textos i intercanvis comunicatius.

La competència en comunicació lingüística musical és extremadament complexa. Es basa, en primer lloc, en el coneixement del component lingüístic musical. Però a més, com es produeix i desenvolupa en situacions comunicatives concretes i contextualitzades, l'individu necessita activar el seu coneixement del component pragmàtic-discursiu i sociocultural.

Aquesta competència precisa de la interacció de diferents destreses, ja que es produeix en múltiples modalitats de comunicació i en diferents suports. Des de l'oralitat i l'escriptura fins a les formes més sofisticades de comunicació audiovisual o mediata per la tecnologia, l'individu participa d'un complex entramat de possibilitats comunicatives gràcies a les quals expandeix la seua competència i la seua capacitat d'interacció amb altres individus. Per això, aquesta diversitat de modalitats i suports requereix d'una alfabetització musical més complexa, recollida en el concepte d'alfabetitzacions múltiples, que permeta a l'individu la seua participació com a ciutadà actiu.

La competència en comunicació lingüística musical és també un instrument fonamental per a la socialització i l'aprofitament de l'experiència educativa, per ser una via privilegiada d'accés al coneixement dins i fora de l'escola. Del seu desenvolupament depèn, en bona part, que es produïsqen diferents tipus d'aprenentatge en diferents

contextos, formals, informals i no formals. En aquest sentit, és especialment rellevant en el context escolar la consideració de la lectura com a destresa bàsica per a l'ampliació de la competència en comunicació lingüística musical i l'aprenentatge. Així, el llenguatge musical és la principal via d'accés a totes les àrees, per la qual cosa el contacte amb una diversitat de textos resulta fonamental per a accedir a les fonts originals del saber. Per això, on manifesta la seua importància, de forma més palesa, és en el desenvolupament de les destreses que condueixen al coneixement dels textos musicals, no sols en la seua consideració com a cànnon artístic o en la seua valoració com a part del patrimoni cultural, sinó, sobretot, i principalment, com a font de gaudi i aprenentatge al llarg de la vida.

Des d'aquesta perspectiva, és recomanable que el centre educatiu siga la unitat d'acció per al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical. En aquest sentit, actuacions com el disseny d'un Projecte Artístic Musical de Centre que forme part del propi Projecte Educatiu de Centre, un Pla Lector o unes estratègies per a l'ús de la Biblioteca i Fonoteca Escolar com a espai d'aprenentatge i gaudi permeten un tractament més global i eficaç de la competència en comunicació lingüística musical en els termes #ací expressats.

La competència en comunicació lingüística musical s'inscriu en un marc d'actituds i valors que l'individu posa en funcionament: el respecte a les normes de convivència; l'exercici actiu de la ciutadania; el desenvolupament d'un esperit crític; el respecte als drets humans i el pluralisme; la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits; una actitud de curiositat, interès i creativitat cap a l'aprenentatge i el reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa,

escriptura, etcètera) com a fonts de plaer relacionada amb el gaudi personal i la promoció i la pràctica del qual són tasques essencials en el reforç de la motivació cap a l'aprenentatge.

En resum, per a l'adequat desenvolupament d'aquesta competència resulta necessari abordar l'anàlisi i la consideració dels diferents aspectes que intervenen en ella, a causa de la seua complexitat. Per a això, s'ha d'atendre els cinc components que la constitueixen i a les dimensions en les quals es concreten:

- El component lingüístic musical que comprèn diverses dimensions: la lèxica, la gramatical, la semàntica, la fonològica, l'ortogràfica i l'ortoèpica, entesa aquesta com l'articulació correcta del so a partir de la representació gràfica de la música.
- El component pragmàtic-discursiu contempla tres dimensions: la soci-musical (vinculada amb l'adequada producció i recepció de missatges en diferents contextos socials); la pragmàtica (que inclou les microfuncions comunicatives i els esquemes d'interacció); i la discursiva (que inclou les macrofuncions textuais i les qüestions relacionades amb els gèneres discursius).
- El component sociocultural inclou dues dimensions: la que es refereix al coneixement del món i la dimensió intercultural.
- El component estratègic permet a l'individu superar les dificultats i resoldre els problemes que sorgeixen en l'acte comunicatiu. Inclou tant destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la interpretació musical, l'escolta, com a destreses vinculades amb el tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats; així mateix, també formen part d'aquest component les estratègies generals de caràcter cognitiu, metacognitiu i socioafectives que l'individu utilitza per a comunicar-se eficaçment, aspectes fonamentals en l'aprenentatge de les altres cultures musicals estrangeres.

- Finalment, la competència en comunicació lingüística musical inclou un component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de personalitat.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

La competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia indueixen i enforteixen alguns aspectes essencials de la formació de les persones que resulten fonamentals per a la vida.

En una societat on l'impacte de les matemàtiques, les ciències i les tecnologies és determinant, la consecució i sostenibilitat del benestar social exigeix conductes i presa de decisions personals estretament vinculades a la capacitat crítica i visió raonada i raonable de les persones. A això contribueixen la competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia, les quals estan incloses en l'ensenyament musical a través de les seues diferents assignatures:

- a) La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context, igual que ocorre en les estructures musicals.
 - La competència matemàtica musical requereix de coneixements sobre les mesures i les estructures que componen les obres musicals, així com de les operacions i les representacions harmòniques, i la comprensió dels termes que comporten aquestes representacions.
 - L'ús d'eines matemàtiques, dins de l'ensenyament musical, implica una sèrie de destreses que requereixen l'aplicació dels principis i processos matemàtics en diferents contextos, ja siguin personals, socials, professionals o científics, així com per a emetre judicis fundats i seguir cadenes argumentals en la

realització de càlculs, l'anàlisi de gràfics i representacions harmòniques i la manipulació d'expressions musicals, incorporant els mitjans digitals quan siga oportú. Forma part d'aquesta destresa la creació de descripcions i explicacions musicals que porten implícites la interpretació de resultats compositius i la reflexió sobre la seua adequació al context, igual que la determinació de si les solucions són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten.

- Es tracta, per tant, de reconèixer el paper que exerceixen les estructures matemàtic-musicals en el món i utilitzar els conceptes, procediments i eines per a aplicar-los en la resolució dels problemes que puguen sorgir en una situació determinada al llarg de la vida. L'activació de la competència matemàtica suposa que l'aprenent és capaç d'establir una relació profunda entre el coneixement conceptual i el coneixement procedimental, implicats en la resolució d'una tasca matemàtic-musical determinada.
- La competència matemàtica inclou una sèrie d'actituds i valors que es basen en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.
- Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència matemàtica resulta necessari abordar quatre àrees relatives als signes musicals, l'harmonia, la geometria musical, interrelacionades de formes diverses:
- L'espai i la forma: inclouen una àmplia gamma de fenòmens que es troben en el nostre món musical, visual i físic: patrons, propietats dels objectes, posicions, direccions i representacions d'ells; descodificació i codificació d'informació visual i musical, així com navegació i interacció dinàmica amb formes reals, o amb representacions. La competència matemàtic-musical en aquest sentit inclou una sèrie d'activitats com la comprensió de la perspectiva, l'elaboració i lectura de partitures, la transformació de les formes amb i sense tecnologia,

la interpretació de vistes d'escenes tridimensionals des de diferents perspectives i la construcció de representacions de formes musicals.

- El canvi i les relacions: el món desplega multitud de relacions temporals i permanents entre els objectes i les circumstàncies, on els canvis es produeixen dins de sistemes d'objectes interrelacionats. Tenir més coneixements sobre el canvi i les relacions suposa comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan tenen lloc, amb la finalitat d'utilitzar models músic-estructurals adequats per a descriure-ho i predir-ho.
- La incertesa i les dades: són un fenomen central de l'anàlisi estructural de la música en el present en diferents moments del procés de resolució de problemes en el qual resulta clau la presentació i interpretació d'aquestes estructures. Aquesta categoria inclou el reconeixement del lloc de la variació en els processos, la possessió d'un sentit de quantificació d'aquesta variació, l'admissió d'incertesa i error en els mesuraments i els coneixements sobre l'atzar. Així mateix, comprèn l'elaboració, interpretació i valoració de les conclusions extretes en situacions on la incertesa i les dades són fonamentals.

b) Les competències bàsiques en ciència i tecnologia són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Aquestes competències contribueixen al desenvolupament del pensament científic, perquè inclouen l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques, que condueixen a l'adquisició de coneixements, al contrast d'idees i l'aplicació dels descobriments al benestar social.

Les competències en ciència i tecnologia capaciten a ciutadans responsables i respectuosos que desenvolupen judicis crítics sobre els fets científics i tecnològics que se succeeixen al llarg dels temps, passats i actuals. Aquestes competències han de capacitar, bàsicament, per a identificar, plantejar i resoldre situacions de la vida quotidiana –personal i social– anàlogament a com s'actua enfront dels reptes i problemes propis de l'activitats científiques i tecnològiques.

Per a l'adequat desenvolupament de les competències en ciència i tecnologia resulta necessari abordar els sabers o coneixements científics relatius a la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia, els quals es deriven de conceptes, processos i situacions interconnectades. Aquests sabers l'alumnat els adquirirà en l'ensenyament general (ESO, Batxillerat)

Es requereix igualment el foment de destreses que permeten utilitzar i manipular eines i màquines tecnològiques, així com utilitzar dades i processos científics per a aconseguir un objectiu; és a dir, identificar preguntes, resoldre problemes, arribar a una conclusió o prendre decisions basades en proves i arguments.

Així mateix, aquestes competències inclouen actituds i valors relacionats amb l'assumpció de criteris ètics associats a la ciència i a la tecnologia, l'interès per la ciència, el suport a la investigació científica i la valoració del coneixement científic; així com el sentit de la responsabilitat en relació a la conservació dels recursos naturals i a les qüestions mediambientals i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.

3. Competència digital.

La competència digital és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat.

Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura de la música, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui dia per a ser competent en un entorn digital.

Requereix de coneixements relacionats amb el llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. Això comporta el coneixement de les principals aplicacions informàtiques. Suposa també l'accés a les fonts i el processament de la informació; i el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital.

Igualment, precisa del desenvolupament de diverses destreses relacionades amb l'accés a la informació, el processament i ús per a la comunicació, la creació de continguts, la seguretat i la resolució de problemes, tant en contextos formals com no formals i informals. La persona ha de ser capaç de fer un ús habitual dels recursos tecnològics disponibles amb la finalitat de resoldre els problemes reals d'un mode eficient, així com avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques, a mesura que van apareixent, en funció de la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

L'adquisició d'aquesta competència requereix a més actituds i valors que permeten a l'usuari adaptar-se a les noves necessitats establides per les tecnologies, la seua apropiació i adaptació als propis fins i la capacitat d'interaccionar socialment entorn d'elles. Es tracta de desenvolupar una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i els mitjans tecnològics, valorant les seues forteses i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús. D'altra banda, la competència digital implica la participació i el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Per tant, per a l'adequat desenvolupament de la competència digital resulta necessari abordar:

- La informació: això comporta la comprensió de com es gestiona la informació i de com es posa a la disposició dels usuaris, així com el coneixement i maneig de diferents motors de cerca i bases de dades, sabent triar aquells que responen millor a les pròpies necessitats d'informació.
- Igualment, suposa saber analitzar i interpretar la informació que s'obté, acarar i avaluar el contingut dels mitjans de comunicació en funció de la seua validesa, fiabilitat i adequació entre les fonts, tant en línia com offline. I finalment, la competència digital suposa saber transformar la informació en coneixement a través de la selecció apropiada de diferents opcions d'emmagatzematge.
- La comunicació: suposa prendre consciència dels diferents mitjans de comunicació digital i de diversos paquets de programari de comunicació i del seu funcionament, així com els seus beneficis i mancances en funció del context i dels destinataris. Al mateix temps, implica saber quins recursos poden compartir-se públicament i el valor que tenen, és a dir, conèixer de quina manera les tecnologies i els mitjans de comunicació poden permetre diferents formes de

participació i col·laboració per a la creació de continguts que produïsquen un benefici comú. Això suposa el coneixement de qüestions ètiques com la identitat digital i les normes d'interacció digital.

- La creació de continguts: implica saber com els continguts digitals poden realitzar-se en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) així com identificar els programes/aplicacions que millor s'adapten al tipus de contingut que es vol crear. Suposa també la contribució al coneixement de domini públic (wikis, fòrums públics, revistes), tenint en compte les normatives sobre els drets d'autor i les llicències d'ús i publicació de la informació.
- La seguretat: implica conèixer els diferents riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los, la qual cosa suposa identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.
- La resolució de problemes: aquesta dimensió suposa conèixer la composició dels dispositius digitals, els seus potencials i limitacions en relació a la consecució de metes personals, així com saber on cercar ajuda per a la resolució de problemes teòrics i tècnics, la qual cosa implica una combinació heterogènia i ben equilibrada de les tecnologies digitals i no digitals més importants en aquesta àrea de coneixement.

4. Aprendre a aprendre.

La competència d'aprendre a aprendre és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals.

Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per a motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn del fet que es genere la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senta protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribe a aconseguir les metes d'aprenentatge proposades i, amb això, que es produïska en ell una percepció d'acte-eficàcia . Tot l'anterior contribueix a motivar-li per a abordar futures tasques d'aprenentatge.

En segon lloc, quant a l'organització i gestió de l'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els propis processos d'aprenentatge per a ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom.

Aquesta competència inclou una sèrie de coneixements i destreses que requereixen la reflexió i la presa de consciència dels propis processos d'aprenentatge. Així, els processos de coneixement es converteixen en objecte del coneixement i, a més, cal aprendre a executar-los adequadament.

Aprendre a aprendre inclou coneixements sobre els processos mentals implicats en l'aprenentatge (com s'aprèn). A més, aquesta competència incorpora el coneixement que posseeix l'estudiant sobre el seu propi procés d'aprenentatge que es desenvolupa en tres dimensions: a) el coneixement que té sobre el que sap i desconeix, del que és capaç d'aprendre, del que li interessa, etcètera; b) el coneixement de la disciplina en la qual es localitza la tasca d'aprenentatge i el coneixement del contingut concret i de les demandes de la tasca mateixa; i c) el coneixement sobre les diferents estratègies possibles per a afrontar la tasca.

Tot aquest coneixement es bolca en destreses d'autoregulació i control inherents a la competència d'aprendre a aprendre, que es concreten en estratègies de planificació en les quals es reflecteix la meta d'aprenentatge que es persegueix, així com el pla d'acció que es té previst aplicar per a aconseguir-la; estratègies de supervisió des de les quals l'estudiant va examinant l'adequació de les accions que està desenvolupant i l'aproximació a la meta; i estratègies d'avaluació des de les quals s'analitza tant el resultat com del procés que s'ha dut a terme. La planificació, supervisió i avaluació són essencials per a desenvolupar aprenentatges cada vegada més eficaços. Totes elles inclouen un procés reflexiu que permet pensar abans d'actuar (planificació), analitzar el curs i l'ajust del procés (supervisió) i consolidar l'aplicació de bons plans o modificar els que resulten incorrectes (avaluació del resultat i del procés). Aquestes tres estratègies haurien de potenciar-se en els processos d'aprenentatge i de resolució de problemes en els quals participen els estudiants.

Aprendre a aprendre es manifesta tant individualment com en grup. En tots dos casos el domini d'aquesta competència s'inicia amb una reflexió conscient sobre els processos d'aprenentatge als quals es lliura un mateix o el grup. No sols són els propis processos de coneixement, sinó que, també, el mode en què els altres aprenen es converteix en objecte d'escrutini. D'aquí ve que la competència d'aprendre a aprendre s'adquirisca també en el context del treball en equip. Els professors han de procurar que els estudiants siguin conscients del que fan per a aprendre i cerquen alternatives. Moltes vegades aquestes alternatives es posen de manifest quan es tracta d'esbrinar què és el que fan els altres en situacions de treball cooperatiu.

Respecte a les actituds i valors, la motivació i la confiança són crucials per a l'adquisició d'aquesta competència. Ambdues es potencien des del plantejament de metes

realistes a curt, mitjà i llarg termini. En aconseguir-se les metes augmenta la percepció d'acte-eficàcia i la confiança, i amb això s'eleva els objectius d'aprenentatge de manera progressiva. Les persones han de ser capaces de secundar-se en experiències vitals i d'aprenentatge prèvies amb la finalitat d'utilitzar i aplicar els nous coneixements i capacitats en altres contextos, com els de la vida privada i professional, l'educació i la formació.

Saber aprendre en un determinat àmbit implica ser capaç d'adquirir i assimilar nous coneixements i arribar a dominar capacitats i destreses pròpies d'aquest àmbit. En la competència d'aprendre a aprendre pot haver-hi una certa transferència de coneixement d'un camp a un altre, encara que saber aprendre en un àmbit no significa necessàriament que se sàpia aprendre en un altre. Per això, la seua adquisició ha de dur-se a terme en el marc de l'ensenyament de les diferents àrees i matèries de l'àmbit formal, i també dels àmbits no formal i informal.

Podria concloure's que per a l'adequat desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre es requereix d'una reflexió que afavorisca un coneixement dels processos mentals als quals es lliuren les persones quan aprenen, un coneixement sobre els propis processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar el propi aprenentatge que es duu a terme.

5. Competències socials i cíviques.

Les competències socials i cíviques impliquen l'habilitat i capacitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre

decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més d'incloure accions a un nivell més pròxim i mediat a l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

Es tracta, per tant, de conjuminar l'interès per aprofundir i garantir la participació en el funcionament democràtic de la societat, tant en l'àmbit públic com privat, i preparar a les persones per a exercir la ciutadania democràtica i participar plenament en la vida cívica i social gràcies al coneixement de conceptes i estructures socials i polítiques i al compromís de participació activa i democràtica.

a) La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre el mode en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seues famílies i per al seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable pot contribuir a això.

Per a poder participar plenament en els àmbits social i interpersonal és fonamental adquirir els coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos generalment acceptats en les diferents societats i entorns, així com les seues tensions i processos de canvi. La mateixa importància té conèixer els conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització del treball, la igualtat i la no discriminació entre homes i dones i entre diferents grups ètnics o culturals, la societat i la cultura. Així mateix, és essencial comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees i percebre les identitats culturals i nacionals com un procés sociocultural dinàmic i canviant en interacció amb l'europea, en un context de creixent globalització.

Els elements fonamentals d'aquesta competència inclouen el desenvolupament d'unes certes destreses com la capacitat de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals, mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents, negociar sabent inspirar confiança i sentir empatia. Les persones han de ser capaces de gestionar un comportament de respecte a les diferències expressat de manera constructiva.

Així mateix, aquesta competència inclou actituds i valors com una forma de col·laboració, la seguretat en un mateix i la integritat i honestedat. Les persones han d'interessar-se pel desenvolupament socioeconòmic i per la seua contribució a un major benestar social de tota la població, així com la comunicació intercultural, la diversitat de valors i el respecte a les diferències, a més d'estar disposades a superar els prejudicis i a comprometre's en aquest sentit.

- b) La competència cívica es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils, així com de la seua formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seua aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial, així com la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat.

Les destreses d'aquesta competència estan relacionades amb l'habilitat per a interactuar eficaçment en l'àmbit públic i per a manifestar solidaritat i interès per resoldre els problemes que afecten l'entorn escolar i a la comunitat, ja siga local o més àmplia. Comporta la reflexió crítica i creativa i la participació constructiva en les

activitats de la comunitat o de l'àmbit mediat i immediat, així com la presa de decisions en els contextos local, nacional o europeu i, en particular, mitjançant l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica.

Les actituds i valors inherents a aquesta competència són aquells que es dirigeixen al ple respecte dels drets humans i a la voluntat de participar en la presa de decisions democràtiques a tots els nivells, siga el que siga el sistema de valors adoptat. També inclou manifestar el sentit de la responsabilitat i mostrar comprensió i respecte dels valors compartits que són necessaris per a garantir la cohesió de la comunitat, basant-se en el respecte dels principis democràtics. La participació constructiva inclou també les activitats cíviques i el suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible, així com la voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

Per tant, per a l'adequat desenvolupament d'aquestes competències és necessari comprendre i entendre les experiències col·lectives i l'organització i funcionament del passat i present de les societats, la realitat social del món en el qual es viu, els seus conflictes i les motivacions d'aquests, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus assoliments i problemes, per a comprometre's personal i col·lectivament en la seua millora, participant així de manera activa, eficaç i constructiva en la vida social i professional.

Així mateix, aquestes competències incorporen formes de comportament individual que capaciten a les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa per a relacionar-se amb els altres; cooperar, comprometre's i afrontar els conflictes i proposar activament perspectives

d'afrontament, així com prendre perspectiva, desenvolupar la percepció de l'individu, en relació a la seua capacitat per a influir en el social i elaborar argumentacions basades en evidències.

Adquirir aquestes competències suposa ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

La competència, sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació a intervenir o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst.

Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es desemboliquen les persones, permetent-los el desenvolupament de les seues activitats i l'aprofitament de noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics relacionats.

L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, contribuint així a la cultura de l'emprenedoria. En aquest sentit, la seua formació ha d'incloure coneixements i destreses relacionats amb les oportunitats de carrera i el món del treball, l'educació econòmica i financera o el coneixement de l'organització i els processos empresarials, així com el desenvolupament d'actituds que

comporten un canvi de mentalitat que afavorisca la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de manera creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa. Aquestes habilitats resulten molt importants per a afavorir el naixement d'emprenedors socials, com els denominats intraprenedors (emprenedors que treballen dins d'empreses o organitzacions que no són seues), així com de futurs empresaris.

Entre els coneixements que requereix la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor s'inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També inclou aspectes de major amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com ara la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres; l'organització i els processos empresarials; el disseny i la implementació d'un pla (la gestió de recursos humans i/o financers); així com la postura ètica de les organitzacions i el coneixement de com aquestes poden ser un impuls positiu, per exemple, mitjançant el comerç just i les empreses socials.

Així mateix, aquesta competència requereix de les següents destreses o habilitats essencials: capacitat d'anàlisi; capacitats de planificació, organització, gestió i presa de decisions; capacitat d'adaptació al canvi i resolució de problemes; comunicació, presentació, representació i negociació efectives; habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; participació, capacitat de lideratge i delegació; pensament crític i sentit de la responsabilitat; autoconfiança, avaluació i act-evaluació, ja que és essencial determinar els punts forts i febles d'un mateix i d'un projecte, així com avaluar i assumir riscos quan estiga justificat (maneig de la incertesa i assumptió i gestió del risc).

Finalment, requereix el desenvolupament d'actituds i valors com: la predisposició a actuar d'una forma creadora i imaginativa; l'autoconeixement i l'autoestima; l'autonomia o independència, l'interès i esforç i l'esperit emprenedor. Es caracteritza per la iniciativa, la pro-activitat i la innovació, tant en la vida privada i social com en la professional. També està relacionada amb la motivació i la determinació a l'hora de complir els objectius, ja siguin personals o establits en comú amb uns altres, inclòs l'àmbit laboral.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència sentit de la iniciativa i esperit emprenedor resulta necessari abordar:

- La capacitat creadora i d'innovació: creativitat i imaginació; autoconeixement i autoestima; autonomia i independència; interès i esforç; esperit emprenedor; iniciativa i innovació.
- La capacitat pro-activa per a gestionar projectes: capacitat d'anàlisi; planificació, organització, gestió i presa de decisions; resolució de problemes; habilitat per a treballar tant individualment com de manera col·laborativa dins d'un equip; sentit de la responsabilitat; avaluació i acte-avaluació.
- La capacitat d'assumpció i gestió de riscos i maneig de la incertesa: comprensió i assumpció de riscos; capacitat per a gestionar el risc i manejar la incertesa.
- Les qualitats de lideratge i treball individual i en equip: capacitat de lideratge i delegació; capacitat per a treballar individualment i en equip; capacitat de representació i negociació.
- Sentit crític i de la responsabilitat: sentit i pensament crític; sentit de la responsabilitat.

7. Consciència i expressions culturals.

La competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat com d'altres comunitats.

Així doncs, la competència per a la consciència i expressió cultural requereix de coneixements que permeten accedir a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural (patrimoni cultural, historicoartístic, literari, filosòfic, tecnològic, mediambiental, etcètera) a escala local, nacional i europea i el seu lloc en el món. Comprèn la concreció de la cultura en diferents autors i obres, així com en diferents gèneres i estils, tant de les belles arts (música, pintura, escultura, arquitectura, cinema, literatura, fotografia, teatre i dansa) com d'altres manifestacions artístic-culturals de la vida quotidiana (habitatge, vestit, gastronomia, arts aplicades, folklore, festes...). Incorpora així mateix el coneixement bàsic de les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics i la identificació de les relacions existents entre aquestes manifestacions i la societat, la qual cosa suposa també tenir consciència de l'evolució del pensament, els corrents estètics, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa dels factors estètics en la vida quotidiana.

Aquests coneixements són necessaris per a posar en funcionament destreses com l'aplicació de diferents habilitats de pensament, perceptives, comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic per a poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-les. L'expressió cultural i artística exigeix també desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressada a través de codis artístics, així com la capacitat d'emprar diferents materials i tècniques en el disseny de projectes.

A més, en la mesura en què les activitats culturals i artístiques suposen amb freqüència un treball col·lectiu, cal disposar d'habilitats de cooperació i tenir consciència de la importància de secundar i apreciar les contribucions alienes.

El desenvolupament d'aquesta competència suposa actituds i valors personals d'interès, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni.

Exigeix així mateix valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Al seu torn, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència per a la consciència i expressió cultural resulta necessari abordar:

- a) El coneixement, estudi i comprensió tant dels diferents estils i gèneres artístics com de les principals obres i produccions del patrimoni cultural i artístic en diferents períodes històrics, les seues característiques i les seues relacions amb la societat en la qual es creen, així com les característiques de les obres d'art

produïdes, tot això mitjançant el contacte amb les obres d'art. Està relacionada, igualment, amb la creació de la identitat cultural com a ciutadà d'un país o membre d'un grup.

- b) L'aprenentatge de les tècniques i recursos dels diferents llenguatges artístics i formes d'expressió cultural, així com de la integració de diferents llenguatges.
- c) El desenvolupament de la capacitat i intenció d'expressar-se i comunicar idees, experiències i emocions pròpies, partint de la identificació del potencial artístic personal (aptitud/talent). Es refereix també a la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions del món de l'art i de la cultura.
- d) La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies de cada individu de cara a l'expressió de les pròpies idees i sentiments. És a dir, la capacitat d'imaginar i realitzar produccions que suposen recreació, innovació i transformació. Implica el foment d'habilitats que permeten reelaborar idees i sentiments propis i aliens i exigeix desenvolupar l'autoconeixement i l'autoestima, així com la capacitat de resolució de problemes i assumpció de riscos.
- e) L'interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals que es produeixen en la societat, amb un esperit obert, positiu i solidari.
- f) La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural de la societat en què es viu, al llarg de tota la vida. Això porta implícits comportaments que afavoreixen la convivència social.

- g) El desenvolupament de la capacitat d'esforç, constància i disciplina com a requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció artística de qualitat, així com habilitats de cooperació que permeten la realització de treballs col·lectius.

Las competències clau i els objectius

1. Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyaments Professionals de Música.
2. La relació de les competències clau amb els objectius de les diferents assignatures del currículum fa necessari dissenyar estratègies per a promoure i avaluar les competències des de les etapes educatives inicials i intermèdies fins a la seua posterior consolidació en etapes superiors, que portaran als alumnes i alumnes a desenvolupar actituds i valors, així com un coneixement de base conceptual i un ús de tècniques i estratègies que afavoriran la seua incorporació a la vida adulta i que serviran de fonament per al seu aprenentatge al llarg de la seua vida.
3. L'adquisició eficaç de les competències clau per part de l'alumnat i la seua contribució a l'assoliment dels objectius de les diferents assignatures, des d'un caràcter interdisciplinari i transversal, requereix del disseny d'activitats d'aprenentatge integrades que permeten avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

Las competències clau en el currículum

1. Les competències clau han d'estar integrades en les àrees o matèries de les propostes curriculars, i en elles definir-se, explicitar-se i desenvolupar-se prou els resultats d'aprenentatge que els alumnes i l'alumnas han d'aconseguir.
2. Les competències han de desenvolupar-se en els àmbits de l'educació formal, no formal i informal al llarg de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat, i en l'educació permanent al llarg de tota la vida.
3. Totes les àrees o matèries del currículum han de participar, des del seu àmbit corresponent, en el desenvolupament de les diferents competències de l'alumnat.
4. La selecció dels continguts i les metodologies ha d'assegurar el desenvolupament de les competències clau al llarg de la vida acadèmica.
5. Els criteris d'avaluació han de servir de referència per a valorar el que l'alumnat sap i sap fer en cada àrea o matèria. Aquests criteris d'avaluació es desglossen en estàndards d'aprenentatge avaluable. Per a valorar el desenvolupament competencial de l'alumnat, seran aquests estàndards d'aprenentatge avaluable, com a elements de major concreció, observables i mesurables, els que, en posar-se en relació amb les competències clau, permetran graduar el rendiment o acompliment aconseguit en cadascuna d'elles.
6. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluable d'una àrea o matèria determinada donarà lloc al seu perfil d'àrea o matèria. Atès que els estàndards d'aprenentatge avaluable es posen en relació amb les competències, aquest perfil permetrà identificar aquelles competències que es desenvolupen a través d'aquesta àrea o matèria.
7. Totes les àrees i matèries han de contribuir al desenvolupament competencial. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluable de les diferents àrees o matèries que es relacionen amb una mateixa competència dona lloc al perfil d'aquesta

competència (perfil de competència). L'elaboració d'aquest perfil facilitarà l'avaluació competencial de l'alumnat.

Estratègies metodològiques per a treballar per competències a l'aula

Tot procés d'ensenyament-aprenentatge ha de partir d'una planificació rigorosa del que es pretén aconseguir, tenint clar quins són els objectius o metes, quins recursos són necessaris, quins mètodes didàctics són els més adequats i com s'avalua l'aprenentatge i es retroalimenta el procés.

Els mètodes didàctics han de triar-se en funció del que se sap que és òptim per a aconseguir les metes proposades i en funció dels condicionants en els quals té lloc l'ensenyament.

La naturalesa de la matèria, les condicions socioculturals, la disponibilitat de recursos i les característiques dels alumnes i alumnes condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, per la qual cosa serà necessari que el mètode seguit pel professor s'ajuste a aquests condicionants amb la finalitat de propiciar un aprenentatge competencial en l'alumnat.

Els mètodes han de partir de la perspectiva del docent com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat; a més, han d'enfocar-se a la realització de tasques o situacions-problema, plantejades amb un objectiu concret, que l'alumnat ha de resoldre fent un ús adequat dels diferents tipus de coneixements, destreses, actituds i valors; així mateix, han de tenir en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

En l'actual procés d'inclusió de les competències com a element essencial del currículum, cal assenyalar que qualsevol de les metodologies seleccionades pels

docents per a afavorir el desenvolupament competencial dels alumnes i alumnes ha d'ajustar-se al nivell competencial inicial d'aquests. A més, és necessari seqüenciar l'ensenyament de tal mode que es partisca d'aprenentatges més simples per a avançar gradualment cap a uns altres més complexos.

Un dels elements clau en l'ensenyament per competències és despertar i mantenir la motivació cap a l'aprenentatge en l'alumnat, la qual cosa implica un nou plantejament del paper de l'alumne, actiu i autònom, conscient de ser el responsable del seu aprenentatge.

Els mètodes docents hauran d'afavorir la motivació per aprendre en els alumnes i alumnes i, a tal fi, els professors han de ser capaços de generar en ells la curiositat i la necessitat per adquirir els coneixements, les destreses i les actituds i valors presents en les competències. Així mateix, amb el propòsit de mantenir la motivació per aprendre és necessari que els professors procurin tot tipus d'ajudes perquè els estudiants compreguen el que aprenen, sàpien per a què ho aprenen i siguin capaços d'usar l'aprenentatge en diferents contextos dins i fora de l'aula. Per a potenciar la motivació per l'aprenentatge de competències es requereixen, a més, metodologies actives i contextualitzades. Aquelles que faciliten la participació i implicació de l'alumnat i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals, seran les que generen aprenentatges més transferibles i duradors.

Les metodologies actives han de secundar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup coneguen les estratègies utilitzades pels seus companys i puguin aplicar-les a situacions similars.

Per a un procés d'ensenyament-aprenentatge competencial les estratègies interactives són les més adequades, en permetre compartir i construir el coneixement i dinamitzar la sessió de classe mitjançant l'intercanvi verbal i col·lectiu d'idees. Les metodologies que contextualitzen l'aprenentatge i permeten l'aprenentatge per projectes, els centres d'interès, l'estudi de casos o l'aprenentatge basat en problemes afavoreixen la participació activa, l'experimentació i un aprenentatge funcional que facilitarà el desenvolupament de les competències, així com la motivació dels alumnes i alumnes en contribuir decisivament a la transferibilitat dels aprenentatges.

El treball per projectes, especialment rellevant per a l'aprenentatge per competències, es basa en la proposta d'un pla d'acció amb el qual se cerca aconseguir un determinat resultat pràctic. Aquesta metodologia pretén ajudar l'alumnat a organitzar el seu pensament afavorint en ells la reflexió, la crítica, l'elaboració d'hipòtesi i la tasca investigadora a través d'un procés en el qual cadascun assumeix la responsabilitat del seu aprenentatge, aplicant els seus coneixements i habilitats a projectes reals. S'afavoreix, per tant, un aprenentatge orientat a l'acció en el qual s'integren diverses àrees o matèries: els estudiants posen en joc un conjunt ampli de coneixements, habilitats o destreses i actituds personals, és a dir, els elements que integren les diferents competències.

Així mateix, resulta recomanable l'ús del portafolis, que aporta informació extensa sobre l'aprenentatge de l'alumnat, reforça l'avaluació contínua i permet compartir resultats d'aprenentatge. El portafolis és una eina motivadora per a l'alumnat que potencia la seua autonomia i desenvolupa el seu pensament crític i reflexiu.

La selecció i ús de materials i recursos didàctics constitueix un aspecte essencial de la metodologia. El professorat ha d'implicar-se en l'elaboració i disseny de diferents tipus de materials, adaptats als diferents nivells i als diferents estils i ritmes d'aprenentatge dels alumnes i alumnes, a fi d'atendre la diversitat a l'aula i personalitzar els processos de construcció dels aprenentatges. S'ha de potenciar l'ús d'una varietat de materials i recursos, considerant especialment la integració de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten l'accés a recursos virtuals.

Finalment, és necessària una adequada coordinació entre els docents sobre les estratègies metodològiques i didàctiques que s'utilitzen. Els equips educatius han de plantejar-se una reflexió comuna i compartida sobre l'eficàcia de les diferents propostes metodològiques amb criteris comuns i consensuats. Aquesta coordinació i l'existència d'estratègies establides connexió permeten abordar amb rigor el tractament integrat de les competències i progressar cap a una construcció col·laborativa del coneixement.

Els ensenyaments especialitzats de música contribuiran a desenvolupar en els alumnes les competències clau, així com els valors cívics propis del sistema educatiu a través dels objectius següents:

Objectius Generals en els Ensenyaments Elementals

Els ensenyaments elementals de música tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes i alumnes capacitats generals i els valors cívics propis del sistema educatiu i, a més, les capacitats següents:

- a. Apreciar la importància de la música com a llenguatge artístic i com a mitjà d'expressió cultural dels pobles i de les persones.
- b. Adquirir i desenvolupar la sensibilitat musical a través de la interpretació i del gaudi de la música de les diferents èpoques, gèneres i estils, per a enriquir les possibilitats de comunicació i de realització personal.
- c. Interpretar en públic amb la suficient seguretat en si mateix, per a comprendre la funció comunicativa de la interpretació musical.
- d. Interpretar música en grup i habituar-se a escoltar altres veus, instruments, adaptant-se a l'equilibri del conjunt.
- e. Ser conscient de la importància del treball individual i adquirir les tècniques d'estudi que permetran l'autonomia en el treball i la valoració d'aquest.
- f. Valorar el silenci com a element indispensable per al desenvolupament de la concentració, l'audició interna i el pensament musical, així com la seua funció expressiva en el discurs musical.
- g. Conèixer i valorar la importància de la música pròpia de la Comunitat Valenciana, així com les seues característiques i manifestacions més importants.
- h. Adquirir l'autonomia adequada, en l'àmbit de l'audició, comprensió i expressió musical.
- i. Conèixer i aplicar les tècniques de l'instrument, d'acord amb les exigències de les obres.

Continguts Comuns en els Ensenyaments Elementals

- a. Desenvolupament de la sensibilitat auditiva.
- b. Pràctica de lectura a vista.
- c. Desenvolupament permanent i progressiu de la memòria visual.
- d. Adquisició d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- e. Iniciació a la comprensió de les estructures musicals en els seus diferents nivells.
- f. Selecció progressiva quant al grau de dificultat dels exercicis, estudis i obres del repertori propi de cada instrument que es consideren útils per al desenvolupament del conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
- g. Pràctica de la improvisació.
- h. Pràctica instrumental en grup.
- i. Desenvolupament d'automatismes.
- j. Pràctica de la relaxació.
- k. Iniciació a la grafia contemporània.

Objectius Específics en els Ensenyaments Elementals

L'ensenyament del contrabaix en el grau elemental tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

1. Relacionar els coneixements adquirits de lectura i escriptura musicals amb la pràctica de l'instrument en la resolució de les dificultats presents en els objectius i continguts de nivell.
2. Descobrir la necessitat de la posició adequada que permeti la correcta col·locació de l'instrument i que afavorisca el maneig de l'arc i l'activitat de la mà esquerra així com la coordinació entre ambdues.
3. Intentar el perfeccionament continu de la qualitat sonora en el marc d'exigències del nivell, mitjançant el coneixement de les característiques i possibilitats de l'instrument, tant en la interpretació individual com de conjunt.
4. Desenvolupar la precisió i els reflexos necessaris per a corregir de manera automàtica l'afinació de les notes i la qualitat del so.
5. Interpretar obres d'acord amb els objectius i continguts propis de cada nivell, de manera que l'alumne formi el seu repertori.
6. Introduir-li en la valoració de la música al llarg de la història, mitjançant la interpretació d'obres representatives de les diferents èpoques.

Continguts Específics en els Ensenyaments Elementals

1. Producció del so: cordes a l'aire, emprant tot l'arc i diferents longituds d'aquest.
2. Posició de l'instrument i de l'arc: control muscular.
3. Coneixement dels colps d'arc bàsics i del vibrato com a elements d'expressió musical.
4. Estudi de les posicions.
5. Desenvolupament del moviment horitzontal del braç dret (cantabile) i del moviment perpendicular dels dits de la mà esquerra, així com de la coordinació entre tots dos.

Críteris d'Avaluació en els Ensenyaments Elementals

1. Interpretar amb fluïdesa fragments d'obres musicals a primera vista.

Aquest criteri li servirà al professor per a comprovar la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell.

2. Interpretar fragments musicals emprant la mesura, afinació, articulació i frasege adequat.

Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la correcta assimilació i aplicació dels citats principis del llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.

3. Interpretar obres d'estils diferents.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne enfront de la varietat d'obres i estils.

4. Interpretar en públic, com a solista i de memòria, fragments i obres representatives del seu nivell d'instrument.

Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi a casa.

5. Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor.

Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.

6. Crear improvisacions en l'àmbit rítmic i tonal que se li assenyale.

Aquest criteri d'avaluació intenta avaluar l'habilitat de l'estudiant per a improvisar, amb l'instrument, sobre els paràmetres rítmics i melòdics daus, amb autonomia i creativitat.

7. Actuar com a membre d'un grup i ajustar la seua actuació a la dels altres instruments.

Aquest criteri d'avaluació pretén valorar el sentit de col·laboració i interdependència entre els membres del grup.

8. Demostrar capacitat per a tocar o cantar la seua pròpia veu al mateix temps que s'acobla a la dels altres.

Aquest criteri comprova la capacitat de l'alumne per a adaptar l'afinació, precisió rítmica i dinàmica a la dels altres músics en el seu treball comú.

9. Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions.

Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits, encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.

10. Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres judicis personals sobre les obres estudiades en aquest nivell.

Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com a crítics i col·loquials. Això acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.

11. Mostrar en els estudis i obres la capacitat d'aprenentatge progressiu individual.
Aquest criteri d'avaluació pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeta valorar correctament el seu rendiment.

En conseqüència, els criteris d'avaluació abans esmentats hauran d'apuntar a:

1. La comprovació del grau de domini del llenguatge musical a través de la pràctica instrumental i del cant
2. L'observació i verificació del desenvolupament i control de les destreses necessàries per a l'execució musical.
3. La valoració tècnica i estètica de la interpretació individual i col·lectiva.
4. L'estimació que manifesta de l'art en general i de la música en particular, per l'obstinació posada en la seua execució.
5. El sentit de la convivència i col·laboració entre condeixebles, demostrant a l'hora d'estudiar i d'interpretar col·lectivament.

Críteris de Qualificació en els Ensenyaments Elementals

Els críteris de qualificació es divideixen en **3 procediments d'avaluació** expressats de manera percentual sobre un total de 10. La qualificació final serà la suma dels tres procediments d'avaluació. Per a poder dur a terme l'avaluació de cada procediment s'utilitzaran unes rúbriques d'avaluació concretades en 5 nivells que correspondran amb el grau de domini de les capacitats adquirides, i que tindran relació i correspondència amb un o diversos críteris d'avaluació que hi ha seqüenciats per a cada curs en la Programació didàctica de contrabaix. Els tres procediments d'avaluació són els següents:

A) Treball diari realitzat per l'estudiant en classe i a casa durant el curs. Actitud enfront de les orientacions pedagògiques del professor, interès en les classes i implicació demostrada per l'estudiant durant l'estudi del contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **50% de la qualificació final**.

El professorat podrà baixar la qualificació fins a un 20% en cas de mal comportament.

B) Proves d'avaluació contínues durant el desenvolupament del curs

Proves d'avaluació que consisteixen en interpretacions sense públic del repertori d'obres, peces o fragments, etc. treballats durant el curs. A través aquestes **proves d'avaluació** s'haurà de mostrar una millora progressiva en els aspectes tècnics de l'instrument que es corresponen al nivell exigít en cada curs i que apareixen descrits en els **Continguts Específics** de cada curs que figuren en la Programació didàctica de contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **30% de la qualificació final**.

C) Audicions públiques internes i externes

Aquest punt suposa la participació de l'alumnat en les diferents audicions públiques programades per l'assignatura de contrabaix.

La participació en les audicions públiques no serà obligatòria, però serà condició indispensable per a poder optar a la qualificació d'excel·lent.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **20% en la qualificació final.**

AVALUACIÓ

Característiques de l'avaluació

- L'avaluació serà **contínua**, és a dir, s'aplicarà de manera sistemàtica i permanent durant tot el procés d'ensenyament-aprenentatge. El seu propòsit és el d'atendre els processos d'aprenentatge i el d'oferir als estudiants oportunitats per a poder aprendre a través del propi procés d'avaluació, i no "només" limitar-se a mesurar els resultats.
- L'avaluació serà **integral i integradora**.
- L'avaluació es referirà als **objectius i criteris d'avaluació** proposats i seqüenciats per als ensenyaments elementals de la present programació didàctica.

Quan avaluar: tipus d'avaluació segons la seua temporalització

L'avaluació contínua inclou tres fases: la fase inicial, la fase procesual i la fase final:

Avaluació inicial: es realitza abans del procés d'ensenyament-aprenentatge, és a dir, al començament del curs. És imprescindible per a decidir quins objectius ha d'aconseguir l'estudiant, i és imprescindible per a poder seqüenciar els continguts i les activitats a desenvolupar durant el procés.

Avaluació procesual: es realitza durant el procés d'aprenentatge.

Avaluació final: es realitza després de cada procés d'aprenentatge. Es durà a terme al final de cada trimestre i al final de curs. La qualificació de la primera i segona avaluació tindrà valor informatiu, mentre que la qualificació de la tercera avaluació i avaluació final de juny tindrà valor acadèmic. L'única qualificació que es reflectirà en l'expedient acadèmic de l'estudiant serà la nota obtinguda en l'avaluació final de juny.

Perquè avaluar: tipus d'avaluació segons la seua funció i finalitat educativa

Segons la seua funció i finalitat educativa hi ha tres tipus d'avaluació:

Avaluació diagnòstica: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació inicial. S'utilitza al principi de curs amb la finalitat de conèixer el nivell previ l'alumne i d'on part, podent d'aquesta manera seqüenciar els continguts i planificar les activitats segons les característiques físic-cognitives i les necessitats de cada estudiant a partir del que ja sap.

Avaluació formativa: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació procesual. S'utilitzarà. S'utilitza per a afavorir l'esforç i l'aprenentatge continu, i per a fomentar l'interès i la motivació. La seua finalitat principal és la de millorar la qualitat de l'ensenyament i l'aprenentatge. Permet al docent, a través de proves d'avaluació (no qualificables), verificar el treball realitzat per l'estudiant, així com el grau d'adquisició i comprensió dels continguts treballats durant el procés., per a posteriorment aportar informació a l'estudiant sobre el seu procés de desenvolupament i/o aprenentatge, de manera que l'estudiant pugui comprovar els seus resultats i corregir errors a temps aprenent de l'error.

Avaluació sumativa: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació final. S'utilitza per a comprovar i verificar l'assoliment i compliment dels objectius d'aprenentatge que l'estudiant ha d'aconseguir al final de cada trimestre i al final de curs. La seua finalitat és la d'avaluar, qualificar i informar.

Qui avaluarà: tipus d'avaluació segons el seu avaluador

El docent / Heteroevaluació: és el model més utilitzat. Fa referència al professor quan avalua el procés d'aprenentatge de l'estudiant.

L'estudiant / Autoavaluació: fa referència a l'estudiant quan avalua el seu propi procés d'aprenentatge. Resulta vital perquè l'estudiant desenvolupe i adquireix major autonomia, autoregulació, pensament crític i metacognició durant la construcció del seu propi procés d'aprenentatge.

Tots dos / Coavaluació: Fa referència als estudiants que s'avaluen entre si o conjuntament amb el professor. Aquest tipus de valuació reforça l'autoestima i estableix les bases per al procés d'aprenentatge personal i autònom.

Que avaluar: procediments i instruments d'avaluació:

Procediments d'avaluació

Observació:

- Observació sistemàtica directa del professor sobre el procés d'aprenentatge realitzat per l'estudiant de contrabaix a l'aula, amb la finalitat de poder comprovar l'evolució progressiva de l'estudiant respecte a l'assoliment dels objectius descrits en la programació didàctica, i d'aquesta manera, poder detectar i corregir errors o dificultats a temps. A més del treball diari en classe, s'observarà també l'interès, l'esforç i la motivació de l'estudiant, així com la seua capacitat de pensament crític i metacognició.
- Observació sistemàtica indirecta del temps d'estudi que ha dedicat al contrabaix durant la setmana l'estudiant per al compliment de les tasques a realitzar.
- Observació sistemàtica directa de les proves d'avaluació ("sense públic") que realitze l'estudiant a l'aula.
- Observació sistemàtica directa de les audicions públiques que realitze l'estudiant a l'aula de contrabaix i/o en la sala d'actes del conservatori.

Diàlegs tutorial amb l'estudiant:

Aquesta tècnica permetrà obtenir una informació àmplia i valuosa sobre temes diversos, des d'interessos i actituds, fins a dubtes i opinions. Facilitarà al docent estar al corrent sobre el que sap i pensa l'estudiant a través de les seues intervencions en classe,

amb la finalitat d'analitzar i avaluar el grau d'implicació en l'assignatura de contrabaix, i el grau de comprensió i finançament dels continguts treballats presents en el repertori contrabajístic a executar. Les tutories acadèmiques que s'empraran en el diàleg amb l'estudiant són de dos tipus:

- *Tutoria reactiva*: es realitzarà a partir de la demanda de l'estudiant per a conèixer les seues necessitats. Aquesta consisteix a respondre el docent a les preguntes efectuades per l'estudiant.
- *Tutoria proactiva*: es realitzarà per iniciativa del docent anticipant-se als possibles dubtes o demandes de l'estudiant.

Rúbriques d'avaluació:

Les rúbriques són al mateix temps un procediment i un instrument. Són un procediment perquè ens ajuden a observar el grau de superació de cada criteri d'avaluació en relació amb els objectius a aconseguir i aconseguir.

Instruments d'avaluació

Quadern del docent:

És un instrument que disposa el professor per a fer constar el seguiment de l'alumne i la seua evolució, per a realitzar el procés d'avaluació i per a reflectir tota informació acadèmica considerada rellevant:

- Fitxa personal de l'estudiant.
- Fitxa de seguiment de la classe setmanal durant el curs.
- Taules de les rúbriques dels procediments d'avaluació.

Proves d'avaluació no qualificables i simulacres d'audicions públiques:

Són instruments d'avaluació que serveixen perquè l'estudiant, a través de la interpretació d'un repertori contrabajístic, pugui mostrar i comprovar el grau de

consecució de les capacitats adquirides, permetent-se poder corregir errors a temps i “aprendre de l'error”.

Proves d'avaluació qualificables i audicions públiques:

Són instruments d'avaluació que cerquen avaluar per a “ajudar a aprendre”, per a condicionar un estudi intel·ligent i un esforç continuat al llarg del curs.

Gravacions digitals d'àudio-vídeo.

És un instrument realment útil per a desenvolupar en l'estudiant l'audició crítica i el pensament crític, a més, permeten a l'estudiant poder observar detalls i aspectes de la interpretació que passen desapercebuts en el moment de la seua execució.

Rúbriques d'avaluació:

Són al mateix temps un instrument i un procediment. Són un instrument perquè permetran a l'estudiant saber per endavant què se li avaluarà durant el procés d'aprenentatge del contrabaix i en finalitzar una prova d'avaluació i/o una audició pública.

Taules de procediments d'avaluació automatitzades en Excel

Qualificacions

Els resultats de les avaluacions s'expressaran mitjançant l'escala numèrica de l'1 al 10 sense decimals, considerant-se positives les qualificacions iguals o superiors a 5; i negatives les inferiors a 5.

Els resultats de l'avaluació, i si és el cas les qualificacions, s'expressaran en els següents termes:

Insuficient	1, 2, 3, 4
Suficient	5

Bé	6
Notable	7 o 8
Excel·lent	9 o 10

Periodicitat de la comunicació de les qualificacions

En tot moment l'estudiant de contrabaix serà informat del seu nivell, en relació a la consecució dels objectius i l'avaluació dels seus progressos, però especialment i per escrit, aquesta informació serà facilitada una vegada al trimestre, sent l'avaluació final el mes de juny.

Criteris de promoció

1. Els alumnes promocionaran de curs quan hagen superat la totalitat de les assignatures de cada curs o tinguen avaluació negativa en una assignatura com a màxim.
2. En el supòsit d'assignatures pendents referides a pràctica instrumental, la recuperació haurà de realitzar-se en la classe del curs següent.
3. En cap cas es podrà qualificar l'assignatura motiu de promoció sense haver aprovat l'assignatura pendent.
4. Els alumnes que al final del quart curs tingueren arracades d'avaluació positiva tres assignatures o més, hauran de repetir el curs íntegrament. Quan la qualificació negativa es produísca en una o en dues assignatures, només serà preceptiu cursar les assignatures pendents.
5. El criteri de promoció que es tindrà en compte perquè un alumne promoció de curs serà la superació dels continguts mínims exigibles detallats i seqüenciats en cada curs de la pròpia programació didàctica de contrabaix.

En el cas d'alumnes d'Ensenyaments **Elementals**, el programa mínim requerit s'especificarà en els Continguts Mínims exigibles que apareixen descrits en cadascun dels cursos de la programació didàctica de contrabaix i que es detalla a continuació en aquest document.

Criteris de recuperació

Mitjançant l'aplicació de l'avaluació contínua es decideix, en qualsevol moment del curs, quan s'ha superat l'assignatura de contrabaix. Aquesta assignatura es considerarà superada si l'alumne demostra haver adquirit les competències necessàries i aconseguits els continguts mínims exigibles del curs. El programa a interpretar podrà confeccionar-se tant amb obres triades del curs anterior pendent com del curs vigent que l'alumne estiga cursant.

Si el estudiant aconseguix passar de curs amb l'assignatura de contrabaix pendent, haurà d'abordar l'estudi dels continguts que no va aconseguir adquirir i aconseguir durant el curs passat.

Examen extraordinari de recuperació:

En el cas d'Ensenyaments **Elementals no existeix la recuperació**. Hauran de repetir durant el curs següent.

Reclamació de notes

Atesa l'ORDRE 32/ 2011 de 20 diciembre de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: si l'alumne no està d'acord amb la nota tindrà tres dies per a reclamar.

Pèrdua d'avaluació contínua

Es considerarà que un alumne ha perdut el dret a l'avaluació contínua quan acumule **vuit o més faltes** d'assistència durant tot el curs.

Límit de permanència:

El límit de permanència en els **Ensenyaments Elementals** de música serà de **cinc anys**.

L'organisme competent en matèria d'educació podrà autoritzar, amb caràcter excepcional, que determinats alumnes puguin ampliar un any més el límit de permanència en supòsits de malaltia greu o altres circumstàncies que mereixen similar consideració i que impedisquen el normal desenvolupament dels estudis.

Pianista acompanyant

L'alumne assistirà a les classes que es determinen amb el seu pianista acompanyant per a treballar les obres del programa. També assistiran a les classes d'instrument, perquè el professor supervise aquest treball, de cara a audicions, concerts, etc.

En l'avaluació es valorarà l'informe del professor pianista acompanyant sobre tres paràmetres fonamentals: el tècnic, el musical, i l'actitud personal de l'alumne.

PRIMER

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Elementals de Música per Cursos de: Contrabaix

1r Ensenyaments Elementals:

OBJECTIUS

1. Conèixer els diferents aspectes bàsics del contrabaix.
2. Adoptar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i de l'arc.
3. Coordinar els moviments de la mà esquerra i dreta.
4. Aconseguir una correcta col·locació dels dits sobre les cordes.
5. Aconseguir una correcta subjecció de l'arc i desplaçament sobre les cordes.
6. Conèixer els conceptes bàsics de colps d'arc.
7. Iniciar a l'alumne en l'ús de la dinàmica i l'agògica.
8. Desenvolupar mecanismes de concentració i autocontrol per a la interpretació en públic.
9. Iniciar a l'alumne en el desenvolupament de la memòria.
10. Llegir amb agilitat la Clau de Fa en quarta línia,
11. Desenvolupar la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
12. Capacitar a l'alumne en l'adopció d'hàbits correctes d'estudi.
13. Interpretar un repertori bàsic d'obres.

CONTINGUTS

1. Preparatoris de col·locació de l'instrument.
2. Posició general del cos i de l'instrument.
3. Col·locació del contrabaix.
4. Mode d'agafar l'arc.
5. Posició de l'arc sobre les cordes.
6. Introducció a l'afinació de l'instrument.
7. Coneixement dels conceptes punts de contacte, pressió i velocitat.
8. Posició dels dits de la mà esquerra.
9. Lectura de la Clau de Fa en quarta línia.
10. Posició del braç dret en les diferents entenimentades.
11. Canvis de corda.
12. Coneixement de les diferents parts de l'arc.
13. Dinàmica: forte i piano.
14. Redones, blanques i negres abastant diferents velocitats d'arc i posicions.
15. Colps d'arc: Detaché, Legato.
16. Iniciació a la memòria auditiva, muscular i visual.
17. Introducció al canvi de posició.
18. Preparatoris d'escapes.
19. Escapes i arpegis: Sol M, Do M, en una octava
20. Memorització de peces i cançons.
21. Agògica: retardant en els finals de peça.
22. Interpretació en públic.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsqen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE

CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

PRIMER CURS

En aquest curs l'alumne ha d'adquirir les següents competències:

- **Competència postural;**

- Demostrar una posició correcta en subjectar l'instrument, sent conscient de la relaxació del cos i la seua relació amb l'instrument i l'arc a més de la correcta subjecció de tots dos.
- Ser eficient en la correcta col·locació i articulació dels dits de la mà esquerra.
- Domini de les direccions arquege a dalt i arc a baix.
- Ser eficaç en la conducció correcta l'arc en totes les cordes i interiorització dels seus diferents plans.

- **Competència rítmica:**

- Ser capaç de resoldre els problemes rítmics mitjançant l'ús del metrònom com a instrument de suport a l'estudi del ritme i de la pulsació. Domini dels compassos 2/4, 3/4 i 4/4.

- **Llenguatge significatiu:**

- Competència en el domini i coneixement bàsic de la nomenclatura i notació de les cordes en la primera posició.

- **Oïda crítica:**

- Domini bàsic de les posicions exigides en 1r curs d'EE.EE amb els diferents patrons de tons i semitons de les tonalitats fins amb dues alteracions en l'armadura i sensibilització en l'afinació en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

- **Competència interpretativa:**

- Interpretar melodies i cançons que conduïsquen a una major comprensió dels diferents paràmetres musicals.
- La interpretació pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior comunicació. Conjuga el coneixement de llenguatge musical el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat de qui interpreta.
- L'alumne hauria de ser capaç d'interpretar que memòria, almenys, una de les obres exigides en el repertori del curs.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 1r curs d'ensenyaments elementals, estan definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-1r-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-1r-2) Demostrar fluïdesa en la lectura a primera vista amb l'instrument, en la interpretació d'estudis, fragments de peça i peces adequades al nivell de 1r d'EE.EE.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista. Comprova la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell corresponent.

CE-1r-3) Interpretar fragments musicals emprant la mesura, afinació, articulació i frasege adequat.

Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la correcta assimilació i aplicació dels citats principis del llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.

CE-1r-4) Interpretar en classe obres, peces i fragments de diferents èpoques i estils diferents adequats al nivell de 1r d'EE.EE.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne enfront de la varietat d'obres i estils.

CE-1r-5) Interpretar en públic, com a solista i de memòria, obres, fragments i peces representatives del nivell de 1r d'EE.EE.

Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi a casa.

CE-1r-6) Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor.

Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.

CE-1r-7) Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres judicis personals sobre les obres estudiades corresponents al nivell de 1r d'EE.EE.

Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com a crítics i col·loquials. Això acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.

CE-1r-8) Mostrar en els estudis, obres, peces i fragments, la capacitat d'aprenentatge progressiu individual.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeti valorar correctament el seu rendiment.

CE-1r-9) Demostrar autonomia suficient en l'estudi personal per a superar els aspectes tècnics que sorgisquen i per a executar les indicacions dinàmiques i agògiques que apareguen.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumne ha aconseguit quant als hàbits d'estudi.

CE-1r-10) Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions.

Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits, encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Posició corporal correcta (instrument i arc).
- 2. Coneixement de les parts importants de l'instrument i aprendre a mantenir-lo i cuidar-lo correctament.
- 3. Control d'afinació en les escales de Sol M i Do M en una octava, correctament afinades, amb els seus arpegis.
- 4. Producció d'un so clar en cordes a l'aire i en figures senzilles que impliquen diferents longituds i articulacions de l'arc
- 5. Control del concepte d'arc a dalt i a baix.
- 6. Col·locació correcta dels dits rage esquerra en les formacions.
- 7. Diferenciar i controlar tocar amb arc i pizzicato.
- 8. Ser capaç d'interpretar una peça amb acompanyament de piano seguint el ritme correctament.
- 9. Ser capaç de mantenir la concentració en tocar en públic.
- 10. Domini de la lectura de la clau de Fa en quarta línia.
- 11. Control dels colps d'arc bàsics: detaché i legato.
- 12. Control bàsic en la producció del so: cordes a l'aire i digitadas utilitzant tot l'arc i diferents longituds d'aquest . Qualitat i quantitat.
- 13. Ser capaç de controlar el ritme i distribució d'arc.
- 14. Control en els canvis de corda.
- 15. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 16. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- All for Strings, Gerald E. Anderson and Robert S. Frost Vol. I-II-III
- Sassmannshaus Vol. I-II-III
- Nuova didactica del contrabasso , Murelli
- Guia tècnica del contrabaix grau elemental, J. Roures
- "Dt. Premiere Annee de Contrebasse", Dehant. J.-L.
- "La Contrebasse pour Tous", Dehant. J.-L.
- "Guía d'escalles per posicions" Vol. 1, Almero C.
- "Playing Double Bass", Makhoshvili. Giorgi
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 1, Mohrs Charlotte
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 2, Mohrs Charlotte

SEGON

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Elementals de Música per Cursos de: Contrabaix.

2n Ensenyaments Elementals:

OBJECTIUS

1. Conèixer els diferents aspectes bàsics del contrabaix.
2. Adoptar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i de l'arc.
3. Coordinar els moviments de la mà esquerra i dreta.
4. Aconseguir una correcta col·locació dels dits sobre les cordes.
5. Aconseguir una correcta subjecció de l'arc i desplaçament sobre les cordes.
6. Introduir els conceptes de colps d'arc.
7. Iniciar a l'alumne en l'ús de la dinàmica i l'agògica.
8. Desenvolupar mecanismes de concentració i autocontrol per a la interpretació en públic.
9. Iniciar a l'alumne en el desenvolupament de la memòria.
10. Llegir amb agilitat la Clau de Fa en quarta línia,
11. Desenvolupar la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
12. Capacitar a l'alumne en l'adopció d'hàbits correctes d'estudi.
13. Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, en la mesura que el nivell tècnic i musical ho permeti.

CONTINGUTS

1. Fiançament d'una posició corporal que permeta la correcta col·locació de l'instrument i de l'arc
2. Posició del cos i de l'instrument.
3. Coordinació dels moviments de la mà esquerra i dreta.
4. Correcta realització dels canvis de corda (braç esquerre i dret).
5. Canvis de posició
6. Control sobre els conceptes pesa, punt de contacte, pressió i velocitat.
7. Automatització de la col·locació dels dits sobre les cordes.
8. Desenvolupament de la lectura de la Clau de Fa en quarta línia.
9. Desenvolupe la memòria musical.
10. Desenvolupe la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
11. Utilització de la dinàmica i l'agògica com a recursos musicals.
12. Iniciació al coneixement dels tipus d'articulació bàsics.
13. Dinàmica: p, mp, mf, f
14. Redones, blanques, negres i corxeres abastant diferents velocitats d'arc i posicions.
15. Colps d'arc: Detaché, Legato, staccato.
16. Desenvolupe la memòria auditiva, muscular i visual.
17. Escales i arpegjis: Sol M, Do M, Re M, La M en una octava, amb diferents figuracions.
18. Memorització de peces i cançons.
19. Agògica: ritardando, accelerant i calderón.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeta la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme, utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre.

Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

SEGON CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències el curs anterior, haurà d'adquirir les següents:

- **Competència rítmica:** Ser capaç de resoldre els problemes rítmics mitjançant l'ús del metrònom com a instrument de suport a l'estudi del ritme i de la pulsació. Domini dels compassos 2/4, 3/4, 4/4 i 6/8.
- **Oïda crítica:** domini bàsic de les posicions exigides en 2n curs d'EE.EE, amb els diferents patrons de tons i semitons de les tonalitats fins amb dues alteracions en l'armadura demostrant sensibilització en l'afinació en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.
- **Aprenentatge significatiu:**
 - Habilitat per a llegir i aplicar correctament a l'instrument els signes de notació apresos en l'assignatura de llenguatge música.
- **Competència interpretativa:**
 - Ser eficient en l'estudi del frasege i de les dinàmiques aplicant progressivament els moviments de les mans, dels avantbraços i dels braços necessaris per a obtenir diferències en la creació i qualitat del so.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 2n curs d'ensenyaments elementals, estan definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-2º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-2º-2) Demostrar fluïdesa en la lectura a primera vista amb l'instrument, en la interpretació d'estudis, fragments de peça i peces adequades al nivell de 2º d'EE.EE.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista. Comprova la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell corresponent.

CE-2º-3) Interpretar fragments musicals emprant la mesura, afinació, articulació i frasege adequat.

Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la correcta assimilació i aplicació dels citats principis del llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.

CE-2º-4) Interpretar en classe obres, peces i fragments de diferents èpoques i estils diferents adequats al nivell de 2º d'EE.EE.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne enfront de la varietat d'obres i estils.

CE-2º-5) Interpretar en públic, com a solista i de memòria, obres, fragments i peces representatives del nivell de 2º d'EE.EE.

Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi a casa.

CE-2º-6) Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor.

Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.

CE-2º-7) Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres judicis personals sobre les obres estudiades corresponents al nivell de 2º d'EE.EE.

Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com a crítics i col·loquials. Això acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.

CE-2º-8) Mostrar en els estudis, obres, peces i fragments, la capacitat d'aprenentatge progressiu individual.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeti valorar correctament el seu rendiment.

CE-2º-9) Demostrar autonomia suficient en l'estudi personal per a superar els aspectes tècnics que sorgisquen i per a executar les indicacions dinàmiques i agògiques que apareguen.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumne ha aconseguit quant als hàbits d'estudi.

CE-2º-10) Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions.

Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits, encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Posició corporal correcta (instrument i arc).
- 2. Domini de les següents escales: Sol M, Do M, La M, Re M, La M i Sib M, correctament afinades, amb els seus arpegis.
- 3. Control i sensibilitat auditiva que permeta controlar l'afinació i la qualitat sonora.
- 4. Domini bàsic de la lectura a primera vista dins de les tonalitats anteriorment nomenades.
- 5. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 6. Control de l'afinació. Familiarització amb la relació de to i semitò, i amb els termes "alt" i "baix".
- 7. Ser capaç de controlar els colps d'arc senzills: detaché, legato, staccatto i martelé. Estudi de ritmes amb punt. Aplicació en escales, arpegis i peces.
- 8. Tenir Precisió rítmica: ritmes amb punt, tresillos. Pràctica alternada de notes soltes, enganxades i lligades. Ampliació de la pràctica de la lligadura (fins a quatre corxeres lligades). Saber aplicar-ho en escales, arpegis i peces.
- 9. Dominar els canvis de cordes en cordes conjuntes tant amb notes soltes com lligades, i en subdivisió binària i ternària.
- 10. Domini en la lectura de la clau de Fa en quarta línia en el registre de les tonalitats anteriorment nomenades.
- 11. Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
- 12. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 13. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- All for Strings, Gerald E. Anderson and Robert S. Frost Vol. I-II-III
- Sassmannshaus Vol. I-II-III
- Nuova didactica del contrabasso , Murelli
- Guia tècnica del contrabaix grau elemental, J. Roures
- "Dt. Premiere Annee de Contrebasse", Dehant. J.-L.
- "La Contrebasse pour Tous", Dehant. J.-L.
- "Guía d'escalles per posicions" Vol. 1, Almero C.
- "Playing Double Bass", Makhoshvili. Giorgi
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 1, Mohrs Charlotte
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 2, Mohrs Charlotte

TERCER

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Elementals de Música per Cursos de: Contrabaix

3r Ensenyaments Elementals:

OBJECTIUS

1. Assegurar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i de l'arc.
2. Automatitzar la correcta col·locació dels dits sobre les cordes.
3. Coordinar les funcions motrius que intervenen en el canvi de posició.
4. Continuar l'estudi dels diferents colps d'arc.
5. Habituar a l'alumne en la interpretació de memòria.
6. Desenvolupar mecanismes de concentració i autocontrol per a la interpretació en públic.
7. Llegir amb agilitat la Clau de Fa en quarta línia,
8. Desenvolupar la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
9. Capacitar a l'alumne en l'adopció d'hàbits correctes d'estudi.
10. Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, en la mesura que el nivell tècnic i musical ho permeti.

CONTINGUTS

1. Canvis de corda en posicions conegudes.
2. Canvis de posició. Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a posició i les intermèdies.
3. Escales i arpegis, en posició fixa i amb canvis de posició.
4. Coordinació dels moviments de la mà esquerra i dreta.
5. Control sobre els conceptes pesse, punt de contacte, pressió i velocitat.
6. Automatització de la col·locació dels dits sobre les cordes.
7. Desenvolupament de la lectura de la Clau de Fa en quarta línia.
8. Desenvolupament de la memòria musical.
9. Control permanent de l'afinació i la qualitat sonora.
10. Utilització de la dinàmica i l'agògica com a recursos musicals.
11. Dinàmica: p, mp, mf, f
12. Redones, blanques, negres, corxeres i semicorxeres, abastant diferents velocitats d'arc i posicions.
13. Colps d'arc: Detaché, Legato, staccato, portato.
14. Desenvolupe la memòria auditiva, muscular i visual.
15. Escales i arpegis: Sol M, Do M, Re M, La M, El meu M, Sib M, Fa M en una octava, amb diferents figuracions.
16. Memorització de peces i cançons.
17. Agògica: ritardando, accelerant i calderón.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme, utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre.

Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i

Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

TERCER CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències el curs anterior haurà d'adquirir les següents:

– **Competència postural**

- Ser capaç de coordinar tots dos braços en els canvis de posició.

– **Oïda crítica:**

- Domini bàsic de les posicions exigides en 3r curs d'EE.EE i canvis entre elles.
- Eficiència en les tonalitats fins amb 3 alteracions en l'armadura, demostrant sensibilització en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

– **Aprenentatge significatiu:**

- Ser capaç de llegir i interpretar correctament els signes de notació apresos en l'assignatura de llenguatge musical propis del nivell.
- Ser capaç de llegir a primera vestisca peces o fragments de dificultat adequada al nivell com a vehicle de consolidació de la tècnica i interpretació.
- Ser capaç d'emetre sons harmònics naturals senzills
- Ser eficaç en l'emissió de dobles cordes tant amb cordes a l'aire, Com amb una corda trepitjada.

- **Competència interpretativa:**

- Capacitat de mantenir la concentració a tocar el públic.
- Ser competent en l'aplicació de les estratègies necessàries per a la interpretació de la memòria

- Demostrar un coneixement a nivell elemental de les característiques sonores de diferents èpoques i estils del repertori de l'instrument.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 3er curs d'ensenyaments elementals, estan definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-3º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-3º-2) Demostrar fluïdesa en la lectura a primera vista amb l'instrument, en la interpretació d'estudis, fragments de peça i peces adequades al nivell de 3r d'EE.EE.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista. Comprova la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell corresponent.

CE-3º-3) Interpretar fragments musicals emprant la mesura, afinació, articulació i frasege adequat.

Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la correcta assimilació i aplicació dels citats principis del llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.

CE-3º-4) Interpretar en classe obres, peces i fragments de diferents èpoques i estils diferents adequats al nivell de 3º d'EE.EE.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne enfront de la varietat d'obres i estils.

CE-3º-5) Interpretar en públic, com a solista i de memòria, obres, fragments i peces representatives del nivell de 3º d'EE.EE.

Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi a casa.

CE-3º-6) Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor.

Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.

CE-3º-7) Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres judicis personals sobre les obres estudiades corresponents a nivell de 3º d'EE.EE.

Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com a crítics i col·loquials. Això acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.

CE-3º-8) Mostrar en els estudis, obres, peces i fragments, la capacitat d'aprenentatge progressiu individual.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeti valorar correctament el seu rendiment.

CE-3º-9) Demostrar autonomia suficient en l'estudi personal per a superar els aspectes tècnics que sorgisquen i per a executar les indicacions dinàmiques i agògiques que apareguen.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumne ha aconseguit quant als hàbits d'estudi.

CE-3º-10) Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions.

Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits, encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Control més avançat de la posició corporal correcta en tot moment (contrabaix i arc).
- 2. Treball i domini de les escales proposades per al curs amb els seus arpegis i intervals de 3a.
- 3. Domini en la lectura de la clau de Fa en cuata línia.
- 4. Domini de la primera vestisca obres de dificultat del nivell del curs anterior.
- 5. Domini dels colps d'arc senzills, Detaché, Martellé i Legato, i les seues combinacions, amb tot l'arc i per regions (taló, centre i punta).
- 6. Conèixer la realització dels trinats, apoyaturas i mordentes.
- 7. Domini dels canvis de posició coneguts. Interrelació entre la $\frac{1}{2}$, 1a, 2a, 3a i les posicions intermèdies.
- 8. Domini del moviment horitzontal del braç dret i del moviment del braç i dels dits de la mà esquerra, així com de la coordinació entre tots dos.
- 9. Control en la distribució de la longitud de l'arc atès el nivell. Treball del moviment de recuperació arquege a dalt i arc a baix. Control del desplaçament de l'arc sense contacte amb la corda. Control dels extrems de l'arc. Iniciació als conceptes de punt d'atac, punt de contacte, velocitat, pes i punt d'equilibri.
- 10. Familiarització amb els canvis de posició bàsics, fins a la 3a posició.
- 11. Haver demostrat qualitats per a integrar-se rítmica i musicalment amb acomp. (piano, duos...).
- 12. Precisió rítmica. Hemiolias, síncope, ritmes amb punt (soltes i lligades), tresillos, lligadures, etc.
- 13. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 14. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- 30 estudis, F. Simandl
- Leichte Spielstücke, K. Trumpf
- All for Strings, Gerald E. Anderson and Robert S. Frost Vol. I-II-III
- Sassmannshaus Vol. I-II-III
- Nuova didactica del contrabasso , Murelli
- Guia tècnica del contrabaix grau elemental, J. Roures
- "Dt. Premiere Annee de Contrebasse", Dehant. J.-L.
- "La Contrebasse pour Tous", Dehant. J.-L.
- "Guía d'escalles per posicions" Vol. 1, Almero C.
- "Playing Double Bass", Makhoshvili. Giorgi
- "Kontrabass-bogen teknik", Trumpf. Klauss
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 2, Mohrs Charlotte
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 3, Mohrs Charlotte

QUART

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Elementals de Música per Cursos de: Contrabaix.

4t Ensenyaments Elementals:

OBJECTIUS

1. Desenvolupar l'habilitat dels dits de la mà esquerra.
2. Assegurar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i de l'arc..
3. Coordinar les funcions motrius que intervenen en el canvi de posició.
4. Perfeccionament del canvi de posició mitjançant cordes a l'aire o ús del dit-guia.
5. Continuar l'estudi dels diferents colps d'arc.
6. Continuar l'estudi dels canvis de posició.
7. Dominar els diferents colps d'arc apresos en cursos anteriors.
8. Dominar la bona coordinació de la mà esquerra i mà dreta.
9. Iniciar l'estudi del vibrato.
10. Iniciar l'estudi de trinats, mordentes i harmònics.
11. Habituar a l'alumne en la interpretació de memòria.
12. Desenvolupar mecanismes de concentració i autocontrol per a la interpretació en públic.
13. Desenvolupar la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
14. Capacitar a l'alumne en l'adopció d'hàbits correctes d'estudi.

15. Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, en la mesura que el nivell tècnic i musical ho permeta.

CONTINGUTS

1. Canvis de corda en posicions conegudes.
2. Canvis de posició. Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a, 4a, 5a posició i les intermèdies.
3. Desenvolupament de la velocitat.
4. Escales i arpegjis, en posició fixa i amb canvis de posició.
5. Control sobre els conceptes pesse, punt de contacte, pressió i velocitat.
6. Automatització la col·locació dels dits sobre les cordes.
7. Desenvolupament de la lectura de la Clau de Fa en quarta línia.
8. Desenvolupament de la memòria musical.
9. Control permanent de l'afinació i la qualitat sonora.
10. Utilització de la dinàmica i l'agògica com a recursos musicals.
11. Dinàmica: p, mp, mf, f, sf
12. Redones, blanques, negres, corxeres i semicorxeres, abastant diferents velocitats d'arc i posicions.
13. Consolidació dels colps d'arc apresos: Detaché, Legato, staccato, portato.
14. Desenvolupe la memòria auditiva, muscular i visual.
15. Escales i arpegjis: Sol M, Do M, Re M, La M, Sib M, en una octava, i El meu M Fa M, Sol M en dues octaves, amb diferents figuracions i articulacions.
16. Memorització de peces i estudis.
17. Agògica: ritardando, accelerant i calderón.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

QUART CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències el curs anterior haurà d'adquirir les següents:

- **Competència rítmica:**

- Domini dels signes de prolongació; lligadures, punt, Anacrusi i calderón...
Demostrant un coneixement de les diverses convencions interpretatives pròpies del nivell quant al ritme i pulsació.
- Ser capaç de dominar els ritmes amb punt com els grups irregulars, fragments que alternen mètriques, i diferents articulacions amb arcades soltes i enganxades en les diferents zones de l'arc.

- **Competència postural**

- Competència direccional, ser capaç que mantenir l'arc paral·lel al pont i realitzar moviments de canvi de corda dominant el punt de contacte amb la corda

- **Competència interpretativa**

- Ser capaç de llegir a primera vestisca peces o fragments de dificultat adequada al nivell com a vehicle de consolidació de la tècnica i interpretació.
- Ser capaç d'aplicar les estratègies necessàries per a la interpretació de memòria d'obres de diferents estils.

- Demostrar un coneixement de les diferents èpoques i estils, així com de les estructures formals més característiques de cada època que afavorisquen la interpretació i comunicació adequada del repertori del curs.
- Competència en colps d'arc senzills i les seues combinacions (detaché, legato, matellé)
- Capacitat en el desenvolupament del vibrato com a recurs expressiu.
- Capacitat de participar en diferents activitats musicals aportant els seus coneixements i a si mateix en el sentit invers de l'intercanvi cultural.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 4t curs d'ensenyaments elementals, estan definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-4º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-4º-2) Demostrar fluïdesa en la lectura a primera vista amb l'instrument, en la interpretació d'estudis, fragments de peça i peces adequades al nivell de 4º d'EE.EE.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquireixca l'alumne en la lectura a primera vista. Comprova la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell corresponent.

CE-4º-3) Interpretar fragments musicals emprant la mesura, afinació, articulació i frasege adequat.

Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la correcta assimilació i aplicació dels citats principis del llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.

CE-4º-4) Interpretar en classe obres, peces i fragments de diferents èpoques i estils diferents adequats al nivell de 4º d'EE.EE.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne enfront de la varietat d'obres i estils.

CE-4º-5) Interpretar en públic, com a solista i de memòria, obres, fragments i peces representatives del nivell de 4ºd'EE.EE.

Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi a casa.

CE-4º-6) Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor.

Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.

CE-4º-7) Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres judicis personals sobre les obres estudiades corresponents a nivell de 4ºd'EE.EE.

Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com a crítics i col·loquials. Això acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.

CE-4º-8) Mostrar en els estudis, obres, peces i fragments, la capacitat d'aprenentatge progressiu individual.

Amb aquest criteri d'avaluació es pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeta valorar correctament el seu rendiment.

CE-4º-9) Demostrar autonomia suficient en l'estudi personal per a superar els aspectes tècnics que sorgisquen i per a executar les indicacions dinàmiques i agògiques que apareguen.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumne ha aconseguit quant als hàbits d'estudi.

CE-4º-10) Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions.

Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits, encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Domini avançat d'una postura corporal correcta (tant en la sujecció de l'instrument com de l'arc).
- 2. Canvis de corda en posicions conegudes.
- 3. Canvis de posició. Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a, 4a, 5a posició i les intermèdies.
- 4. Desenvolupament de la velocitat.
- 5. Domini de la lectura de la clau de Fa en tercera línia i coneixement de la clau de sol.
- 6. Domini de les escales i arpegis: Sol M, Do M, Re M, La M, Sib M, en una octava, i control bàsic de les escales del meu m, Fa M i Sol M en dues octaves, amb diferents figuracions i articulacions.
- 7. Aproximació de l'ornamentació bàsica: trinats, apoyaturas i pequeños mordentes.
- 8. Control avançat dels colps d'arc. Detaché, Martellé, Legato i realització del Staccatto, amb tot l'arc i per regions
- 9. Domini dels canvis de corda lligats i solts, continus i alterns.
- 10. Control de les dinàmiques bàsiques.
- 11. Correcta distribució de la longitud de l'arc, moviment de recuperació arquege a dalt i arc a baix. Control del desplaçament de l'arc sense contacte amb la corda. Control dels extrems de l'arc. Domini dels conceptes de punt d'atac, punt de contacte, velocitat, pes i punt d'equilibri.
- 12. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 13. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- 30 estudis, F. Simandl
- Leichte Spielstücke, K. Trumpf
- Contrabaix Clàssic, J.L. Dehant, Vol. A i B
- All for Strings, Gerald E. Anderson and Robert S. Frost Vol. I-II-III
- Sassmannshaus Vol. I-II-III
- Nuova didactica del contrabasso , Murelli
- Guia tècnica del contrabaix grau elemental, J. Roures
- "Dt. Premiere Annee de Contrebasse", Dehant. J.-L.
- "La Contrebasse pour Tous", Dehant. J.-L.
- "Guía d'escalas per posicions" Vol. 1, Almero C.
- "Playing Double Bass", Makhoshvili. Giorgi
- "Kontrabass-bogen teknik", Trumpf. Klauss
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 2, Mohrs Charlotte
- "Easy Concert Pieces for double bass and piano", Volume 3, Mohrs Charlotte

Principis Metodològics en els Ensenyaments Elementals

1. Adequar els continguts i la seua seqüenciació al moment i situació del desenvolupament evolutiu del #xiquet i de la #xiquet, de manera que l'aprenentatge siga constructiu, progressiu i motivador.
2. Motivar a l'alumne per a l'estudi de la música mitjançant la seua activitat i participació en el progrés, donant-li el protagonisme que li corresponga en la seua pròpia formació musical.
3. Respectar les peculiaritats dels alumnes, individual i col·lectivament, facilitant així la convivència en el si del grup i la col·laboració, de manera que s'eviten les discriminacions de tota mena.
4. Utilitzar procediments i recursos variats que estimulen la capacitat crítica i creativa de l'alumne mitjançant l'acceptació del diàleg i les argumentacions raonades.
5. Procurar que l'assimilació dels continguts conceptuals per part de l'alumne es complete amb l'adquisició de continguts procedimentals i actitudinals que propicien la seua autonomia en el treball tant per al moment present com per al futur.
6. Facilitar als alumnes el coneixement i ús del codi convencional d'expressió alhora que la correcció i l'exactitud en l'ús del llenguatge, amb la finalitat que l'aprenentatge i la comunicació siguen efectius.
7. Exercitar la creativitat de l'alumne, de manera que adquirisca estratègies pròpies d'estudi i de realitzacions musicals amb la finalitat que pugui superar les dificultats que se li presenten en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Activitats complementàries i extraescolars

Las activitats complementàries i extraescolars poden entendre's com a recursos didàctics que disposa el professor per a dur a terme la seua tasca educativa i per a contribuir al desenvolupament integral de l'alumne:

- Les activitats complementàries (habitualment en horari escolar):
 - Audicions públiques internes: audicions d'aula i audicions en la sala d'actes del conservatori. Es realitzarà una audició trimestral on els alumnes tocaren amb acompanyament de piano si l'obra ho requereix.
 - Classes magistrals de contrabaix que es realitzen en el propi conservatori.
- Les activitats extraescolars (habitualment fora de l'horari escolar):
 - Audicions públiques externes: audicions realitzades fora del centre.
 - Cursets de l'especialitat de contrabaix, tant en qualitat d'alumne actiu com oïdor, realitzats fora del centre.

Atenció a la diversitat

La diversitat de l'alumnat és un fet indiscutible, sobretot en els ensenyaments musicals. Cada alumne progressa d'una manera diferent, ja que les característiques del desenvolupament són distintes en cada cas.

L'atenció a la diversitat ha cobrat una gran importància en la nova Reforma Educativa. L'ensenyament musical, articulada en classes individuals, permet la dedicació amb diferents metodologies segons les característiques diverses de cada alumne.

La metodologia a utilitzar serà individualitzada i flexible, però així i tot cal programar activitats paral·leles que associen les necessitats dels alumnes.

Adaptacions curriculars

Són estratègies educatives de planificació i d'actuació docent que tenen com a finalitat, facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge en aquells alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu. Aquestes estratègies, a partir de modificacions, més o menys significatives dels diferents elements del currículum prescriptiu i de la programació d'origen, pretenen donar resposta a la diversitat individual i a les necessitats educatives específiques de cada alumne.

En el cas d'haver de fer adaptacions curriculars, aquestes podran ser de dos tipus:

- *Adaptacions curriculars no significatives*: modificacions realitzades en els diferents elements del currículum que componen la programació i que són adaptades a l'alumnat amb necessitats educatives específiques però no afecten significativament ni hi ha gran diferència amb els elements prescriptius del currículum i de la programació. Aquestes modificacions afecten els objectius, continguts, metodologia i avaluació.

- Adaptacions curriculars significatives: modificacions realitzades en els diferents elements del currículum que componen la programació i que són adaptades a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, però que si que afecten significativament i hi ha una gran diferència amb els elements prescriptius del currículum i de la programació. Aquestes modificacions significatives poden arribar a l'eliminació d'alguns dels elements prescriptius del currículum i de la programació. Les adaptacions curriculars significatives solen tenir-les l'alumnat amb necessitats educatives especials (ACNEE).

Recurs d'individualització

Les classes de contrabaix són individuals, per la qual cosa el "recurs d'individualització" és la mesura més freqüent a l'hora d'atendre la diversitat de l'alumnat durant el seu procés d'aprenentatge. Les classes de contrabaix, individuals i majoritàriament pràctiques, són idònies per a posar en pràctica diverses mesures encaminades a diversificar el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Aquestes classes permeten.

- Realitzar un seguiment personalitzat de l'estudiant.
- Adaptar les classes als coneixements previs de l'estudiant, a les seues capacitats, al seu desenvolupament físic-cognitiu i als seus interessos, motivacions i estils d'aprenentatge.
- Adaptar el repertori i les digitacions a les diferents característiques físiques i mecàniques de l'alumnat.
- Observar de prop, de manera constant i sistemàtica, el treball realitzat per l'estudiant durant tot el procés d'aprenentatge, aplicant en cada classe, de manera immediata i al moment, avaluacions diagnòstiques i formatives.
- Conèixer el que comprèn i sap fer l'estudiant, o per contra, segueix sense comprendre i sense saber fer.

- Detectar problemes de manera immediata, de manera que l'estudiant pugui rectificar a temps "sobre la marxa" i resoldre i solucionar problemes que sorgisquen durant la pràctica activa del contrabaix.
- Posar en pràctica l'autoavaluació i estimular la participació de l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge.
- Realitzar activitats de reforç educatiu.

Activitats de reforç

Normalment, aquest tipus d'activitats van destinades a l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge en alguns continguts de l'assignatura de contrabaix. Serveixen per a respondre a les diferències individuals dels estudiants i als seus diferents ritmes d'aprenentatge.

Activitats d'ampliació

Són les activitats per a aquells alumnes que estiguen per damunt del nivell mitjà i necessiten un major estímul per a no perdre la motivació i desenvolupar totes les seues capacitats:

- Estudi de nou repertori bibliogràfic.
- Desenvolupament de pre-coneixements tècnics ja treballats i introducció d'alguns nous. Per exemple: Introducció a un colp d'arc nou...
- Pràctica d'alguns continguts menys desenvolupats en la programació com la improvisació o la introducció a nous gèneres musicals.

TIC i mesures de sensibilització

Segons característiques, condicions i recursos disponibles, s'incorporaran mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació, així com mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de discapacitat, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Pla de convivència

Es respectaran i promouran els acords i continguts per a la convivència escolar adoptats en el pla de convivència i que quedaran reflectits en el reglament de règim intern del centre.

Recursos didàctics i organitzatius

El concepte de “recurs didàctic” ha d'entendre's com qualsevol mitjà o ajuda que facilitarà el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Recursos didàctics

- El repertori recomanat pel docent com a material didàctic de contrabaix entorn d'uns continguts que s'han d'abordar i uns objectius que s'han d'aconseguir en els diferents cursos dels ensenyaments professionals.
- L'avaluació contínua a través de proves d'avaluació i audicions públiques, per a poder permetre a l'alumne poder aprendre a través del propi procés d'avaluació.
- Els simulacres d'audicions públiques realitzades a l'aula i/o en la sala d'actes del conservatori als propis companys, oferiran la possibilitat d'avaluar coneixements, habilitats, actituds i valors, de manera integrada i simultània en contextos pròxims a la vida real, amb el propòsit de poder millorar la qualitat dels aprenentatges i que l'estudiant pugui comprovar els seus resultats i pugui corregir errors a temps.
- Les gravacions audiovisuals de les proves d'avaluació i de les audicions públiques internes i externes per a facilitar el desenvolupament del pensament crític i la metacognició.
- Tot el material audiovisual, bibliogràfic i de reforç que es considere necessari en les classes per al desenvolupament de les activitats d'aprenentatge.

Recursos organitzatius

- La classe individual de l'estudiant de contrabaix, el temps lectiu del qual serà de seixanta minuts de duració.
- Una audició al trimestre per a poder realitzar audicions públiques internes i/o externes.

Recursos materials

Recursos materials d'aula

Són tots aquells recursos que es podran trobar a l'aula de contrabaix i/o en el conservatori:

- Contrabaixos grandàries $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$,
- Tamboret regulable en altura
- Altaveu sense fil bluetooth
- Tauleta
- Gravadora d'àudio-vídeo
- Mesa del professor, cadires
- Metrònom

Recursos materials de partitures i mètodes

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

COMPETÈNCIES

Les competències que s'arreguen en aquesta programació s'han establert de conformitat amb els resultats de la investigació educativa i amb les tendències europees arreguades en la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent. Aquestes competències es descriuen, s'indica la seua finalitat i aspectes distintius, i es posa de manifest, en cadascuna d'elles, les claus de desenvolupament que ha d'aconseguir tot l'alumnat referides al final de l'ensenyament professional de música, però el desenvolupament de la qual ha d'iniciar-se des del començament de l'escolarització, de manera que la seua adquisició es realitze de manera progressiva i coherent al llarg de les diferents etapes educatives.

Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyament Professional de Música. Aquesta vinculació afavoreix que la consecució d'aquests objectius al llarg de la vida acadèmica porte implícit el desenvolupament de les competències clau, perquè totes les persones puguin aconseguir el seu desenvolupament personal i aconseguir una correcta incorporació en la societat.

Un enfocament metodològic basat en les competències clau i en els resultats d'aprenentatge comporta importants canvis en la concepció del procés d'ensenyament-aprenentatge, canvis en l'organització i en la cultura escolar; requereix l'estreta col·laboració entre els docents en el desenvolupament curricular i en la transmissió d'informació sobre l'aprenentatge dels alumnes i alumnes, així com canvis en les pràctiques de treball i en els mètodes d'ensenyament.

Las competencias clau del currículum en el sistema educatiu espanyol són les següents:

1. Comunicació lingüística.

És el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques musicals i socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de textos en múltiples modalitats, formats i suports. Aquestes situacions i pràctiques poden implicar l'ús de diferents llenguatges musicals, en diversos àmbits i de manera individual o col·lectiva. Per a això l'individu disposa del seu repertori musical, però ajustat a les experiències comunicatives que experimenta al llarg de la vida. Els diferents llenguatges musicals que utilitza poden haver tingut vies i temps distints d'adquisició i constituir, per tant, experiències d'aprenentatge musicals, tant populars com d'una altra índole. Aquesta visió de la competència en comunicació lingüística vinculada amb pràctiques musicals determinades ofereix una imatge de l'individu com a agent comunicatiu que produeix, i no sols rep, missatges a través de les diferents manifestacions musicals amb diferents finalitats. Valorar la rellevància d'aquesta afirmació en la presa de decisions educatives suposa optar per metodologies actives d'aprenentatge (aprenentatge basat en tasques i projectes, en problemes, en reptes, etcètera), ja siguen aquestes en llenguatges musicals avantguardistes i actuals, enfront d'opcions metodològiques més tradicionals. A més, la competència en comunicació lingüística musical, representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la pròpia competència i que adquireix una particular rellevància en el cas de les músiques d'altres cultures. Per tant, un enfocament intercultural en l'ensenyament i l'aprenentatge de les diferents músiques implica una important contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical de l'alumnat.

Aquesta competència és, per definició, sempre parcial i constitueix un objectiu d'aprenentatge permanent al llarg de tota la vida. Per això, perquè es produïska un aprenentatge satisfactori de les diferents músiques, és determinant que es promoguen uns contextos d'ús de llenguatges musicals rics i variats, en relació amb les tasques que s'han de realitzar i els seus possibles interlocutors, textos i intercanvis comunicatius.

La competència en comunicació lingüística musical és extremadament complexa. Es basa, en primer lloc, en el coneixement del component lingüístic musical. Però, a més, com es produeix i desenvolupa en situacions comunicatives concretes i contextualitzades, l'individu necessita activar el seu coneixement del component pragmàtic-discursiu i sociocultural.

Aquesta competència precisa de la interacció de diferents destreses, ja que es produeix en múltiples modalitats de comunicació i en diferents suports. Des de l'oralitat i l'escriptura fins a les formes més sofisticades de comunicació audiovisual o mediata per la tecnologia, l'individu participa d'un complex entramat de possibilitats comunicatives gràcies a les quals expandeix la seua competència i la seua capacitat d'interacció amb altres individus. Per això, aquesta diversitat de modalitats i suports requereix d'una alfabetització musical més complexa, recollida en el concepte d'alfabetitzacions múltiples, que permeta a l'individu la seua participació com a ciutadà actiu.

La competència en comunicació lingüística musical és també un instrument fonamental per a la socialització i l'aprofitament de l'experiència educativa, per ser una via privilegiada d'accés al coneixement dins i fora de l'escola. Del seu desenvolupament depèn, en bona part, que es produïsqen diferents tipus d'aprenentatge en diferents

contextos, formals, informals i no formals. En aquest sentit, és especialment rellevant en el context escolar la consideració de la lectura com a destresa bàsica per a l'ampliació de la competència en comunicació lingüística musical i l'aprenentatge. Així, el llenguatge musical és la principal via d'accés a totes les àrees, per la qual cosa el contacte amb una diversitat de textos resulta fonamental per a accedir a les fonts originals del saber. Per això, on manifesta la seua importància, de forma més palesa, és en el desenvolupament de les destreses que condueixen al coneixement dels textos musicals, no sols en la seua consideració com a cànnon artístic o en la seua valoració com a part del patrimoni cultural, sinó sobretot, i principalment, com a font de gaudi i aprenentatge al llarg de la vida.

Des d'aquesta perspectiva, és recomanable que el centre educatiu siga la unitat d'acció per al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical. En aquest sentit, actuacions com el disseny d'un Projecte Artístic Musical de Centre que forme part del propi Projecte Educatiu de Centre, un Pla Lector o unes estratègies per a l'ús de la Biblioteca i Fonoteca Escolar com a espai d'aprenentatge i gaudi permeten un tractament més global i eficaç de la competència en comunicació lingüística musical en els termes #ací expressats.

La competència en comunicació lingüística musical s'inscriu en un marc d'actituds i valors que l'individu posa en funcionament: el respecte a les normes de convivència; l'exercici actiu de la ciutadania; el desenvolupament d'un esperit crític; el respecte als drets humans i el pluralisme; la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits; una actitud de curiositat, interès i creativitat cap a l'aprenentatge i el reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa,

escriptura, etcètera) com a fonts de plaer relacionada amb el gaudi personal i la promoció i la pràctica del qual són tasques essencials en el reforç de la motivació cap a l'aprenentatge.

En resum, per a l'adequat desenvolupament d'aquesta competència resulta necessari abordar l'anàlisi i la consideració dels diferents aspectes que intervenen en ella, a causa de la seua complexitat. Per a això, s'ha d'atendre els cinc components que la constitueixen i a les dimensions en les quals es concreten:

- El component lingüístic musical que comprèn diverses dimensions: la lèxica, la gramatical, la semàntica, la fonològica, l'ortogràfica i l'ortoèpica, entesa aquesta com l'articulació correcta del so a partir de la representació gràfica de la música.
- El component pragmàtic-discursiu contempla tres dimensions: la soci-musical (vinculada amb l'adequada producció i recepció de missatges en diferents contextos socials); la pragmàtica (que inclou les microfuncions comunicatives i els esquemes d'interacció); i la discursiva (que inclou les macrofuncions textuais i les qüestions relacionades amb els gèneres discursius).
- El component sociocultural inclou dues dimensions: la que es refereix al coneixement del món i la dimensió intercultural.
- El component estratègic permet a l'individu superar les dificultats i resoldre els problemes que sorgeixen en l'acte comunicatiu. Inclou tant destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la interpretació musical, l'escolta, com a destreses vinculades amb el tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats; així mateix, també formen part d'aquest component les estratègies generals de caràcter cognitiu, metacognitiu i socioafectives que l'individu utilitza per a comunicar-se eficaçment, aspectes fonamentals en l'aprenentatge de les altres cultures musicals estrangeres.

- Finalment, la competència en comunicació lingüística musical inclou un component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de personalitat.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

La competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia indueixen i enforteixen alguns aspectes essencials de la formació de les persones que resulten fonamentals per a la vida.

En una societat on l'impacte de les matemàtiques, les ciències i les tecnologies és determinant, la consecució i sostenibilitat del benestar social exigeix conductes i presa de decisions personals estretament vinculades a la capacitat crítica i visió raonada i raonable de les persones. A això contribueixen la competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia, les quals estan incloses en l'ensenyament musical a través de les seues diferents assignatures:

- c) La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context, igual que ocorre en les estructures musicals.
- La competència matemàtica musical requereix de coneixements sobre les mesures i les estructures que componen les obres musicals, així com de les operacions i les representacions harmòniques, i la comprensió dels termes que comporten aquestes representacions.
- L'ús d'eines matemàtiques, dins de l'ensenyament musical, implica una sèrie de destreses que requereixen l'aplicació dels principis i processos matemàtics en diferents contextos, ja siguin personals, socials, professionals o científics, així com per a emetre judicis fundats i seguir cadenes argumentals en la

realització de càlculs, l'anàlisi de gràfics i representacions harmòniques i la manipulació d'expressions musicals, incorporant els mitjans digitals quan siga oportú. Forma part d'aquesta destresa la creació de descripcions i explicacions musicals que porten implícites la interpretació de resultats compositius i la reflexió sobre la seua adequació al context, igual que la determinació de si les solucions són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten.

- Es tracta, per tant, de reconèixer el paper que exerceixen les estructures matemàtic-musicals en el món i utilitzar els conceptes, procediments i eines per a aplicar-los en la resolució dels problemes que puguen sorgir en una situació determinada al llarg de la vida. L'activació de la competència matemàtica suposa que l'aprenent és capaç d'establir una relació profunda entre el coneixement conceptual i el coneixement procedimental, implicats en la resolució d'una tasca matemàtic-musical determinada.
- La competència matemàtica inclou una sèrie d'actituds i valors que es basen en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.
- Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència matemàtica resulta necessari abordar quatre àrees relatives als signes musicals, l'harmonia, la geometria musical, interrelacionades de formes diverses:
- L'espai i la forma: inclouen una àmplia gamma de fenòmens que es troben en el nostre món musical, visual i físic: patrons, propietats dels objectes, posicions, direccions i representacions d'ells; descodificació i codificació d'informació visual i musical, així com navegació i interacció dinàmica amb formes reals, o amb representacions. La competència matemàtic-musical en aquest sentit inclou una sèrie d'activitats com la comprensió de la perspectiva, l'elaboració i lectura de partitures, la transformació de les formes amb i sense tecnologia,

la interpretació de vistes d'escenes tridimensionals des de diferents perspectives i la construcció de representacions de formes musicals.

- El canvi i les relacions: el món desplega multitud de relacions temporals i permanents entre els objectes i les circumstàncies, on els canvis es produeixen dins de sistemes d'objectes interrelacionats. Tenir més coneixements sobre el canvi i les relacions suposa comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan tenen lloc, amb la finalitat d'utilitzar models músic-estructurals adequats per a descriure-ho i predir-ho.
- La incertesa i les dades: són un fenomen central de l'anàlisi estructural de la música en el present en diferents moments del procés de resolució de problemes en el qual resulta clau la presentació i interpretació d'aquestes estructures. Aquesta categoria inclou el reconeixement del lloc de la variació en els processos, la possessió d'un sentit de quantificació d'aquesta variació, l'admissió d'incertesa i error en els mesuraments i els coneixements sobre l'atzar. Així mateix, comprèn l'elaboració, interpretació i valoració de les conclusions extretes en situacions on la incertesa i les dades són fonamentals.

d) Les competències bàsiques en ciència i tecnologia són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Aquestes competències contribueixen al desenvolupament del pensament científic, perquè inclouen l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques, que condueixen a l'adquisició de coneixements, al contrast d'idees i l'aplicació dels descobriments al benestar social.

Les competències en ciència i tecnologia capaciten a ciutadans responsables i respectuosos que desenvolupen judicis crítics sobre els fets científics i tecnològics que se succeeixen al llarg dels temps, passats i actuals. Aquestes competències han de capacitar, bàsicament, per a identificar, plantejar i resoldre situacions de la vida quotidiana –personal i social– anàlogament a com s'actua enfront dels reptes i problemes propis de l'activitats científiques i tecnològiques.

Per a l'adequat desenvolupament de les competències en ciència i tecnologia resulta necessari abordar els sabers o coneixements científics relatius a la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia, els quals es deriven de conceptes, processos i situacions interconnectades. Aquests sabers l'alumnat els adquirirà en l'ensenyament general (ESO, Batxillerat)

Es requereix igualment el foment de destreses que permeten utilitzar i manipular eines i màquines tecnològiques, així com utilitzar dades i processos científics per a aconseguir un objectiu; és a dir, identificar preguntes, resoldre problemes, arribar a una conclusió o prendre decisions basades en proves i arguments.

Així mateix, aquestes competències inclouen actituds i valors relacionats amb l'assumpció de criteris ètics associats a la ciència i a la tecnologia, l'interès per la ciència, el suport a la investigació científica i la valoració del coneixement científic; així com el sentit de la responsabilitat en relació a la conservació dels recursos naturals i a les qüestions mediambientals i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.

3. Competència digital.

La competència digital és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat.

Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura de la música, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui dia per a ser competent en un entorn digital.

Requereix de coneixements relacionats amb el llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. Això comporta el coneixement de les principals aplicacions informàtiques. Suposa també l'accés a les fonts i el processament de la informació; i el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital.

Igualment, precisa del desenvolupament de diverses destreses relacionades amb l'accés a la informació, el processament i ús per a la comunicació, la creació de continguts, la seguretat i la resolució de problemes, tant en contextos formals com no formals i informals. La persona ha de ser capaç de fer un ús habitual dels recursos tecnològics disponibles amb la finalitat de resoldre els problemes reals d'un mode eficient, així com avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques, a mesura que van apareixent, en funció de la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

L'adquisició d'aquesta competència requereix a més actituds i valors que permeten a l'usuari adaptar-se a les noves necessitats establides per les tecnologies, la seua apropiació i adaptació als propis fins i la capacitat d'interaccionar socialment entorn d'elles. Es tracta de desenvolupar una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i els mitjans tecnològics, valorant les seues forteses i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús. D'altra banda, la competència digital implica la participació i el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Per tant, per a l'adequat desenvolupament de la competència digital resulta necessari abordar:

- La informació: això comporta la comprensió de com es gestiona la informació i de com es posa a la disposició dels usuaris, així com el coneixement i maneig de diferents motors de cerca i bases de dades, sabent triar aquells que responen millor a les pròpies necessitats d'informació.
- Igualment, suposa saber analitzar i interpretar la informació que s'obté, acarar i avaluar el contingut dels mitjans de comunicació en funció de la seua validesa, fiabilitat i adequació entre les fonts, tant en línia com offline. I finalment, la competència digital suposa saber transformar la informació en coneixement a través de la selecció apropiada de diferents opcions d'emmagatzematge.
- La comunicació: suposa prendre consciència dels diferents mitjans de comunicació digital i de diversos paquets de programari de comunicació i del seu funcionament, així com els seus beneficis i mancances en funció del context i dels destinataris. Al mateix temps, implica saber quins recursos poden compartir-se públicament i el valor que tenen, és a dir, conèixer de quina manera les tecnologies i els mitjans de comunicació poden permetre diferents formes de

participació i col·laboració per a la creació de continguts que produïsquen un benefici comú. Això suposa el coneixement de qüestions ètiques com la identitat digital i les normes d'interacció digital.

- La creació de continguts: implica saber com els continguts digitals poden realitzar-se en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) així com identificar els programes/aplicacions que millor s'adapten al tipus de contingut que es vol crear. Suposa també la contribució al coneixement de domini públic (wikis, fòrums públics, revistes), tenint en compte les normatives sobre els drets d'autor i les llicències d'ús i publicació de la informació.
- La seguretat: implica conèixer els diferents riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los, la qual cosa suposa identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.
- La resolució de problemes: aquesta dimensió suposa conèixer la composició dels dispositius digitals, els seus potencials i limitacions en relació a la consecució de metes personals, així com saber on cercar ajuda per a la resolució de problemes teòrics i tècnics, la qual cosa implica una combinació heterogènia i ben equilibrada de les tecnologies digitals i no digitals més importants en aquesta àrea de coneixement.

4. Aprendre a aprendre.

La competència d'aprendre a aprendre és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals.

Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per a motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn del fet que es genere la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senta protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribe a aconseguir les metes d'aprenentatge proposades i, amb això, que es produïska en ell una percepció d'acte-eficàcia . Tot l'anterior contribueix a motivar-li per a abordar futures tasques d'aprenentatge.

En segon lloc, quant a l'organització i gestió de l'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els propis processos d'aprenentatge per a ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom.

Aquesta competència inclou una sèrie de coneixements i destreses que requereixen la reflexió i la presa de consciència dels propis processos d'aprenentatge. Així, els processos de coneixement es converteixen en objecte del coneixement i, a més, cal aprendre a executar-los adequadament.

Aprendre a aprendre inclou coneixements sobre els processos mentals implicats en l'aprenentatge (com s'aprèn). A més, aquesta competència incorpora el coneixement que posseeix l'estudiant sobre el seu propi procés d'aprenentatge que es desenvolupa en tres dimensions: a) el coneixement que té sobre el que sap i desconeix, del que és capaç d'aprendre, del que li interessa, etcètera; b) el coneixement de la disciplina en la qual es localitza la tasca d'aprenentatge i el coneixement del contingut concret i de les demandes de la tasca mateixa; i c) el coneixement sobre les diferents estratègies possibles per a afrontar la tasca.

Tot aquest coneixement es bolca en destreses d'autoregulació i control inherents a la competència d'aprendre a aprendre, que es concreten en estratègies de planificació en les quals es reflecteix la meta d'aprenentatge que es persegueix, així com el pla d'acció que es té previst aplicar per a aconseguir-la; estratègies de supervisió des de les quals l'estudiant va examinant l'adequació de les accions que està desenvolupant i l'aproximació a la meta; i estratègies d'avaluació des de les quals s'analitza tant el resultat com del procés que s'ha dut a terme. La planificació, supervisió i avaluació són essencials per a desenvolupar aprenentatges cada vegada més eficaços. Totes elles inclouen un procés reflexiu que permet pensar abans d'actuar (planificació), analitzar el curs i l'ajust del procés (supervisió) i consolidar l'aplicació de bons plans o modificar els que resulten incorrectes (avaluació del resultat i del procés). Aquestes tres estratègies haurien de potenciar-se en els processos d'aprenentatge i de resolució de problemes en els quals participen els estudiants.

Aprendre a aprendre es manifesta tant individualment com en grup. En tots dos casos el domini d'aquesta competència s'inicia amb una reflexió conscient sobre els processos d'aprenentatge als quals es lliura un mateix o el grup. No sols són els propis processos de coneixement, sinó que, també, el mode en què els altres aprenen es converteix en objecte d'escrutini. D'aquí ve que la competència d'aprendre a aprendre s'adquirisca també en el context del treball en equip. Els professors han de procurar que els estudiants siguin conscients del que fan per a aprendre i cerquen alternatives. Moltes vegades aquestes alternatives es posen de manifest quan es tracta d'esbrinar què és el que fan els altres en situacions de treball cooperatiu.

Respecte a les actituds i valors, la motivació i la confiança són crucials per a l'adquisició d'aquesta competència. Ambdues es potencien des del plantejament de metes

realistes a curt, mitjà i llarg termini. En aconseguir-se les metes augmenta la percepció d'acte-eficàcia i la confiança, i amb això s'eleva els objectius d'aprenentatge de manera progressiva. Les persones han de ser capaces de secundar-se en experiències vitals i d'aprenentatge prèvies amb la finalitat d'utilitzar i aplicar els nous coneixements i capacitats en altres contextos, com els de la vida privada i professional, l'educació i la formació.

Saber aprendre en un determinat àmbit implica ser capaç d'adquirir i assimilar nous coneixements i arribar a dominar capacitats i destreses pròpies d'aquest àmbit. En la competència d'aprendre a aprendre pot haver-hi una certa transferència de coneixement d'un camp a un altre, encara que saber aprendre en un àmbit no significa necessàriament que se sàpia aprendre en un altre. Per això, la seua adquisició ha de dur-se a terme en el marc de l'ensenyament de les diferents àrees i matèries de l'àmbit formal, i també dels àmbits no formal i informal.

Podria concloure's que per a l'adequat desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre es requereix d'una reflexió que afavorisca un coneixement dels processos mentals als quals es lliuren les persones quan aprenen, un coneixement sobre els propis processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar el propi aprenentatge que es duu a terme.

5. Competències socials i cíviques.

Les competències socials i cíviques impliquen l'habilitat i capacitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre

decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més d'incloure accions a un nivell més pròxim i mediat a l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

Es tracta, per tant, de conjuminar l'interès per aprofundir i garantir la participació en el funcionament democràtic de la societat, tant en l'àmbit públic com privat, i preparar a les persones per a exercir la ciutadania democràtica i participar plenament en la vida cívica i social gràcies al coneixement de conceptes i estructures socials i polítiques i al compromís de participació activa i democràtica.

c) La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre el mode en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seues famílies i per al seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable pot contribuir a això.

Per a poder participar plenament en els àmbits social i interpersonal és fonamental adquirir els coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos generalment acceptats en les diferents societats i entorns, així com les seues tensions i processos de canvi. La mateixa importància té conèixer els conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització del treball, la igualtat i la no discriminació entre homes i dones i entre diferents grups ètnics o culturals, la societat i la cultura. Així mateix, és essencial comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees i percebre les identitats culturals i nacionals com un procés sociocultural dinàmic i canviant en interacció amb l'europea, en un context de creixent globalització.

Els elements fonamentals d'aquesta competència inclouen el desenvolupament d'unes certes destreses com la capacitat de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals, mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents, negociar sabent inspirar confiança i sentir empatia. Les persones han de ser capaces de gestionar un comportament de respecte a les diferències expressat de manera constructiva.

Així mateix, aquesta competència inclou actituds i valors com una forma de col·laboració, la seguretat en un mateix i la integritat i honestedat. Les persones han d'interessar-se pel desenvolupament socioeconòmic i per la seua contribució a un major benestar social de tota la població, així com la comunicació intercultural, la diversitat de valors i el respecte a les diferències, a més d'estar disposades a superar els prejudicis i a comprometre's en aquest sentit.

d) La competència cívica es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils, així com de la seua formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seua aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial, així com la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat.

Les destreses d'aquesta competència estan relacionades amb l'habilitat per a interactuar eficaçment en l'àmbit públic i per a manifestar solidaritat i interès per resoldre els problemes que afecten l'entorn escolar i a la comunitat, ja siga local o més àmplia. Comporta la reflexió crítica i creativa i la participació constructiva en les activitats de la comunitat o de l'àmbit mediat i immediat, així com la presa de

decisions en els contextos local, nacional o europeu i, en particular, mitjançant l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica.

Les actituds i valors inherents a aquesta competència són aquells que es dirigeixen al ple respecte dels drets humans i a la voluntat de participar en la presa de decisions democràtiques a tots els nivells, siga el que siga el sistema de valors adoptat. També inclou manifestar el sentit de la responsabilitat i mostrar comprensió i respecte dels valors compartits que són necessaris per a garantir la cohesió de la comunitat, basant-se en el respecte dels principis democràtics. La participació constructiva inclou també les activitats cíviques i el suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible, així com la voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

Per tant, per a l'adequat desenvolupament d'aquestes competències és necessari comprendre i entendre les experiències col·lectives i l'organització i funcionament del passat i present de les societats, la realitat social del món en el qual es viu, els seus conflictes i les motivacions d'aquests, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus assoliments i problemes, per a comprometre's personal i col·lectivament en la seua millora, participant així de manera activa, eficaç i constructiva en la vida social i professional.

Així mateix, aquestes competències incorporen formes de comportament individual que capaciten a les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa per a relacionar-se amb els altres; cooperar, comprometre's i afrontar els conflictes i proposar activament perspectives d'afrontament, així com prendre perspectiva, desenvolupar la percepció de l'individu

en relació a la seua capacitat per a influir en el social i elaborar argumentacions basades en evidències.

Adquirir aquestes competències suposa ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

La competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació a intervenir o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst.

Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es desemboliquen les persones, permetent-los el desenvolupament de les seues activitats i l'aprofitament de noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics relacionats.

L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, contribuint així a la cultura de l'emprenedoria. En aquest sentit, la seua formació ha d'incloure coneixements i destreses relacionats amb les oportunitats de carrera i el món del treball, l'educació econòmica i financera o el coneixement de l'organització i els processos empresarials, així com el desenvolupament d'actituds que comporten un canvi de mentalitat que afavorisca la iniciativa emprenedora, la

capacitat de pensar de manera creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa. Aquestes habilitats resulten molt importants per a afavorir el naixement d'emprenedors socials, com els denominats intraprenedors (emprenedors que treballen dins d'empreses o organitzacions que no són seues), així com de futurs empresaris.

Entre els coneixements que requereix la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor s'inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També inclou aspectes de major amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com ara la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres; l'organització i els processos empresarials; el disseny i la implementació d'un pla (la gestió de recursos humans i/o financers); així com la postura ètica de les organitzacions i el coneixement de com aquestes poden ser un impuls positiu, per exemple, mitjançant el comerç just i les empreses socials.

Així mateix, aquesta competència requereix de les següents destreses o habilitats essencials: capacitat d'anàlisi; capacitats de planificació, organització, gestió i presa de decisions; capacitat d'adaptació al canvi i resolució de problemes; comunicació, presentació, representació i negociació efectives; habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; participació, capacitat de lideratge i delegació; pensament crític i sentit de la responsabilitat; autoconfiança, avaluació i acte-avaluació, ja que és essencial determinar els punts forts i febles d'un mateix i d'un projecte, així com avaluar i assumir riscos quan estiga justificat (maneig de la incertesa i assumptió i gestió del risc).

Finalment, requereix el desenvolupament d'actituds i valors com: la predisposició a actuar d'una forma creadora i imaginativa; l'autoconeixement i l'autoestima; l'autonomia o independència, l'interès i esforç i l'esperit emprenedor. Es caracteritza per la iniciativa, la pro-activitat i la innovació, tant en la vida privada i social com en la professional. També està relacionada amb la motivació i la determinació a l'hora de complir els objectius, ja siguin personals o establits en comú amb uns altres, inclòs l'àmbit laboral.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència sentit de la iniciativa i esperit emprenedor resulta necessari abordar:

- La capacitat creadora i d'innovació: creativitat i imaginació; autoconeixement i autoestima; autonomia i independència; interès i esforç; esperit emprenedor; iniciativa i innovació.
- La capacitat pro-activa per a gestionar projectes: capacitat d'anàlisi; planificació, organització, gestió i presa de decisions; resolució de problemes; habilitat per a treballar tant individualment com de manera col·laborativa dins d'un equip; sentit de la responsabilitat; avaluació i acte-avaluació.
- La capacitat d'assumpció i gestió de riscos i maneig de la incertesa: comprensió i assumpció de riscos; capacitat per a gestionar el risc i manejar la incertesa.
- Les qualitats de lideratge i treball individual i en equip: capacitat de lideratge i delegació; capacitat per a treballar individualment i en equip; capacitat de representació i negociació.
- Sentit crític i de la responsabilitat: sentit i pensament crític; sentit de la responsabilitat.

7. Consciència i expressions culturals.

La competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat com d'altres comunitats.

Així doncs, la competència per a la consciència i expressió cultural requereix de coneixements que permeten accedir a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural (patrimoni cultural, historicoartístic, literari, filosòfic, tecnològic, mediambiental, etcètera) a escala local, nacional i europea i el seu lloc en el món. Comprèn la concreció de la cultura en diferents autors i obres, així com en diferents gèneres i estils, tant de les belles arts (música, pintura, escultura, arquitectura, cinema, literatura, fotografia, teatre i dansa) com d'altres manifestacions artístic-culturals de la vida quotidiana (habitatge, vestit, gastronomia, arts aplicades, folklore, festes...). Incorpora així mateix el coneixement bàsic de les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics i la identificació de les relacions existents entre aquestes manifestacions i la societat, la qual cosa suposa també tenir consciència de l'evolució del pensament, els corrents estètics, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa dels factors estètics en la vida quotidiana.

Aquests coneixements són necessaris per a posar en funcionament destreses com l'aplicació de diferents habilitats de pensament, perceptives, comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic per a poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-les. L'expressió cultural i artística exigeix també desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressada a través de codis artístics, així com la capacitat d'emprar diferents materials i tècniques en el disseny de projectes.

A més, en la mesura en què les activitats culturals i artístiques suposen amb freqüència un treball col·lectiu, cal disposar d'habilitats de cooperació i tenir consciència de la importància de secundar i apreciar les contribucions alienes.

El desenvolupament d'aquesta competència suposa actituds i valors personals d'interès, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni.

Exigeix així mateix valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Al seu torn, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència per a la consciència i expressió cultural resulta necessari abordar:

- h) El coneixement, estudi i comprensió tant dels diferents estils i gèneres artístics com de les principals obres i produccions del patrimoni cultural i artístic en diferents períodes històrics, les seues característiques i les seues relacions amb la

societat en la qual es creen, així com les característiques de les obres d'art produïdes, tot això mitjançant el contacte amb les obres d'art. Està relacionada, igualment, amb la creació de la identitat cultural com a ciutadà d'un país o membre d'un grup.

- i) L'aprenentatge de les tècniques i recursos dels diferents llenguatges artístics i formes d'expressió cultural, així com de la integració de diferents llenguatges.
- j) El desenvolupament de la capacitat i intenció d'expressar-se i comunicar idees, experiències i emocions pròpies, partint de la identificació del potencial artístic personal (aptitud/talent). Es refereix també a la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions del món de l'art i de la cultura.
- k) La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies de cada individu de cara a l'expressió de les pròpies idees i sentiments. És a dir, la capacitat d'imaginar i realitzar produccions que suposen recreació, innovació i transformació. Implica el foment d'habilitats que permeten reelaborar idees i sentiments propis i aliens i exigeix desenvolupar l'autoconeixement i l'autoestima, així com la capacitat de resolució de problemes i assumpció de riscos.
- l) L'interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals que es produeixen en la societat, amb un esperit obert, positiu i solidari.
- m) La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural de la societat en què es viu, al llarg de tota la vida. Això porta implícits comportaments que afavoreixen la convivència social.

- n) El desenvolupament de la capacitat d'esforç, constància i disciplina com a requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció artística de qualitat, així com habilitats de cooperació que permeten la realització de treballs col·lectius.

Las competències clau i els objectius

1. Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyaments Professionals de Música.
2. La relació de les competències clau amb els objectius de les diferents assignatures del currículum fa necessari dissenyar estratègies per a promoure i avaluar les competències des de les etapes educatives inicials i intermèdies fins a la seua posterior consolidació en etapes superiors, que portaran als alumnes i alumnes a desenvolupar actituds i valors, així com un coneixement de base conceptual i un ús de tècniques i estratègies que afavoriran la seua incorporació a la vida adulta i que serviran de fonament per al seu aprenentatge al llarg de la seua vida.
3. L'adquisició eficaç de les competències clau per part de l'alumnat i la seua contribució a l'assoliment dels objectius de les diferents assignatures, des d'un caràcter interdisciplinari i transversal, requereix del disseny d'activitats d'aprenentatge integrades que permeten avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

Las competències clau en el currículum

1. Les competències clau han d'estar integrades en les àrees o matèries de les propostes curriculars, i en elles definir-se, explicitar-se i desenvolupar-se prou els resultats d'aprenentatge que els alumnes i alumnes han d'aconseguir.
2. Les competències han de desenvolupar-se en els àmbits de l'educació formal, no formal i informal al llarg de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat, i en l'educació permanent al llarg de tota la vida.
3. Totes les àrees o matèries del currículum han de participar, des del seu àmbit corresponent, en el desenvolupament de les diferents competències de l'alumnat.
4. La selecció dels continguts i les metodologies ha d'assegurar el desenvolupament de les competències clau al llarg de la vida acadèmica.
5. Els criteris d'avaluació han de servir de referència per a valorar el que l'alumnat sap i sap fer en cada àrea o matèria. Aquests criteris d'avaluació es desglossen en estàndards d'aprenentatge avaluable. Per a valorar el desenvolupament competencial de l'alumnat, seran aquests estàndards d'aprenentatge avaluable, com a elements de major concreció, observables i mesurables, els que, en posar-se en relació amb les competències clau, permetran graduar el rendiment o acompliment aconseguit en cadascuna d'elles.
6. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluable d'una àrea o matèria determinada donarà lloc al seu perfil d'àrea o matèria. Atès que els estàndards d'aprenentatge avaluable es posen en relació amb les competències, aquest perfil

permetrà identificar aquelles competències que es desenvolupen a través d'aquesta àrea o matèria.

7. Totes les àrees i matèries han de contribuir al desenvolupament competencial. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluable de les diferents àrees o matèries que es relacionen amb una mateixa competència dona lloc al perfil d'aquesta competència (perfil de competència). L'elaboració d'aquest perfil facilitarà l'avaluació competencial de l'alumnat.

Estratègies metodològiques per a treballar per competències a l'aula

Tot procés d'ensenyament-aprenentatge ha de partir d'una planificació rigorosa del que es pretén aconseguir, tenint clar quins són els objectius o metes, quins recursos són necessaris, quins mètodes didàctics són els més adequats i com s'avalua l'aprenentatge i es retroalimenta el procés.

Els mètodes didàctics han de triar-se en funció del que se sap que és òptim per a aconseguir les metes proposades i en funció dels condicionants en els quals té lloc l'ensenyament.

La naturalesa de la matèria, les condicions socioculturals, la disponibilitat de recursos i les característiques dels alumnes i alumnes condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, per la qual cosa serà necessari que el mètode seguit pel professor s'ajuste a aquests condicionants amb la finalitat de propiciar un aprenentatge competencial en l'alumnat.

Els mètodes han de partir de la perspectiva del docent com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat; a més, han d'enfocar-se a la realització de tasques o situacions-problema, plantejades amb un objectiu concret, que l'alumnat ha de resoldre fent un ús adequat dels diferents tipus de coneixements, destreses, actituds i valors; així mateix, han de tenir en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

En l'actual procés d'inclusió de les competències com a element essencial del currículum, cal assenyalar que qualsevol de les metodologies seleccionades pels

docents per a afavorir el desenvolupament competencial dels alumnes i alumnes ha d'ajustar-se al nivell competencial inicial d'aquests. A més, és necessari seqüenciar l'ensenyament de tal mode que es partisca d'aprenentatges més simples per a avançar gradualment cap a uns altres més complexos.

Un dels elements clau en l'ensenyament per competències és despertar i mantenir la motivació cap a l'aprenentatge en l'alumnat, la qual cosa implica un nou plantejament del paper de l'alumne, actiu i autònom, conscient de ser el responsable del seu aprenentatge.

Els mètodes docents hauran d'afavorir la motivació per aprendre en els alumnes i alumnes i, a tal fi, els professors han de ser capaços de generar en ells la curiositat i la necessitat per adquirir els coneixements, les destreses i les actituds i valors presents en les competències. Així mateix, amb el propòsit de mantenir la motivació per aprendre és necessari que els professors procurin tot tipus d'ajudes perquè els estudiants compreguen el que aprenen, sàpien per a què ho aprenen i siguin capaços d'usar l'après en diferents contextos dins i fora de l'aula. Per a potenciar la motivació per l'aprenentatge de competències es requereixen, a més, metodologies actives i contextualitzades. Aquelles que faciliten la participació i implicació de l'alumnat i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals, seran les que generen aprenentatges més transferibles i duradors.

Les metodologies actives han de secundar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup coneguen les estratègies utilitzades pels seus companys i puguin aplicar-les a situacions similars.

Per a un procés d'ensenyament-aprenentatge competencial les estratègies interactives són les més adequades, en permetre compartir i construir el coneixement i dinamitzar la sessió de classe mitjançant l'intercanvi verbal i col·lectiu d'idees. Les metodologies que contextualitzen l'aprenentatge i permeten l'aprenentatge per projectes, els centres d'interès, l'estudi de casos o l'aprenentatge basat en problemes afavoreixen la participació activa, l'experimentació i un aprenentatge funcional que facilitarà el desenvolupament de les competències, així com la motivació dels alumnes i alumnes en contribuir decisivament a la transferibilitat dels aprenentatges.

El treball per projectes, especialment rellevant per a l'aprenentatge per competències, es basa en la proposta d'un pla d'acció amb el qual se cerca aconseguir un determinat resultat pràctic. Aquesta metodologia pretén ajudar l'alumnat a organitzar el seu pensament afavorint en ells la reflexió, la crítica, l'elaboració d'hipòtesi i la tasca investigadora a través d'un procés en el qual cadascun assumeix la responsabilitat del seu aprenentatge, aplicant els seus coneixements i habilitats a projectes reals. S'afavoreix, per tant, un aprenentatge orientat a l'acció en el qual s'integren diverses àrees o matèries: els estudiants posen en joc un conjunt ampli de coneixements, habilitats o destreses i actituds personals, és a dir, els elements que integren les diferents competències.

Així mateix, resulta recomanable l'ús del portafolis, que aporta informació extensa sobre l'aprenentatge de l'alumnat, reforça l'avaluació contínua i permet compartir resultats d'aprenentatge. El portafolis és una eina motivadora per a l'alumnat que potencia la seua autonomia i desenvolupa el seu pensament crític i reflexiu.

La selecció i ús de materials i recursos didàctics constitueix un aspecte essencial de la metodologia. El professorat ha d'implicar-se en l'elaboració i disseny de diferents tipus de materials, adaptats als diferents nivells i als diferents estils i ritmes d'aprenentatge dels alumnes i alumnes, a fi d'atendre la diversitat a l'aula i personalitzar els processos de construcció dels aprenentatges. S'ha de potenciar l'ús d'una varietat de materials i recursos, considerant especialment la integració de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que permeten l'accés a recursos virtuals.

Finalment, és necessària una adequada coordinació entre els docents sobre les estratègies metodològiques i didàctiques que s'utilitzen. Els equips educatius han de plantejar-se una reflexió comuna i compartida sobre l'eficàcia de les diferents propostes metodològiques amb criteris comuns i consensuats. Aquesta coordinació i l'existència d'estratègies establides connexió permeten abordar amb rigor el tractament integrat de les competències i progressar cap a una construcció col·laborativa del coneixement.

Els ensenyaments Professionals de música contribuiran a desenvolupar en els alumnes les competències clau, així com els valors cívics propis del sistema educatiu a través dels objectius següents:

Objectius Generals en els Ensenyaments Professionals

Els ensenyaments Professionals de música tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes i alumnes capacitats generals i els valors cívics propis del sistema educatiu i, a més, les capacitats següents:

- a. Fomentar l'audició de la música i establir conceptes estètics propis que permeten fonamentar i desenvolupar criteris interpretatius individuals.
- b. Desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic com a font de formació i enriquiment personal.
- c. Analitzar i valorar críticament les diferents manifestacions i estils musicals.
- d. Conèixer les aportacions de la música al desenvolupament personal de l'individu i al desenvolupament col·lectiu de les societats.
- e. Participar en activitats de difusió cultural musical que permeten experimentar amb la música i gaudir de la música.
- f. Conèixer i emprar amb precisió el vocabulari específic relatiu als conceptes científics i artístics de la música.
- g. Conèixer i valorar el patrimoni musical com a part integrant del patrimoni històric i cultural de la Humanitat.
- h. Conèixer i valorar la importància de la música pròpia de la Comunitat Valenciana, així com les seues característiques i manifestacions més importants.

Objectius Específics en els Ensenyaments Professionals

Els ensenyaments professionals de música hauran de contribuir a l'adquisició, per part de l'alumnat, de les capacitats següents:

- a) Superar amb domini i capacitat crítica els objectius i continguts plantejats.
- b) Conèixer els elements bàsics dels llenguatges musicals, les seues característiques, funcions i evolucions en els diferents contextos històrics.
- c) Utilitzar l'«orella interna» com a base de l'afinació, de l'audició harmònica i de la interpretació musical.
- d) Formar una imatge ajustada de les possibilitats i característiques musicals tant a nivell individual com en la relació amb el grup, amb la disposició necessària per a saber integrar-se com un membre més del mateix o com a responsable del conjunt.
- e) Compartir vivències musicals de grup a l'aula i fora d'ella que permeten enriquir la relació afectiva amb la música a través del cant i de participació instrumental en grup.
- f) Utilitzar el cos i la ment per a adquirir la tècnica necessària i així, concentrar-se en l'audició i interpretació musical.
- g) Interrelacionar i aplicar els coneixements adquirits en totes les assignatures que componen el currículum juntament amb les vivències i experiències pròpies per a aconseguir una interpretació artística de qualitat.
- h) Adquirir i aplicar les destreses necessàries per a resoldre les dificultats que sorgisquen en la interpretació de la música.
- i) Practicar la improvisació i la transposició com a elements inherents a la creativitat musical.

- j) Interpretar, individualment o dins de l'agrupació corresponent, obas escrites en tots els llenguatges musicals, aprofundint en el coneixement dels diferents estils i èpoques, així com en els recursos interpretatius de cadascun d'ells.
- k) Actuar en públic amb autocontrol, domini de la memòria musical i capacitat comunicativa.
- l) Adquirir autonomia personal en la comunicació musical.
- m) Consolidar hàbits d'estudi adequats i continuats en funció de la dificultat dels continguts de les assignatures dels diferents cursos i nivells.
- n) Conèixer i aplicar les tècniques de l'instrument o de la veu d'acord amb les exigències de les obres.

Objectius Propis en els Ensenyaments Professionals

Els ensenyaments de contrabaix dels ensenyaments professionals de música tindran com a objectiu contribuir a desenvolupar l'alumnat les següents capacitats:

- a. Aplicar amb autonomia progressivament major els coneixements musicals per a solucionar qüestions relacionades amb la interpretació: digitació, articulació, frasege, etc.
- b. Conèixer les diverses convencions interpretatives vigents en distints períodes de la música instrumental, especialment les referides a l'escriptura rítmica o a l'ornamentació.
- c. Adquirir i aplicar progressivament eines i competències per al desenvolupament de la memòria.
- d. Desenvolupar la capacitat de lectura a primera vista i aplicar amb autonomia progresivament major els coneixements musicals per a la improvisació amb l'instrument.
- e. Practicar la música de conjunt, integrant-se en formacions cambrístiques de diversa configuració i exercint papers de solista amb orquestra en obres de dificultat mitjana, desenvolupant així el sentit de la interdependència de les respectives comeses.
- f. Interpretar un repertori que incloga obres representatives de les diverses èpoques i estils d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts propis en els Ensenyaments Professionals

1. Continuació del treball sobre els canvis de posició.
2. Dobles entenimentades i concordes de tres i quatre notes.
3. Desenvolupament de la velocitat.
4. Perfeccionament de totes les arcades.
5. Harmònics naturals i artificials.
6. Treball de la polifonia en els instruments de corda.
7. La qualitat sonora "cantabile" i afinació.
8. El frasege i la seua adequació als diferents estils.
9. Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultants.
10. Iniciació a la interpretació de la música contemporània i al coneixement de les seues grafies i efectes.
11. Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
12. Pràctica de la lectura a vista.
13. Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.
14. Pràctica de conjunt.

Criteris d'Avaluació en els Ensenyaments Professionals

1. Utilitzar l'esforç muscular i la respiració adequats a les exigències de l'execució instrumental.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereix l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar crispacions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

2. Demostrar el domini en l'execució d'estudis i obres sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

3. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats.

4. Demostrar capacitat per a abordar individualment el estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució de problemes que se li plantegen en l'estudi.

5. Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquireix l'alumnat en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

6. Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

7. Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

8. Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

9. Mostrar autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es vol comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

10. Presentar en públic un programa adequat al seu nivell demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

Criteris de Qualificació en els Ensenyaments Professionals

Els criteris de qualificació es divideixen en **3 procediments d'avaluació** expressats de manera percentual sobre un total de 10. La qualificació final serà la suma dels tres procediments d'avaluació. Per a poder dur a terme l'avaluació de cada procediment s'utilitzaran unes rúbriques d'avaluació concretades en 5 nivells que correspondran amb el grau de domini de les capacitats adquirides, i que tindran relació i correspondència amb un o diversos criteris d'avaluació que hi ha seqüenciats per a cada curs en la Programació didàctica de contrabaix. Els tres procediments d'avaluació són els següents:

D) Treball diari realitzat per l'estudiant en classe i a casa durant el curs. Actitud enfront de les orientacions pedagògiques del professor, interès en les classes i implicació demostrada per l'estudiant durant l'estudi del contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **50% de la qualificació final**.

El professorat podrà baixar la qualificació fins a un 20% en cas de mal comportament.

E) Proves d'avaluació contínues durant el desenvolupament del curs

Proves d'avaluació que consisteixen en interpretacions sense públic del repertori d'obres, peces o fragments, etc. treballats durant el curs. A través aquestes **proves d'avaluació** s'haurà de mostrar una millora progressiva en els aspectes tècnics de l'instrument que es corresponen al nivell exigut en cada curs i que apareixen descrits en els **Continguts Específics** de cada curs que figuren en la Programació didàctica de contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **30% de la qualificació final**.

F) Audicions públiques internes i externes

Aquest punt suposa la participació de l'alumnat en les diferents audicions públiques programades per l'assignatura de contrabaix.

La participació en les audicions públiques no serà obligatòria, però serà condició indispensable per a poder optar a la qualificació d'excel·lent.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **20% en la qualificació final.**

AVALUACIÓ

Característiques de l'avaluació

- L'avaluació serà **contínua**, és a dir, s'aplicarà de manera sistemàtica i permanent durant tot el procés d'ensenyament-aprenentatge. El seu propòsit és el d'atendre els processos d'aprenentatge i el d'oferir als estudiants oportunitats per a poder aprendre a través del propi procés d'avaluació, i no "només" limitar-se a mesurar els resultats.
- L'avaluació serà **integral i integradora**.
- L'avaluació es referirà als **objectius i criteris d'avaluació** proposats i seqüenciats per als ensenyaments professionals de la present programació didàctica.

Quan avaluar: tipus d'avaluació segons la seua temporalització

L'avaluació contínua inclou tres fases: la fase inicial, la fase procesual i la fase final:

Avaluació inicial: es realitza abans del procés d'ensenyament-aprenentatge, és a dir, al començament del curs. És imprescindible per a decidir quins objectius ha d'aconseguir l'estudiant, i és imprescindible per a poder seqüenciar els continguts i les activitats a desenvolupar durant el procés.

Avaluació procesual: es realitza durant el procés d'aprenentatge.

Avaluació final: es realitza després de cada procés d'aprenentatge. Es durà a terme al final de cada trimestre i al final de curs. La qualificació de la primera i segona avaluació tindrà valor informatiu, mentre que la qualificació de la tercera avaluació i avaluació final de juny tindrà valor acadèmic. L'única qualificació que es reflectirà en l'expedient acadèmic de l'estudiant serà la nota obtinguda en l'avaluació final de juny.

Perquè avaluar: tipus d'avaluació segons la seua funció i finalitat educativa

Segons la seua funció i finalitat educativa hi ha tres tipus d'avaluació:

Avaluació diagnòstica: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació inicial. S'utilitza al principi de curs amb la finalitat de conèixer el nivell previ l'alumne i d'on part, podent d'aquesta manera seqüenciar els continguts i planificar les activitats segons les característiques físic-cognitives i les necessitats de cada estudiant a partir del que ja sap.

Avaluació formativa: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació procesual. S'utilitzarà. S'utilitza per a afavorir l'esforç i l'aprenentatge continu, i per a fomentar l'interès i la motivació. La seua finalitat principal és la de millorar la qualitat de l'ensenyament i l'aprenentatge. Permet al docent, a través de proves d'avaluació (no qualificables), verificar el treball realitzat per l'estudiant, així com el grau d'adquisició i comprensió dels continguts treballats durant el procés., per a posteriorment aportar informació a l'estudiant sobre el seu procés de desenvolupament i/o aprenentatge, de manera que l'estudiant pugui comprovar els seus resultats i corregir errors a temps aprenent de l'error.

Avaluació sumativa: aquesta avaluació està alineada amb l'avaluació final. S'utilitza per a comprovar i verificar l'assoliment i compliment dels objectius d'aprenentatge que l'estudiant ha d'aconseguir al final de cada trimestre i al final de curs. La seua finalitat és la d'avaluar, qualificar i informar.

Qui avaluarà: tipus d'avaluació segons el seu avaluador

El docent / Heteroevaluació: és el model més utilitzat. Fa referència al professor quan avalua el procés d'aprenentatge de l'estudiant.

L'estudiant / Autoavaluació: fa referència a l'estudiant quan avalua el seu propi procés d'aprenentatge. Resulta vital perquè l'estudiant desenvolupi i adquireixi major autonomia, autoregulació, pensament crític i metacognició durant la construcció del seu propi procés d'aprenentatge.

Tots dos / Coavaluació: Fa referència als estudiants que s'avaluen entre si o conjuntament amb el professor. Aquest tipus de valuació reforça l'autoestima i estableix les bases per al procés d'aprenentatge personal i autònom.

Que avaluar: procediments i instruments d'avaluació:

Procediments d'avaluació

Observació:

- Observació sistemàtica directa del professor sobre el procés d'aprenentatge realitzat per l'estudiant de contrabaix a l'aula, amb la finalitat de poder comprovar l'evolució progressiva de l'estudiant respecte a l'assoliment dels objectius descrits en la programació didàctica, i d'aquesta manera, poder detectar i corregir errors o dificultats a temps. A més del treball diari en classe, s'observarà també l'interès, l'esforç i la motivació de l'estudiant, així com la seua capacitat de pensament crític i metacognició.
- Observació sistemàtica indirecta del temps d'estudi que ha dedicat al contrabaix durant la setmana l'estudiant per al compliment de les tasques a realitzar.
- Observació sistemàtica directa de les proves d'avaluació ("sense públic") que realitzi l'estudiant a l'aula.
- Observació sistemàtica directa de les audicions públiques que realitzi l'estudiant a l'aula de contrabaix i/o en la sala d'actes del conservatori.

Diàlegs tutorialis amb l'estudiant:

Aquesta tècnica permetrà obtenir una informació àmplia i valuosa sobre temes diversos, des d'interessos i actituds, fins a dubtes i opinions. Facilitarà al docent estar al corrent sobre el que sap i pensa l'estudiant a través de les seues intervencions en classe, amb la finalitat d'analitzar i avaluar el grau d'implicació en l'assignatura de contrabaix, i el grau de comprensió i finançament dels continguts treballats presents en el repertori contrabajístic a executar. Les tutories acadèmiques que s'empraran en el diàleg amb l'estudiant són de dos tipus:

- *Tutoria reactiva*: es realitzarà a partir de la demanda de l'estudiant per a conèixer les seues necessitats. Aquesta consisteix a respondre el docent a les preguntes efectuades per l'estudiant.
- *Tutoria proactiva*: es realitzarà per iniciativa del docent anticipant-se als possibles dubtes o demandes de l'estudiant.

Rúbriques d'avaluació:

Les rúbriques són al mateix temps un procediment i un instrument. Són un procediment perquè ens ajuden a observar el grau de superació de cada criteri d'avaluació en relació amb els objectius a aconseguir i aconseguir.

Instruments d'avaluació

Quadern del docent:

És un instrument que disposa el professor per a fer constar el seguiment de l'alumne i la seua evolució, per a realitzar el procés d'avaluació i per a reflectir tota informació acadèmica considerada rellevant:

- Fitxa personal de l'estudiant.
- Fitxa de seguiment de la classe setmanal durant el curs.

- Taules de les rúbriques dels procediments d'avaluació.

Proves d'avaluació no qualificables i simulacres d'audicions públiques:

Són instruments d'avaluació que serveixen perquè l'estudiant, a través de la interpretació d'un repertori contrabajístic, pugui mostrar i comprovar el grau de consecució de les capacitats adquirides, permetent-se poder corregir errors a temps i "aprendre de l'error".

Proves d'avaluació qualificables i audicions públiques:

Són instruments d'avaluació que cerquen avaluar per a "ajudar a aprendre", per a condicionar un estudi intel·ligent i un esforç continuat al llarg del curs.

Gravacions digitals d'àudio-vídeo.

És un instrument realment útil per a desenvolupar en l'estudiant l'audició crítica i el pensament crític, a més, permeten a l'estudiant poder observar detalls i aspectes de la interpretació que passen desapercebuts en el moment de la seua execució.

Rúbriques d'avaluació:

Són al mateix temps un instrument i un procediment. Són un instrument perquè permetran a l'estudiant saber per endavant què se li avaluarà durant el procés d'aprenentatge del contrabaix i en finalitzar una prova d'avaluació i/o una audició pública.

Taules de procediments d'avaluació automatitzades en Excel

Qualificacions

Els resultats de les avaluacions s'expressaran mitjançant l'escala numèrica de l'1 al 10 sense decimals, considerant-se positives les qualificacions iguals o superiors a 5; i negatives les inferiors a 5.

Els resultats de l'avaluació, i si és el cas les qualificacions, s'expressaran en els següents termes:

Insuficient	1, 2, 3, 4
Suficient	5
Bé	6
Notable	7 o 8
Excel·lent	9 o 10

Periodicitat de la comunicació de les qualificacions

En tot moment l'estudiant de contrabaix serà informat del seu nivell, en relació a la consecució dels objectius i l'avaluació dels seus progressos, però especialment i per escrit, aquesta informació serà facilitada una vegada al trimestre, sent l'avaluació final el mes de juny.

Criteris de promoció

1. Els alumnes promocionaran de curs quan hagen superat la totalitat de les assignatures de cada curs o tinguen avaluació negativa com a màxim en dues assignatures. En el supòsit d'assignatures pendents referides a pràctica instrumental o cant, la recuperació haurà de realitzar-se en la classe del curs següent si forma part d'aquest.
2. La qualificació negativa en tres o més assignatures d'un o diversos cursos impedirà la promoció d'un alumne al curs següent.
3. Els alumnes que al final del 6è curs tingueren arracades d'avaluació positiva tres assignatures o més hauran de repetir el curs íntegrament. Quan la qualificació negativa es produísca en una o dues assignatures, només serà preceptiu cursar les assignatures pendents.
4. El criteri de promoció que es tindrà en compte perquè un alumne promocione de curs serà la superació dels continguts mínims exigibles detallats i seqüenciats en cada curs de la pròpia programació didàctica de contrabaix.

En el cas dels alumnes d'Ensenyaments **Professionals** el programa mínim requerit per a superar el curs constarà de tres escales, cinc estudis i tres obres de diferent estil.

Criteris de recuperació

Mitjançant l'aplicació de l'avaluació contínua es decideix, en qualsevol moment del curs, quan s'ha superat l'assignatura de contrabaix. Aquesta assignatura es considerarà superada si l'alumne demostra haver adquirit les competències necessàries i aconseguits els continguts mínims exigibles del curs. El programa a interpretar, podrà confeccionar-se tant amb obres triades del curs anterior pendent com del curs vigent que l'alumne estiga cursant.

L'estudiant disposa de dues convocatòries per a superar el curs: la convocatòria ordinària de juny i la convocatòria extraordinària de juliol. En el cas que l'estudiant de contrabaix no haguera superat el curs en cap de les dues convocatòries, s'haurà d'esbrinar la qualificació final de les altres assignatures per a conèixer si repeteix el curs sencer, o, per contra, si avança de curs amb l'assignatura de contrabaix pendent. Si l'estudiant aconsegueix passar de curs amb l'assignatura de contrabaix pendent, haurà d'abordar l'estudi dels continguts que no va aconseguir adquirir i aconseguir durant el curs passat.

Examen extraordinari de recuperació:

Els alumnes i alumnes d'Ensenyaments **Professionals** que no superen el curs el mes de juny, podran recuperar l'assignatura mitjançant la realització d'una prova extraordinària el 27 de juny.

En tenir la condició d'extraordinaris, podran ser avaluats pel professor de l'especialitat o per qui designe la direcció d'estudis en funció de la disponibilitat del centre. L'examen serà dissenyat pel professor que haja impartit l'especialitat, tenint en compte els mínims exigits en cada curs contemplats en aquesta programació.

S'elaborarà atenent el treball realitzat durant el curs, amb l'objectiu d'aconseguir la totalitat dels continguts mínims exigibles especificats en la programació de cadascun dels cursos.

Reclamació de notes

Atesa l'ORDRE 32/ 2011 de 20 desembre de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: si l'alumne no està d'acord amb la nota tindrà tres dies per a reclamar.

Pèrdua d'avaluació contínua

Es considerarà que un alumne ha perdut el dret a l'avaluació contínua quan acumule **vuit o més faltes** d'assistència durant tot el curs.

Podrà ser avaluat en l'EXÁMEN EXTRAORDINARI del 27 de juny pels professors de l'especialitat o del Departament de Corda, a través d'una prova /audició a la qual haurà de presentar un programa concorde als mínims exigibles i d'acord amb el nivell del curs del qual ha perdut el dret a l'avaluació contínua.

Límit de permanència:

El límit de permanència en els **Ensenyaments Professionals** de música serà de **vuit anys**.

L'alumne no podrà romandre més de dos anys en el mateix curs, excepte en 6è curs, fins a completar el límit de permanència.

L'organisme competent en matèria d'educació podrà autoritzar, amb caràcter excepcional, que determinats alumnes puguin ampliar un any més el límit de permanència en supòsits de malaltia greu o altres circumstàncies que meresquen similar consideració i que impedisquen el normal desenvolupament dels estudis.

Pianista acompanyant

L'alumne assistirà a les classes que es determinen amb el seu pianista acompanyant per a treballar les obres del programa. També assistiran a les classes d'instrument, perquè el professor supervise aquest treball, de cara a audicions, concerts, etc.

En l'avaluació es valorarà l'informe del professor pianista acompanyant sobre tres paràmetres fonamentals: el tècnic, el musical, i l'actitud personal de l'alumne.

PRIMER

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix.

1r Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Iniciar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Introduir l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Introduir l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de primer curs d'ensenyaments professionals.

CONTINGUTS

- Estudi de les noves posicions (fins a la 7a posició).
- Coneixement de la posició bàsica del polze.
- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions conegudes.
- Introducció a l'estudi de les dobles entenimentades.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escales i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc.
- Introducció a l'estudi del vibrato.
- Estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escales, progressions, arpegis, portamentos i glissandos.
- Estudi de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeta la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

PRIMER CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències adquirir les següents:

– **Competència rítmica:**

- Ser capaç de resoldre els problemes rítmics mitjançant l'ús del metrònom com a instrument d'ajuda a l'estudi del ritme i de la pulsació.
- Coneixement i domini de les diverses convencions interpretatives pròpies del nivell quant al ritme i pulsació es refereix (compassos binaris, ternaris, simples i compostos).
- Ser capaç d'abordar l'estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc amb precisió rítmica.

- **Competència postural**

- Ser capaç d'emetre sons harmònics naturals senzills
- Ser capaç de desenvolupar i integrar la col·locació del polze com Cejilla.
- Comprensió i domini de les posicions en 1r curs d'EE.PP.
- Competència en el desenvolupament del vibrato.
- Capacitat i eficiència per a la distribució de la quantitat de l'arc en totes les seues zones.

- **Oïda crítica**

- Ser eficaç en l'emissió de dobles cordes tant amb cordes a l'aire, Com amb una corda trepitjada
- Ser capaç d'interpretar correctament els signes de frasege, dinàmica i agògica en les obres pròpies del nivell.
- Demostrar una autonomia suficient en l'aplicació de les estratègies apreses en l'ús de la digitació i colps d'arc bàsics.

- **Llenguatge significatiu**

- Ser hàbil en el desenvolupament de les estratègies apreses en classe per a resoldre els problemes tècnics que es plantegen en l'estudi diari.

- **Competència interpretativa**

- Ser capaç de discernir i conèixer les estructures formals bàsiques, pròpies del repertori del curs i dels seus estils i compositors, aplicant el concepte personal estilístic sense deslligar els aspectes tècnics necessaris per a una interpretació òptima.
- Ser capaç d'aplicar les estratègies necessàries per a la interpretació de memòria d'obres de diferents estils.
- Demostrar un coneixement de les diferents èpoques i estils, així com de les estructures formals més característiques de cada època que afavorisquen la interpretació i comunicació adequada del repertori del curs.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 1r curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-1r-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-1r-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-1r-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-1r-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-1r-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-1r-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-1r-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-1r-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-1r-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-1r-10) Presentar en públic un programa adequat al 1r curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- 4. Afinació. Domini auditiu en les posicions treballades en les EE.EE. i en els canvis de posició entre elles. Familiarització amb l'afinació de les noves posicions fins a la 7a posició.
- 5. Coneixement, desenvolupament i familiarització de la posició bàsica del polze.
- 6. Domini de les escales i arpegis corresponents al nivell en dues octaves, amb diferents colps d'arc.
- 7. Domini en els següents colps d'arc: detaché, martellé, staccato i legato. Inici a la familiarització amb l'spiccato i amb el bariolaje de 3 cordes.
- 8. familiarització de les dobles cordes fins a la 4a posició.
- 9. Domini de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors, fins a la 4a posició.
- 10. Control de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns.
- 11. Estar familiaritzat amb el vibrato i altres recursos expressius, especialment dels matisos.
- 12. Control dels harmònics naturals i familiarització amb els harmònics artificials.
- 13. Precisió rítmica: estudi dels ritmes amb punt, grups irregulars i fragments que alternen mesures i articulacions diferents.
- 14. Control de la lectura a vista, dins dels continguts treballats.
- 15. Ser capaç de tocar fragments de peces/ estudis del nivell de memòria.
- 16. Interpretació de 2 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Núm. 3. L. Streicher, des de la pàgina 26-48.
- Llibre Núm. 1. F. Simandl, des de la pàgina 39-44.
- Guia Tècnica del Contrabaix Ensenyaments Professionals. J. Roures
- Tècnica simplificada, F. Petracchi.
- Sonata en Fa M. Giovannino.
- Adagi. Ch. Gouinguené.
- Concert en Fa (1r mov.), A. Capuzzi
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escapes per a contrabaix, vol. 2. Escapes en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

SEGON

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix

2n Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Perfeccionar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Introduir l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Desenvolupar l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de segon curs d'ensenyaments professionals.

CONTINGUTS

- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions apreses i noves per aprendre.
- Desenvolupament de la posició del polze en noves posicions.
- Desenvolupament de l'estudi de les dobles entenimentades.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escales i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc.
- Desenvolupament de l'estudi del vibrato.
- Estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escales, progressions, arpegis, portamentos i glissandos.
- Estudi de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors.
- Manteniment dels hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica i del frasege adequant-los als diferents estils.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsqen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

SEGON CURS

L'alumne a més de les competències del curs anterior haurà de posseir les següents competències:

– **Competència postural**

- Eficiència en la realització de concordes bàsics de 3 i 4 cordes i que continguin cordes a l'aire.
- Eficiència en la realització de passatges en dobles entenimentades.
- Competència en l'ús de l'ornamentació bàsica: trinats, Mordentes i apoyaturas.
- Competència en el desenvolupament del spiccato i stacato.

– **Llenguatge significatiu**

- Ser capaç de llegir i interpretar correctament els signes de notació apresos en l'assignatura de llenguatge musical propis del nivell.
- Ser capaç de discernir, conèixer i aplicar les estructures formals pròpies del repertori del curs i dels seus estils i compositors.
- Ser hàbil en l'aprenentatge i aplicació de la memòria tàctil, visual i auditiva en les obres que s'interpreten.

– **Competència interpretativa**

- Ser capaç d'utilitzar adequadament els mitjans informàtics i tecnològics amb la finalitat de millorar i comprendre les diferents concepcions interpretatives del repertori contrabajístic.

- Competència en emissió de sons harmònics naturals bàsics.
- Demostrar un coneixement de les diferents èpoques i estils, així com de les estructures formals més característiques de cada època que afavorisquen la interpretació i comunicació adequada del repertori del curs.
- Ser capaç d'aplicar les estratègies necessàries per a la interpretació de memòria d'obres de diferents estils.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 2n curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-2º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-2º-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-2º-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-2º-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-2º-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-2º-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-2º-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-2º-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-2º-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-2º-10) Presentar en públic un programa adequat al 2n curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Domini en la conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Familiarització de les dobles cordes en posicions treballades.
- 4. Control avançat en l'afinació de les posicions apreses i fiançament entre els seus canvis de posició. Desenvolupament de les posicions del polze: cromàtica, semicromàtica i diatònica. Estudi d'escapes majors i menors en posicions apreses fins a dues octaves.
- 5. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Desenvolupament de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns.
- 6. Fiançament de l'execució dels diferents colps d'arc bàsics (detaché, martellé, legato, staccato), i domini bàsic de l'estudi dels colps d'arc saltats.
- 7. Control dels harmònics naturals i familiarizació amb els harmònics artificials i les extensions.
- 8. Domini de la qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 9. Ritmes amb punt, grups irregulars i fragments que alternen mesures i articulacions diferents amb arcs solts i enganxats en les diferents zones de l'arc.
- 10. Control del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 11. Haver ampliat l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant.
- 12. Haver desenvolupat l'estudi del vibrato i altres recursos expressius, especialment dels matisos.
- 13. Ser capaç de tocar peces/ fragments de memòria, com a resultat d'un entrenament progressiu.
- 14. Ser capaç de desembolicar-se amb soltesa en lectura a vista.

- 15. Haver desenvolupat automatismes correctes, així com hàbits eficaços d'estudi.
- 16. Iniciació a la comprensió i aplicació de coneixements formals i harmònics en les obres d'estudi.
- 17. Haver interpretat un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 18. Ús conscient del metrònom, complint amb les pautes donades en classe.
- 19. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 20. Interpretación de 2 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nível corresponent i als mínims especificats.
- 21. Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Núm. 2. F. Simandl, des de la pàgina 1-7.
- Llibre Núm. 4. L. Streicher, des de la pàgina 2-28.
- Llibre Tècnica Simplificada, F. Petracchi
- Concert en Fa M. A. Capuzzi.
- Romanç, F. Keyper
- Només en Re, D. Dragonetti
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escapes per a contrabaix, vol. 2. Escapes en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

TERCER

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix

3r Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Perfeccionar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Desenvolupament de l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Desenvolupar l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de tercer curs d'ensenyaments professionals.
- Adquirir una progressiva autonomia en l'aplicació dels coneixements musicals per a solucionar qüestions relacionades amb la interpretació: digitació, articulació, frasege, etc.
- Desenvolupar l'estudi dels harmònics naturals.

CONTINGUTS

- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions apreses i noves per aprendre.
- Desenvolupament de la posició del polze en noves posicions.
- Desenvolupament de l'estudi de les dobles entenimentades.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escales i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc.
- Perfeccionament del vibrato.
- Estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escales, progressions, arpegis, portamentos i glissandos.
- Estudi de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors.
- Manteniment dels hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica i del frasege adequant-los als diferents estils.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

TERCER CURS

L'alumne a més de les competències del curs anterior haurà de posseir les següents competències:

– **Competència postural**

- Domini del registre amb escales de tres octaves i arpegis fins amb cinc alteracions.
- Capacitat per a interpretar passatges amb dobles entenimentades trepitjades.
- Demostrar un aprenentatge i aplicació progressiva de les estratègies de la tècnica de l'arc adaptant-les a les exigències sonores de cada època i estil.
- Ser capaç de dominar els colps d'arc treballats en els anteriors cursos amb la conseqüent coordinació corporal que això comporta. Així mateix, també haurà de ser capaç d'identificar i posar en pràctica amb els recursos corporals que ha anat aprenent i adoptant, altres efectes sonors com per exemple el *sul tasto*, *col.legno*, *trémolo*...

– **Oïda crítica**

- Demostrar un desenvolupament de l'equilibri de la sonoritat apropiat a cada estil

– **Llenguatge significatiu**

- Ser capaç d'aplicar els coneixements bàsics de l'assignatura d'harmonia en la interpretació quant a sonoritat, frasege i dinàmica es refereix.

- Ser hàbil en l'aprenentatge i aplicació de la memòria digital, visual i auditiva en les obres que s'interpreten.
- Ser capaç de discernir i conèixer les estructures formals pròpies del repertori del curs, dels seus estils i compositors.
- Ser hàbil en el desenvolupament de les estratègies apreses en classe per a resoldre els problemes tècnics que es plantegen en l'estudi diari.
- Demostrar una actitud positiva davant els consells del professor d'instrument i en la relació amb els companys de classe que permeten el desenvolupament continuat de la capacitat autocrítica.

– **Competència interpretativa**

- Demostrar un coneixement de les diferents èpoques i estils, així com de les estructures formals més característiques de cada època que afavorisquen la interpretació i comunicació adequada del repertori del curs.
- Ser capaç d'aplicar les estratègies necessàries per a la interpretació de memòria d'obres de diferents estils.
- Ser capaç d'utilitzar adequadament els mitjans informàtics i tecnològics amb la finalitat de millorar i comprendre les diferents concepcions interpretatives del repertori que s'interpreta.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 3er curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-3º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpiquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-3º-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-3º-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-3º-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-3º-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-3º-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-3º-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-3º-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-3º-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-3º-10) Presentar en públic un programa adequat al 3er curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Domini en l'afinació de les posicions del pal treballades i en les posicions del polze (capotasto). Control de les noves posicions del polze apreses.
- 4. Fiançament dels canvis entre les posicions conegudes en escales majors i menors de fins a dues octaves.
- 5. Haver-se iniciat en l'estudi de les dobles cordes en diferents posicions conegudes.
- 6. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Haver desenvolupat l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Haver aprofundit en el treball dels diferents colps d'arc bàsics. Control bàsic del spiccato i iniciació en la seua aplicació a les obres del repertori.
- 8. Tenir soltesa en l'execució d'harmònics naturals. Aplicació pràctica dels mateixos en estudis i obres.
- 9. Control de la qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: domini de diferents ritmes i fragments que alternen mesures i articulacions diferents amb arcs solts i enganxats en les diferents zones de l'arc.
- 11. Haver ampliat l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Control bàsic de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant adequant-se a l'estil.
- 13. Iniciació a peces del segle XX.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Haver practicat amb soltesa la lectura a vista.

- 16. Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.
- 17. Ampliació de l'estudi del vibrato i altres recursos expressius d'acord amb les exigències estilístiques interpretatives.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Desenvolupament d'automatismes correctes.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Consciència de la respiració.
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Tècnica Simplificada, F. Petracchi
- Llibre Núm. 2. F. Simandl, des de la pàgina 8-16.
- Llibre Núm. 4. L. Streicher, des de la pàgina 29-48.
- 86 Estúdios (vol. 1). J. Hrabe.
- Romanç i Rondó, F. Keyper.
- Sonata núm. 5, A. Vivaldi
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escapes per a contrabaix, vol. 2. Escapes en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

QUART

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix

4t Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Perfeccionar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Perfeccionar l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Perfeccionar l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de quart curs d'ensenyaments professionals.
- Adquirir una progressiva autonomia en l'aplicació dels coneixements musicals per a solucionar qüestions relacionades amb la interpretació: digitació, articulació, frasege, etc.
- Aprofundir en l'estudi dels harmònics naturals.
- Conèixer els harmònics artificials bàsics.

CONTINGUTS

- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions apreses i noves per aprendre.
- Desenvolupament de la posició del polze en noves posicions.
- Perfeccionament de l'estudi de les dobles entenimentades.
- Estudi de concordes de 3 i 4 notes.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escala i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc.
- Perfeccionament del vibrato.
- Estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escales, progressions, arpegis, portamentos i glissandos.
- Estudi de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors.
- Manteniment dels hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica i del frasege adequant-los als diferents estils.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeta la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

QUART CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències el curs anterior haurà d'adquirir les següents:

– **Competència postural**

- Domini del registre de l'instrument en escales i arpegjis de fins a 5 alteracions i 3 octaves
- Ser capaç d'aconseguir una progressiva percepció interna de la pròpia relaxació que permeta aconseguir un eficaç equilibri del cos, necessari tant per a desenvolupar la velocitat com per a colps d'arc l'staccato, el saltillo etc.)

– **Oïda crítica**

- Ser capaç d'obtenir amb l'instrument diverses dinàmiques, plans sonors i equilibris de la sonoritat com a premissa fonamental per a la pràctica de la música de cambra.

– **Llenguatge significatiu**

- Ser capaç d'entendre les diverses figuracions que es desprenen dels signes de compàs, convencions rítmiques i de frasege de diferents estils.
- Demostrar un coneixement i aplicació progressiva de les diferents digitacions i una adequada en relació amb el frasege, a la dinàmica i a l'estil de l'obra que s'interpreta.
- Demostrar coneixement de les estructures formals i de les relacions d'estil entre èpoques, escoles i compositors tant en obres escrites per al contrabaix com en obres de cambra.

– **Competència interpretativa**

- Ser capaç d'aplicar en l'estudi diari les estratègies tècniques apreses en classe d'instrument i altres assignatures que afavorisquen una òptima interpretació tècnica i musical del repertori del curs.
- Ser capaç d'utilitzar adequadament els mitjans informàtics i tecnològics amb la finalitat de millorar i comprendre les diferents concepcions interpretatives del repertori.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 4t curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-4º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-4º-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-4º-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-4º-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-4º-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-4º-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-4º-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-4º-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-4º-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-4º-10) Presentar en públic un programa adequat al 4t curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en les posicions apreses i en els canvis entre elles. Familiarització amb l'afinació de les noves posicions per aprendre.
- 4. Domini de les posicions treballades en les escales de Fa M i Fa m de 3 octaves. Control de les noves posicions del polze apreses.
- 5. Iniciació a les escales cromàtiques de tres octaves fins a posicions apreses
- 6. Control en l'estudi de les dobles entenimentades.
- 7. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Desenvolupament de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 8. Control dels diferents colps d'arc bàsics, i, especialment, en l'*spiccato* , aplicant-los a les obres del repertori.
- 9. Soltesa en la pràctica d'harmònics naturals. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 10. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 11. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 12. Haver desenvolupat l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 13. Ampliació de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant adequant-se a l'estil.
- 14. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani.
- 15. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 16. Control de la lectura a vista.

- 17. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.
- 18. Ampliació de l'estudi del vibrato i altres recursos expressius, especialment dels colors del so, d'acord amb les exigències estilístiques interpretatives.
- 19. Haver-se iniciat en la comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 20. Control i desenvolupament d'automatismes correctes.
- 21. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 22. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 23. Haver pres consciència de la respiració.
- 24. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 25. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Núm. 2. F. Simandl, des de la pàgina 17-31.
- Exercicis per a l'estudi de la Doble Entenimentada. B. Ferraris, des de la pàgina 1-6.
- Llibre Tècnica Simplificada, F. Petracchi
- Concert. W. Pichl.
- Errant i Rondó, D. Dragonetti.
- Sonata en Fa, W. De Fesch.
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escala per a contrabaix, vol. 2. Escala en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

CINQUÈ

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix

5è Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Perfeccionar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Perfeccionar l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Perfeccionar l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de cinquè curs d'ensenyaments professionals.
- Adquirir una progressiva autonomia en l'aplicació dels coneixements musicals per a solucionar qüestions relacionades amb la interpretació: digitació, articulació, frasege, etc.
- Aprofundir en l'estudi dels harmònics naturals.
- Desenvolupar l'estudi dels harmònics artificials.

CONTINGUTS

- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions apreses i noves per aprendre.
- Desenvolupament de la posició del polze en noves posicions.
- Perfeccionament de l'estudi de les dobles entenimentades.
- Desenvolupament de l'estudi de concordes de 3 i 4 notes.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escapes i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc, en 3 octaves.
- Perfeccionament del vibrato.
- Desenvolupament de l'estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escapes, progressions, arpegis, portamentos i glisandos.
- Pràctica de tots els colps d'arc estudiats.
- Estudi de les escapes per terceres i cinquenes, tant majors com menors.
- Manteniment dels hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica i del frasege adequant-los als diferents estils.
- Desenvolupament de l'estudi dels harmònics artificials.
- Aprofundiment en l'estudi dels harmònics naturals.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsqen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE
CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

CINQUÈ CURS

L'alumne haurà de posseir les competències de curs anterior i les següents:

- **Competència postural**

- Domini del registre de l'instrument en escales i arpegis de fins a 5 alteracions i 4 octaves.
- Ser capaç que dominar els colps d'arc detaché, legato, staccato i martellé amb la conseqüent coordinació corporal que això comporta.
- Ser capaç d'aplicar la relaxació de braç, nina i mà esquerra per a aconseguir el domini dels diferents tipus de vibrato que requerisca les obres del repertori.

- **Llenguatge significatiu**

- Ser capaç de discernir les convencions interpretatives quant a l'escriptura rítmica, ornamentació, frasege i articulació segons èpoques, escoles i autors específics.
- Demostrar un coneixement de la grafia bàsica de la música contemporània, necessària per a comprendre els nous plantejaments estructurals i tímbrics.

- **Competència interpretativa**

- Ser hàbil en la lectura a primera vista i improvisació com a recursos d'adquisició de nous hàbits formatius i interpretatius.
- Ser capaç d'aplicar correctament tota la teoria apresada en l'assignatura d'harmonia, música de cambra i orquestra, així com en les assignatures

optatives triades per l'alumne com a recurs per al desenvolupament de la memòria i interpretació.

- Demostrar un coneixement i aplicació progressiva d'una digitació adequada en relació amb el frasege, a la dinàmica, al tipus d'escriptura i a l'estil de l'obra que s'interpreta.
- Ser capaç d'interpretar obres de diferents estils de manera coherent a les seues estructures formals, al frasege, a l'estil i al compositor.
- Ser capaç d'aplicar en l'estudi diari les estratègies tècniques apreses en classe d'instrument que afavorisquen una òptima interpretació tècnica i musical del repertori del curs.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 5º curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-5º-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpisquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-5º-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-5º-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-5º-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-5º-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-5º-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-5º-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-5º-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-5º-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-5º-10) Presentar en públic un programa adequat al 5è curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en totes les posicions i en els canvis entre elles.
- 4. Fiançament dels canvis de posició en el registre sonor del contrabaix de posicions apreses. Estudi d'escales de Sol M i Sol m en 3 octaves.
- 5. Domini de les dobles cordes amb canvis de posició i concordes, i iniciació a les diferents execucions.
- 6. Desenvolupament de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Fiançament en l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Control dels diferents colps d'arc bàsics i aplicació a les obres del repertori oferint una qualitat de so adequada al nivell.
- 8. Haver realitzat un estudi combinat d'harmònics naturals. Iniciació al desenvolupament de l'estudi dels harmònics artificials. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 9. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 11. Aprofundiment en l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Desenvolupament de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant segons els estils.
- 13. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani escrites amb grafies no tradicionals.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Pràctica de la lectura a vista.
- 16. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

- 17. Aplicació amb autonomia progressivament major els diferents recursos musicals, especialment el vibrato i les dinàmiques, segons criteris estilístics.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Respiració conscient i com influeix en la qualitat sonora.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Presa de consciència de la respiració
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Núm. 2. F. Simandl, des de la pàgina 32-39.
- Llibre Tècnica Simplificada, F. Petracchi
- Exercicis per a l'estudi de la Doble Entenimentada. B. Ferraris, des de la pàgina 7-13.
- 14 Estudis. C. Montanari.
- Concert. D. Dragonetti. (1r moviment)
- Elegie, G. Bottesini.
- Chanson Trist, S. Koussevitzky.
- Sonata, H. Eccles (1r moviment)
- Concert, Cimador (1r moviment)
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escapes per a contrabaix, vol. 2. Escapes en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

SISÈ

ENSENYAMENTS

PROFESSIONALS

Seqüència de Continguts, Objectius, Criteris d'Avaluació i Continguts mínims exigibles d'Ensenyaments Professionals de Música per Cursos de: Contrabaix

6è Ensenyaments Professionals:

OBJECTIUS

- Perfeccionar la pràctica de l'afinació del propi instrument.
- Perfeccionar l'estudi de la posició del polze.
- Consolidar els canvis de posició i de corda en posicions conegudes.
- Perfeccionar l'execució de les dobles entenimentades.
- Desenvolupar progressivament la memòria.
- Perfeccionar l'execució del vibrato.
- Consolidar hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Interpretar obres de diferents èpoques, estils i gèneres adequats al nivell, valorant l'afinació i el tempo.
- Interpretar estudis adequats al nivell de sisè curs d'ensenyaments professionals.
- Adquirir una progressiva autonomia en l'aplicació dels coneixements musicals per a solucionar qüestions relacionades amb la interpretació: digitació, articulació, frasege, etc.
- Aprofundir en l'estudi dels harmònics naturals.
- Aprofundir en l'estudi dels harmònics artificials.

CONTINGUTS

- Estudi dels canvis de posició entre totes les posicions apreses.
- Perfeccionament de la posició del polze.
- Perfeccionament de l'estudi de les dobles entenimentades.
- Desenvolupament de l'estudi de concordes de 3 i 4 notes.
- Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- Desenvolupament continu de l'estudi dels colps d'arc.
- Estudi d'escales i arpegis corresponents al nivell, amb diferents colps d'arc, en 3 octaves.
- Perfeccionament del vibrato.
- Desenvolupament de l'estudi d'exercicis específics per al desenvolupament de la velocitat.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Pràctica d'exercicis per a l'afinació, enfortiment i flexibilitat de la mà esquerra: escales, progressions, arpegis, portamentos i glisandos.
- Pràctica de tots els colps d'arc estudiats.
- Estudi de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors.
- Manteniment dels hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- Aprofundiment en l'estudi de la dinàmica i del frasege adequant-los als diferents estils.
- Aprofundiment en l'estudi dels harmònics artificials.
- Aprofundiment en l'estudi dels harmònics naturals.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE MÚSICA

1. Competència Rítmica

La competència rítmica abastaria tots els aspectes relacionats amb la mètrica (compassos, ritmes, polirítmies, etc.). Adquirir una competència rítmica significaria el control d'unes habilitats que permeten la comprensió, i conseqüentment l'execució dels continguts rítmics d'un determinat nivell musical. Utilitzar la dissociació motriu i auditiva necessària per a executar o escoltar amb independència desenvolupaments rítmics.

2. Competència Auditiva / perceptiva

Abastaria tota percepció auditiva, així com la capacitat de crear imatges sonores o auditives en absència de so físic, i l'audició que sí que necessita de so físic ja siga en viu o a través d'una gravació, col·locant al dictat musical com una eina per a desenvolupar la cognició musical. Utilitzar el "sentit intern" per a relacionar l'audició amb la seua representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.

3. Competència Vocal

Capacitat o habilitat per a reproduir a través de la veu, aquells fragments o peces musicals escrits o escoltats, amb afinació absoluta si s'escolten i amb afinació relativa si es lligen, implementant les vocalitzacions de manera significativa en l'instrument o veu. Hem de prestar especial atenció al control de la respiració. Al costat d'això, la projecció del so, la vocalització i la postura corporal, són factors que incident en aquesta competència, ja que, depenent d'això, aconseguirem que el missatge arribe

correctament als oients, o no. L'afinació tindrà una correspondència amb la Competència Auditiva i la Competència Lectoescriptora.

4. Competència en Comprensió Lectoescriptura

Comprendre els principis teoricopràctics que contribueixen a la formació del llenguatge musical. Comprendre les bases teòriques sobre la grafia i conceptes fonamentals de la música. Saber passar de la partitura a la interpretació amb coherència i veracitat de la lectura. Una de les activitats que permeten posar en pràctica aquesta capacitat és el dictat musical, connectant directament amb la Competència Auditiva. Des de la comprensió escrita i la seua transcripció, a través de la lectura de la simbologia musical s'aconsegueix llegar a la Competència Auditiva, la Instrumental o Vocal.

5. Competència Interpretativa / Comunicativa

Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïsquen a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals. Ser capaç de transmetre atenent la intenció musical, donat època i estil. La interpretació, per tant, pot ser el procés que consisteix a comprendre un determinat fet i la seua posterior declamació o comunicació. Conjuga el coneixement del llenguatge musical, el domini tècnic i sonor de l'instrument i la sensibilitat, de qui interpreta.

6. Competència Expressió Corporal (expressió)

Desenvolupar la coordinació motriu necessària que permeti la interiorització del pols, sistematització i interpretació dels elements rítmics i la correcta interpretació del ritme,

utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents. Utilitzar el cos com a eina complementària per a transmetre el missatge musical. Directament relacionada amb altres competències, com l'auditiva, la rítmica o la d'aprendre a aprendre. Mitjançant el treball de l'Expressió corporal es desenvolupa la coordinació, la lateralitat, l'espontaneïtat, la desinhibició o la creativitat entre altres.

7. Competència Personal i Emocional (relació amb un mateix i amb la resta, treball en grup, etc.)

Les competències emocionals s'agrupen en conjunts, cadascun de les quals està basat en una capacitat subjacent de la intel·ligència. Capacitats que són vitals si les persones volen aprendre les competències necessàries per a tenir èxit. El marc de la competència emocional està subdividit entre dos grans factors: la competència personal (Consciència d'un mateix, autoregulació i motivació) i la competència social (empatia i habilitats socials).

8. Competència per a Aprendre a Aprendre

Capacitat per a prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, la qual cosa comporta realitzar un control eficaç del temps i la informació, individual i grupalment. Consciència de les necessitats i processos del propi aprenentatge, identificació de les oportunitats disponibles, l'habilitat per a superar els obstacles per a aprendre amb èxit.

9. Competència Cultural, Artística (conèixer altres manifestacions artístiques) i Musicològica.

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals. Emprar recursos propis de l'expressió artística i manifestar interès per la participació en la vida cultural, el desenvolupament de la pròpia capacitat estètica i creadora i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic de la pròpia comunitat i d'altres comunitats. Serà important tenir en compte tots els aspectes històrics, culturals, emocionals i auditius per a treballar aquesta competència. La música ha sigut present en el llarg de la història i ha anat evolucionant, a més de la relació de la música amb l'ésser humà i la societat.

10. Competència Tecnològica

Les Competències Tecnològiques queden definides com aquelles habilitats necessàries per a gestionar i utilitzar tots els recursos tecnològics necessaris per a l'aprenentatge cap a l'educació musical. També implica el coneixement i ús de la plataforma en la qual es desenvolupa l'activitat formativa. Es tracta de posar al servei de l'Educació i la formació musical els avanços tecnològics i el seu ús en el propi aprenentatge de l'alumnat, utilitzant els diferents recursos tant com suport com material d'aula per al foment de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

DEPARTAMENT DE CORDA

ASSIGNATURA DE

CONTRABAIX

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER CURSOS

- **Competència postural**
- **Competència rítmica**
- **Oïda crítica**
- **Aprenentatge significatiu**
- **Competència interpretativa**

SISÈ CURS

L'alumne a més de comptar amb les competències del curs anterior, haurà d'adquirir les següents:

– **Competència rítmica**

- En aquest curs l'alumne haurà de ser capaç de dominar tots els compassos que trobarà dins del repertori contrabajístic: binaris, ternaris, simples, compostos, regulars i irregulars, amalgamats o mixtos ($2/4$, $3/4$, $4/4$, $6/8$, $9/8$, $12/8$, $2/2$, $2/8$, $3/8$, $4/8$, $6/4$, $9/4$, $12/4$, $5/8$, $5/4$, $7/8$, $7/4$...) i aplicar-los en l'àmbit de la tècnica del contrabaix.

– **Competència postural**

- Domini del registre de l'instrument en escales i arpegjis de fins a 5 alteracions i 4 octaves amb la coordinació motriu necessàries per a treballar la velocitat.
- Mostrar una eficiència en les diferents possibilitats tècniques que es desprenen del control corporal i de la pròpia relaxació a través de l'obtenció d'un so i expressió adequats al repertori del nivell.
- Domini dels colps d'arc treballats en els anteriors cursos amb la conseqüent coordinació corporal que això comporta. Així mateix, també haurà de ser capaç d'identificar i posar en pràctica amb els recursos corporals que ha anat aprenent i adoptant, altres efectes sonors com per exemple el *sul ponticello*.

– **Oïda crítica**

- Ser capaç d'interpretar les diverses convencions vigents en diferents períodes de música referides a l'escriptura rítmica.

- Demostrar la sensibilitat auditiva necessària per a perfeccionar gradualment la qualitat sonora, dominant en el seu conjunt la tècnica i les possibilitats sonores i expressives de l'instrument.

– **Llenguatge significatiu**

- Ser capaç de comprendre i llegir correctament partitures escrites per a l'instrument i els seus elements (tempo, indicacions, notes, ritme, matisos, articulacions, digitacions, etc.).

– **Competència interpretativa**

- Mostrar un domini de la tècnica i les possibilitats sonores i expressives de l'instrument aplicant les diverses convencions interpretatives vigents en diferents períodes de la música instrumental.
- Ser capaç d'utilitzar els coneixements sobre les característiques culturals i artístiques des del segle XVII al s. XXI per a millorar la seua interpretació musical.
- Ser capaç de gestionar adequadament les emocions per a aconseguir control en la interpretació sobre l'escenari.
- Ser capaç de practicar la música de conjunt, integrant-se en formacions cambrístiques de diversa configuració, sabent exercir així mateix papers de solista amb orquestra, desenvolupant així el sentit de la interdependència dels respectius continguts.
- Ser capaç de desenvolupar estratègies pròpies per a resoldre els problemes tècnics que es plantegen en l'estudi diari.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els següents criteris d'avaluació seqüenciats per a 6° curs d'ensenyaments professionals, estaran definits en les rúbriques dels procediments d'avaluació, graduats en 5 nivells de grau de domini de les capacitats adquirides i expressats de manera percentual sobre un total de 100

CE-6°-1) Demostrar durant la pràctica contrabajística, el control de la relaxació i de l'esforç muscular, evitant tensions físiques que dificulten i entorpiquen l'obtenció de la qualitat sonora i el desenvolupament de la tècnica i la musicalitat durant l'execució del repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els indispensables esforços musculars que requereixen l'execució instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar tensions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

CE-6°-2) Dominar l'execució d'estudis i obres del repertori contrabajístico sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals, obtenint qualitat artística i musicalitat en la interpretació de les peces.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació adequada.

CE-6º-3) Demostrar durant la interpretació de les peces del curs el coneixement de les característiques del contrabaix, la sensibilitat auditiva necessària per al perfeccionament permanent i progressiu de la qualitat sonora i, el correcte ús de les seues possibilitats sonores i expressives a través del control de la tècnica contrabajística i dels diferents colps d'arc.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats. Demostrar sensibilitat en l'afinació de determinats intervals atesa la tonalitat de les peces o estudis i de la funció tonal de les notes.

CE-6º-4) Demostrar capacitat per a abordar individualment l'estudi de les obres de repertori.

Amb aquest criteri es pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat i la seua competència per a emprendre l'estudi individualitzat i la resolució dels problemes que se li plantegen en l'estudi.

CE-6º-5) Demostrar solvència en la lectura a primera vista i capacitat progressiva en la improvisació sobre l'instrument.

Aquest criteri avalua la competència progressiva que adquirisca l'alumne en la lectura a primera vista, així com la seua desimboltura per a abordar la improvisació en l'instrument aplicant els coneixements adquirits.

CE-6º-6) Interpretar obres de les diferents èpoques i estils com a solista i en grup.

Es tracta d'avaluar el coneixement que l'alumnat posseeix del repertori del seu instrument i de les seues obres més representatives, així com el grau de sensibilitat i imaginació per a aplicar els criteris estètics corresponents.

CE-6º-7) Interpretar de memòria obres del repertori solista d'acord amb els criteris de l'estil corresponent.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat posseeix de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

CE-6º-8) Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical.

Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació dins del respecte al text.

CE-6º-9) Mostrar una autonomia progressivament major en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es requereix comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha aconseguit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

CE-6º-10) Presentar en públic un programa adequat al 6è curs d'ensenyaments professionals, demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat d'autocontrol i grau de maduresa de la seua personalitat artística.

CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en totes les posicions i en els canvis entre elles.
- 4. Fiançament dels canvis de posició en tot el registre sonor del contrabaix. Estudi d'escala majors, menors i cromàtiques en tot el registre.
- 5. Domini de les dobles cordes amb canvis de posició i concordes, i iniciació a les diferents execucions.
- 6. Desenvolupament de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Fiançament en l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Control dels diferents colps d'arc bàsics i aplicació a les obres del repertori oferint una qualitat de so adequada al nivell.
- 8. Haver realitzat un estudi combinat d'harmònics naturals i artificials. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 9. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 11. Aprofundiment en l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Desenvolupament de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant segons els estils.
- 13. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani escrites amb grafies no tradicionals.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Pràctica de la lectura a vista.
- 16. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

- 17. Aplicació amb autonomia progressivament major els diferents recursos musicals, especialment el vibrato i les dinàmiques, segons criteris estilístics.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Respiració conscient i com influeix en la qualitat sonora.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Presa de consciència de la respiració
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.

BIBLIOGRAFIA:

- Llibre Núm. 6. I Bille, des de la pàgina 12-29, 31-36 i 37-39.
- Exercicis per a l'estudi de la Doble Entenimentada. B. Ferraris, des de la pàgina 14-24.
- 18 Estúdios. R. Kreutzer.
- Concert. K. D. Von Dittersdorf. (2n moviment).
- Sonata, H. Eccles.
- Concert, D. Dragonetti.
- Sonata, G.B. Pergolesi
- "Il Capotasto, tecnica vaig donar base", Leonardo Presicci
- Guia d'escapes per a contrabaix, vol. 2. Escapes en posició del polze, C. Almero
- Daumenlage Thumb Position, Ch. Mohrs
- "Kontrabass-bogen teknik", vol. 2, k. Trumpf

Principis Metodològics en els Ensenyaments Professionals

1. Adequar els continguts i la seua seqüenciació al moment i situació del desenvolupament evolutiu del #xiquet i de la #xiquet, de manera que l'aprenentatge siga constructiu, progressiu i motivador.
2. Motivar a l'alumne per a l'estudi de la música mitjançant la seua activitat i participació en el progrés, donant-li el protagonisme que li corresponga en la seua pròpia formació musical.
3. Respectar les peculiaritats dels alumnes, individual i col·lectivament, facilitant així la convivència en el si del grup i la col·laboració, de manera que s'eviten les discriminacions de tota mena.
4. Utilitzar procediments i recursos variats que estimulen la capacitat crítica i creativa de l'alumne mitjançant l'acceptació del diàleg i les argumentacions raonades.
5. Procurar que l'assimilació dels continguts conceptuals per part de l'alumne es complete amb l'adquisició de continguts procedimentals i actitudinals que propicien la seua autonomia en el treball tant per al moment present com per al futur.
6. Facilitar als alumnes el coneixement i ús del codi convencional d'expressió alhora que la correcció i l'exactitud en l'ús del llenguatge, amb la finalitat que l'aprenentatge i la comunicació siguen efectius.
7. Exercitar la creativitat de l'alumne, de manera que adquirisca estratègies pròpies d'estudi i de realitzacions musicals amb la finalitat que pugui superar les dificultats que se li presenten en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- 8.

Activitats complementàries i extraescolars

Las activitats complementàries i extraescolars poden entendre's com a recursos didàctics que disposa el professor per a dur a terme la seua tasca educativa i per a contribuir al desenvolupament integral de l'alumne:

- Les activitats complementàries (habitualment en horari escolar):
 - Audicions públiques internes: audicions d'aula i audicions en la sala d'actes del conservatori. Es realitzarà una audició trimestral on els alumnes tocaren amb acompanyament de piano si l'obra ho requereix.
 - Classes magistrals de contrabaix que es realitzen en el propi conservatori.
- Les activitats extraescolars (habitualment fora de l'horari escolar):
 - Audicions públiques externes: audicions realitzades fora del centre.
 - Cursets de l'especialitat de contrabaix, tant en qualitat d'alumne actiu com oïdor, realitzats fora del centre.

Atenció a la diversitat

La diversitat de l'alumnat és un fet indiscutible, sobretot en els ensenyaments musicals. Cada alumne progressa d'una manera diferent, ja que les característiques del desenvolupament són distintes en cada cas.

L'atenció a la diversitat ha cobrat una gran importància en la nova Reforma Educativa. L'ensenyament musical, articulada en classes individuals, permet la dedicació amb diferents metodologies segons les característiques diverses de cada alumne.

La metodologia a utilitzar serà individualitzada i flexible, però així i tot cal programar activitats paral·leles que associen les necessitats dels alumnes.

Adaptacions curriculars

Són estratègies educatives de planificació i d'actuació docent que tenen com a finalitat, facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge en aquells alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu. Aquestes estratègies, a partir de modificacions, més o menys significatives dels diferents elements del currículum prescriptiu i de la programació d'origen, pretenen donar resposta a la diversitat individual i a les necessitats educatives específiques de cada alumne.

En el cas d'haver de fer adaptacions curriculars, aquestes podran ser de dos tipus:

- *Adaptacions curriculars no significatives*: modificacions realitzades en els diferents elements del currículum que componen la programació i que són adaptades a l'alumnat amb necessitats educatives específiques però no afecten significativament ni hi ha gran diferència amb els elements prescriptius del currículum i de la programació. Aquestes modificacions afecten els objectius, continguts, metodologia i avaluació.

- Adaptacions curriculars significatives: modificacions realitzades en els diferents elements del currículum que componen la programació i que són adaptades a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, però que si que afecten significativament i hi ha una gran diferència amb els elements prescriptius del currículum i de la programació. Aquestes modificacions significatives poden arribar a l'eliminació d'alguns dels elements prescriptius del currículum i de la programació. Les adaptacions curriculars significatives solen tenir-les l'alumnat amb necessitats educatives especials (ACNEE).

Recurs d'individualització

Les classes de contrabaix són individuals, per la qual cosa el "recurs d'individualització" és la mesura més freqüent a l'hora d'atendre la diversitat de l'alumnat durant el seu procés d'aprenentatge. Les classes de contrabaix, individuals i majoritàriament pràctiques, són idònies per a posar en pràctica diverses mesures encaminades a diversificar el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Aquestes classes permeten.

- Realitzar un seguiment personalitzat de l'estudiant.
- Adaptar les classes als coneixements previs de l'estudiant, a les seues capacitats, al seu desenvolupament físic-cognitiu i als seus interessos, motivacions i estils d'aprenentatge.
- Adaptar el repertori i les digitacions a les diferents característiques físiques i mecàniques de l'alumnat.
- Observar de prop, de manera constant i sistemàtica, el treball realitzat per l'estudiant durant tot el procés d'aprenentatge, aplicant en cada classe, de manera immediata i al moment, avaluacions diagnòstiques i formatives.
- Conèixer el que comprèn i sap fer l'estudiant, o per contra, segueix sense comprendre i sense saber fer.

- Detectar problemes de manera immediata, de manera que l'estudiant pugui rectificar a temps "sobre la marxa" i resoldre i solucionar problemes que sorgisquen durant la pràctica activa del contrabaix.
- Posar en pràctica l'autoavaluació i estimular la participació de l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge.
- Realitzar activitats de reforç educatiu.

Activitats de reforç

Normalment, aquest tipus d'activitats van destinades a l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge en alguns continguts de l'assignatura de contrabaix. Serveixen per a respondre a les diferències individuals dels estudiants i als seus diferents ritmes d'aprenentatge.

Activitats d'ampliació

Són les activitats per a aquells alumnes que estiguen per damunt del nivell mitjà i necessiten un major estímul per a no perdre la motivació i desenvolupar totes les seues capacitats:

- Estudi de nou repertori bibliogràfic.
- Desenvolupament de pre-coneixements tècnics ja treballats i introducció d'alguns nous. Per exemple: Introducció a un colp d'arc nou...
- Pràctica d'alguns continguts menys desenvolupats en la programació com la improvisació o la introducció a nous gèneres musicals.

TIC i mesures de sensibilització

Segons característiques, condicions i recursos disponibles, s'incorporaran mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació, així com mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de discapacitat, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) han creat nous mecanismes i habilitats per a la construcció del coneixement actual.

En el cas específic de la nostra assignatura podem trobar molta ajuda per a escoltar diferents versions de concerts gravats i penjats en la xarxa. També s'obri la possibilitat de comparar qüestions tècniques, les quals ajudaran en gran manera a la formació de l'alumne. Per a aquests casos, l'alumne durant la classe podrà disposar del mòbil. Per descomptat, sempre sota la supervisió del professor i amb finalitats estrictament pedagògics.

Pla de convivència

Es respectaran i promouran els acords i continguts per a la convivència escolar adoptats en el pla de convivència i que quedaran reflectits en el reglament de règim intern del centre.

Recursos didàctics i organitzatius

El concepte de “recurs didàctic” ha d'entendre's com qualsevol mitjà o ajuda que facilitarà el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Recursos didàctics

- El repertori recomanat pel docent com a material didàctic de contrabaix entorn d'uns continguts que s'han d'abordar i uns objectius que s'han d'aconseguir en els diferents cursos dels ensenyaments professionals.
- L'avaluació contínua a través de proves d'avaluació i audicions públiques, per a poder permetre a l'alumne poder aprendre a través del propi procés d'avaluació.
- Els simulacres d'audicions públiques realitzades a l'aula i/o en la sala d'actes del conservatori als propis companys, oferiran la possibilitat d'avaluar coneixements, habilitats, actituds i valors, de manera integrada i simultània en contextos pròxims a la vida real, amb el propòsit de poder millorar la qualitat dels aprenentatges i que l'estudiant pugui comprovar els seus resultats i pugui corregir errors a temps.
- Les gravacions audiovisuals de les proves d'avaluació i de les audicions públiques internes i externes per a facilitar el desenvolupament del pensament crític i la metacognició.
- Tot el material audiovisual, bibliogràfic i de reforç que es considere necessari en les classes per al desenvolupament de les activitats d'aprenentatge.

Recursos organitzatius

- La classe individual de l'estudiant de contrabaix, el temps lectiu del qual serà de seixanta minuts de duració.
- Una audició al trimestre per a poder realitzar audicions públiques internes i/o externes.

Recursos materials

Recursos materials d'aula

Són tots aquells recursos que es podran trobar a l'aula de contrabaix i/o en el conservatori:

- Contrabaixos grandàries $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$,
- Tamboret regulable en altura
- Altaveu sense fil bluetooth
- Tauleta
- Gravadora d'àudio-vídeo
- Mesa del professor, cadires
- Metrònom

Recursos materials de partitures i mètodes

ANEXOS

ANNEX 1

PROVES D'ACCÉS

ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

ANNEX 1

PROVES D'ACCÉS
ENSENYAMENTS
PROFESSIONALS
CONTRABAIX

ESTRUCTURA DE LES PROVES D'ACCÉS A ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

Per a iniciar els estudis de qualsevol curs d'Ensenyaments Professionals de Música serà necessari superar una prova d'accés. Mitjançant aquesta prova es valorarà la maduresa, les aptituds i els coneixements per a cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals. Aquesta prova d'accés es realitzarà en dues convocatòries (juny i setembre), efectuades pel centre docent.

PROVA D'ACCÉS A PRIMER CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 1r curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

- a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne.** El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals dels Ensenyaments Elementals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.
- b. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics** del Llenguatge **Musical**. Constarà de 3 exercicis:
 - Exercici auditiu
 - Exercici teòric
 - Exercici d'entonació i cant

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts. Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

- c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.** El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals dels Ensenyaments Elementals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un MOVIMENT COMPLET de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Berceuse pour un beu hippopotame, S. Llancen.
- Hommage a Vivaldi, Ch. Gouinguene.
- March f et Priests, W.A. Mozart
- Sonata en Sol m (1º mov.), B. Marcello

a.2 Continguts

- El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació de l'exercici d'interpretació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. LENGUATGE MUSICAL

CARACTERÍSTIQUES, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LA PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEÒRIC- PRÀCTICS DEL LENGUATGE MUSICAL

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 1r EEP

1. Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

Dictat ritmicomelòdic a una veu.

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8 i 12/8, (sense canvi de compàs).
- Dificultats rítmiques: fins a semicorxeres i les seues combinacions en els compassos anteriorment esmentats i el punt.
- Tonalitats fins amb dues alteracions en l'armadura, en mode major i menor.
- Alteracions accidentals.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

L'aspirant haurà de completar o triar les opcions correctes d'un dictat ritmicomelòdic que tindrà una puntuació màxima de 10 punts en el qual s'avaluarà:

- La identificació auditiva de la tonalitat del dictat (fins a 1 punt)
- La identificació auditiva del compàs del dictat (fins a 1 punt)
- La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

2. Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Síncopes i nota a contratemps: molt llarga, llarga, breu i molt breu, regulars i irregulars. Nota partida.
- Interval·ls melòdics en les següents espècies: majors, menors, justos, augmentats i disminuïts.
- Inversió d'interval·ls simples.
- Interval·ls harmònics: consonàncies perfectes, consonàncies imperfectes, dissonàncies absolutes, dissonàncies condicionals i semiconsonàncies (tritono).
- Formació de concordes majors i menors.
- Quadre general de compassos regulars, simples i compostos.
- Tonalitats majors i menors fins a set alteracions en l'armadura.
- Formació d'escala·s diatòniques majors, formació d'escala·s diatòniques menors, en les seues tres formes tradicionals (natural, melòdica i harmònica).
- Tonalitats veïnes, identificació dels graus de l'escala, graus tonals i modals.
- Coneixement i interpretació dels termes i signes que afecten l'expressió; termes agògics i dinàmics; termes d'accentuació i articulació.
- Estudi de les diferents claus.
- Signes de repetició i abreviació, 8a alta i 8a baixa.
- Grups de valoració especial continguts en un pols.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquest exercici tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Continguts de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

- Lectura rítmica a primera vista:

Extensió aproximada de 8 compassos amb els següents continguts:

- Claus de sol i fa en 4a línia.
- Dificultats rítmiques: fins a fuses, en combinacions rítmiques, punt i doble punt, en els compassos de $2/4$, $3/4$, $4/4$, $2/8$, $3/8$, $2/2$, $3/2$, $6/8$, $9/8$ i $12/8$.
- Canvis de compàs amb equivalències $\text{prem} = \text{pols}$ o $\text{figura} = \text{figura}$.
- Grups de valoració irregular, síncope, contratemp, anacrusis, matisos i articulacions.

1. Lectura melòdica a primera vista:

Extensió màxima de 8 compassos amb els següents continguts:

- Tonalitats fins amb 2 alteracions en l'armadura, majors i menors.
- Interval justos, majors, menors, augmentats i disminuïts.
- Alteracions accidentals.

Temps de preparació: 5 minuts.

Criteris d'avaluació i qualificació dels exercicis de lectures rítmiques i melòdiques:

50% reentenció rítmica

50% reentenció melòdica

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

Es valorarà en cada exercici:

- El reconeixement de la tonalitat del fragment, així com l'aplicació dels matisos i articulacions. (fins a 1 punt)
- La marcadura del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt)
- La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment.

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

Continguts específics de l'exercici de lectura a primera vista de contrabaix

- Longitud: max. 20 compassos.
- Tonalitat: fins a tres alteracions.
- Compassos: $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$, $6/8$.
- Figures: redona, blanca, negra, corxera i semicorxera, amb els seus respectius silencis.
- Agògica: Adagi, Errant, Moderato i Allegro.
- Articulacions: detache, staccato, legato
- Dinàmica: tota.
- Clau de Fa en 4a

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

PROVA D'ACCÉS A SEGON CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 2º curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de 1r curs d'Ensenyaments Professionals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.

b. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics del Llenguatge Musical. Constarà de 3 exercicis:

- Exercici auditiu
- Exercici teòric
- Exercici d'entonació i cant

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts. Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de 1r curs d'Ensenyaments Professionals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un **MOVIMENT COMPLET** de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Adagi. Ch. Gouinguené.
- Ària. H. Purcell.
- Sonata en El meu m, B. Marcello.
- Concert en Fa (1r mov.), A. Capuzzi.

a.2 Continguts

- El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. LENGUATGE MUSICAL

CARACTERÍSTIQUES, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ DE LA PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEÒRIC- PRÀCTICS DEL LENGUATGE MUSICAL

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 2n EEPP

Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

A una veu:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8 i 12/8 (sense canvi de compàs).
- Dificultats rítmiques: fins a fuses i les seues combinacions, en els compassos anteriorment esmentats; el punt.
- Tonalitats fins amb cinc alteracions en l'armadura, en mode major i menor.
- Alteracions accidentals.

A dues veus:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4 i 6/8
- Dificultats rítmiques: fins a semicorxeres i les seues combinacions, en els compassos anteriorment esmentats; el punt.
- Tonalitats fins amb tres alteracions en l'armadura, en mode major i menor.
- Alteracions accidentals.

Críteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic que tindrà una puntuació màxima de 10 punts en el qual s'avaluarà:

- La identificació auditiva de la tonalitat del dictat (fins a 1 punt)
- La identificació auditiva del compàs del dictat (fins a 1 punt)
- La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Intervals melòdics doble augmentats i doble disminuïts.
- Notes d'adorn (ornaments)
- Ampliació i reducció d'intervals simples i compostos.
- Inversió d'intervals compostos.
- Tetracordos i enllaços d'escales.
- Notes, tons, intervals i concordes enharmònics.
- Escales pentatòniques, exàtona, hispà-àrab, menor oriental, major i menor mixta, cromàtica.
- Relació entre les diferents claus. Denominació sil·làbica de les notes.
- Concordes tríada (Perfecte major, Perfecte menor, de 5a augmentada i de 5a disminuïda) i cuatriada (7a de dominant, 7a de sensible i 7a disminuïda) amb les seues inversions.
- Compassos d'amalgama i dispars.
- El metrònom.
- Nomenclatura d'alteracions, tonalitats i modalitats en anglès, alemany, francès i italià. Notació alfabètica.
- Sistema musical grec.
- Modes eclesiàstics, cant gregorià. Notació.

- La veu humana. Tessitures, extensió, tipus, claus, agrupacions vocals.
- Anàlisi d'elements bàsics, harmònics i formals (frases, cadències, modulacions) amb dificultat adequada al nivell.

Observació: queden inclosos tots els continguts de la prova a primer curs.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquest exercici tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Exercici de lectura rítmica i melòdica

Continguts de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

- Lectura melòdic-rítmica a primera vista.
- Extensió aproximada: fins a 16 compassos.
- Claus de sol, fa en quarta línia, do en tercera línia, do en quarta línia i do en primera línia. Tonalitats fins a 4 alteracions en l'armadura, en mode major i menor.
- Dificultats rítmiques: fins a semifuses, en combinacions rítmiques, punt i doble punt. En els compassos simples i compostos; d'amalgama i dispars.
- Canvis de compàs i de pols, grups de valoració irregular, síncope, contratemp, anacrusis, matisos i notes d'adorn (ornaments).
- Alteracions accidentals.

Temps de preparació: 5 minuts.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

L'alumne realitzarà un exercici de primera vista amb els continguts anteriors que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- El reconeixement de la tonalitat del fragment, així com l'aplicació dels matisos i articulacions (fins a 1 punt)
- La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt)
- La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment.

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

- Longitud: max. 25 compassos.
- Tonalitat: fins a quatre alteracions.
- Compassos: $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$, $6/8$.
- Figures: redona, blanca, negra, corxera i semicorxera, amb els seus respectius silencis.
- Agògica: Adagi, Errant, Moderato i Allegro.
- Articulacions: detache, legato, staccato, portato.
- Dinàmica: tota.

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura

PROVA D'ACCÉS A TERCER CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 3er curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de 2n curs d'Ensenyaments Professionals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.

b. Llenguatge Musical i Piano complementari

b.1 Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics del Llenguatge Musical. Constarà de 3 exercicis:

- Exercici auditiu
- Exercici teòric
- Exercici d'entonació i cant

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts. Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

b.2 Piano complementari

- Lectura a vista
- Interpretació d'una peça

c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de 2n curs d'Ensenyaments Professionals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un **MOVIMENT COMPLET** de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Concert en Fa M, A. Capuzzi.
- Sonata en La m, G. Ph. Telemman.
- Només en Re Major. D. Dragonetti
- Romanç, Fr. Keyper.

a.2 Continguts

- El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. LENGUATGE MUSICAL I PIANO COMPLEMENTARI

B.1 LENGUATGE MUSICAL:

CARACTERÍSTIQUES, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LA PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEÒRIC- PRÀCTICS DEL LENGUATGE MUSICAL

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 3r EEP

Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

A una veu:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8 i 12/8.
- Dificultats rítmiques: fins a fuses i les seues combinacions en els compassos anteriorment esmentats; el punt, doble punt.
- Tonalitats majors i menors fins amb 7 alteracions en l'armadura.
- Alteracions accidentals.
- Modes diatònics.

A dues veus:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8 i 12/8.
- Dificultats rítmiques: fins a fuses i les seues combinacions en els compassos anteriorment esmentats; el punt, doble punt.
- Tonalitats majors i menors fins amb 7 alteracions en l'armadura.
- Alteracions accidentals.

Críteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic que tindrà una puntuació màxima de 10 punts en el qual s'avaluarà:

- La identificació auditiva de la tonalitat del dictat (fins a 1 punt)
- La identificació auditiva del compàs del dictat (fins a 1 punt)
- La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Compassos d'amalgama, dispars, característics, mixtos, de valor afegit (decimals i fraccionaris), de substracció i fraccions.
- Elements constitutius de la música. ritme, melodia. harmonia.
- Sintaxi musical, concordes, cadències, modulació.
- El transport i doble transport. Instruments transpositores.
- Fonaments acústics dels instruments musicals. Vibracions de les cordes, dels tubs, membranes, plaques i varetes.
- Sistemes d'afinació.
- La forma en la música (xicotetes formes binàries i ternàries, grans formes: sonata, suite).
- Anàlisi d'elements bàsics, harmònics i formals (frases, cadències, modulacions) amb dificultat adequada al nivell.

Observació: queden inclosos tots els continguts de la prova a primer i segon curs.

Críteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquest exercici tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Exercici de lectura rítmica i melòdica

Continguts de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

- Lectura a primera vista.
- Extensió aproximada: fins a 16 compassos.
- Totes les claus. Tonalitats amb fins a 7 alteracions en l'armadura, en mode major i menor.
- Dificultats rítmiques: fins a semifuses en combinacions rítmiques, punt i doble punt. Compassos regulars simples i compostos. Compassos d'amalgama, dispars, mixtos, de valor afegit i de substracció.
- Canvis de compàs i de pols. Grups de valoració irregular. Síncopes. contratemp. Anacrusis. Matisos i notes d'adorn (ornaments).
- Alteracions accidentals.

Temps de preparació: 5 minuts.

Críteris d'avaluació i qualificació de l'exercici d'entonació i cant:

L'alumne realitzarà un exercici de primera vista amb els continguts anteriors que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- El reconeixement de la tonalitat del fragment, així com l'aplicació dels matisos i articulacions (fins a 1 punt)
- La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt)
- La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment.

B.2. PIANO COMPLEMENTARI

Es realitzaran les proves d'accés a TERCER CURS d'Ensenyaments Professionals de música adaptades a les dificultats tècniques i instrumentals dels continguts terminals de segon curs dels Ensenyaments Professionals de Música. Les proves consistiran en:

1. Una lectura a primera vista d'un fragment adequat a les dificultats tècniques d'un nivell i dels continguts de segon curs de l'assignatura de piano complementari dels Ensenyaments Professionals de Música.

2. Interpretació d'un estudi, una peça o un fragment d'obra triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne, amb un nivell de segon curs de l'assignatura de piano complementari d'Ensenyaments Professionals de Música.

Llistat d'obres orientatives:

- Estudis Op. 599
- 200 xicotets cànon Op. 14
- 12 Estudis
- Le progrès. 25 estudis fàcils
- Estudis Op 37
- Àlbum d'Ana Magdalena
- Sis divertimentos
- Quadern de Nannerl
- Sis Bagatelles
- Sonatines
- Mikrokosmos vol. II
- Els cinc dits
- Sis peces infantils
- Quaderns d'Adriana
- C. Czerny
- K. M Kunz
- W. Carroll
- F. le Couppey
- H. Lemoine
- J. S. Bach
- J. Haydn
- L. Mozart
- C. Gurlitt
- J. Hook
- B. Bartók
- I. Stravinski
- Xostakóvitx
- A. G. Abril

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

- Longitud: max. 30 compassos.
- Tonalitat: fins a cinc alteracions.
- Compassos: 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8. Amb canvis entre ells.
- Figures: redona, blanca negra, corxera, tresillo i semicorxera, amb els seus respectius silencis.
- Agogica: tota.
- Articulacions: detache, legato, staccato, portato, spiccato
- Dinàmica: tota.

Criteria d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domini de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura

PROVA D'ACCÉS A QUART CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 4t curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de 3er curs d'Ensenyaments Professionals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.

b. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teòric/pràctics.

b.1 Harmonia

- Sota xifratge o harmonització d'un tiple
- Anàlisi harmònica

b.2 Piano complementari

- Lectura a vista
- Interpretació d'una peça

c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de 3er curs d'Ensenyaments Professionals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un **MOVIMENT COMPLET** de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Romanç i Rondó, Fr. Keyper
- Sonata núm. 5, A. Vivaldi.
- Après un reveu, G. Faure.

a.2 Continguts

El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. HARMONIA I PIANO COMPLEMENTARI

B.1. HARMONIA

1. Realització d'un baix xifratge o l'harmonització d'un tiple, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Harmonia d'Ensenyaments Professionals de Música.
2. Prova d'audició guiada, on l'aspirant realitzi una anàlisi harmònica d'un exercici proposat pel tribunal, indicant la funció harmònica, xifratge, possibles modulacions i cadències (fins al període Clàssic) adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Harmonia d'Ensenyaments Professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

L'exercici del baix xifratge tindrà un valor del 70% sobre la nota final.

L'exercici d'anàlisi es valorarà amb un 30% sobre la nota final.

Els resultats de les avaluacions s'expressaran a través de qualificacions numèriques i utilitzaran l'escala d'1 a 10 sense decimals.

Per a obtenir una avaluació positiva final, l'alumne haurà d'aconseguir, en cadascun dels exercicis 1 i 2, una qualificació igual o superior a 5 resultant de l'aplicació del percentatge assenyalat

B.2. PIANO COMPLEMENTARI

Es realitzaran les proves d'accés a **QUART CURS** d'Ensenyaments Professionals de música adaptades a les dificultats tècniques i instrumentals dels continguts terminals de tercer curs dels Ensenyaments Professionals de Música.

Les proves consistiran en:

1. **Una lectura a primera vista** d'un fragment adequat a les dificultats tècniques d'un nivell i dels **continguts de tercer curs de l'assignatura de piano complementari** dels Ensenyaments Professionals de Música.
2. **Interpretació d'un estudi**, una peça o un fragment d'obra triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne, amb un nivell de tercer curs de l'assignatura de piano complementari d'Ensenyaments Professionals de Música.

Llistat d'obres orientatives per a Quart Curs d'Ensenyaments Professionals

Estudis Op. 100	H. Bertini
Estudis Op. 100	J. F. Burgmüller
Estudis Op. 47	S. Heller
Estudis Op. 299	C. Czerny
Xicotets preludis i fugides	J. S. Bach
Sonatinas Op. 636	M. Clementi
Sonatinas Op. 4, 49 o 66	H. Lichner
Sonatinas Op. 151 o 168	A. Diabelli
Àlbum de la Joventut Op. 68	R. Schumann
Àlbum de la Joventut Op. 39	P. I. Tchaikovsky
Mikrokosmos vol. III	B. Bartók
For Children	B. Bartók
Peces infantils Op. 14, 27 o 39	D. Kabalewsky
Contes de la Joventut Op. 1	E. Magraners
L'arqueja de Noè	X. Monsalvatge
Els Carillons. 5 peces per a piano	J. Sichler
Enfantaisies. 10 peces per a piano	J. Brunet

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

- Longitud: max. 35 compassos.
- Tonalitat: fins a sis alteracions.
- Compassos: $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$, $6/8$. Amb canvis entre ells.
- Figures: redona, blanca, negra, corxera, tresillo i semicorxera, amb els seus respectius silencis.
- Agogica: tota.
- Articulacions: detache, legato, staccato, portato, spiccato, martelé.
- Dinàmica: tota.

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

PROVA D'ACCÉS A CINQUÈ CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 5è curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de 4t curs d'Ensenyaments Professionals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.

b. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teòric/pràctics.

b.1 Harmonia

- Formació/classificació de concordes
- Sota xifratge o harmonització d'un tiple
- Anàlisi harmònica

b.2 Piano complementari

- Lectura a vista
- Interpretació d'una peça

c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de 4t curs d'Ensenyaments Professionals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un **MOVIMENT COMPLET** de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Vals Miniature, S. Koussevitzky
- Errant i Rondó, D. Dragonetti.
- Studien concert, W. Pichl.
- Sonata en Fa M, W. De Fesch.

a.2 Continguts

El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. HARMONIA I PIANO COMPLEMENTARI

B.1. HARMONIA

1. Un exercici de formació i/o classificació de concordes a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Realització d'un baix xifratge o l'harmonització d'un tiple, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'Ensenyaments Professionals de Música.
3. Prova d'audició guiada, on l'aspirant realitze una anàlisi harmònica d'un exercici proposat pel tribunal, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'Ensenyaments Professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

- En l'exercici 1r només es permetrà un màxim de 3 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.
- L'exercici 2n es qualificarà sobre 10 punts i tindrà un valor del 70% sobre la nota final.
- L'exercici 3r es qualificarà sobre 10 punts i es valorarà amb un 30% sobre la nota final.

B.2. PIANO COMPLEMENTARI

Es realitzaran les proves d'accés a **CINQUÈ CURS** d'Ensenyaments Professionals de música adaptades a les dificultats tècniques i instrumentals dels continguts terminals de tercer curs dels Ensenyaments Professionals de Música.

Les proves consistiran en:

B.2.1 Una lectura a primera vista d'un fragment adequat a les dificultats tècniques d'un nivell i dels **continguts de quart curs** de l'assignatura de piano complementari dels Ensenyaments Professionals de Música.

B.2.2 Interpretació d'un estudi, una peça o un fragment d'obra triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne, amb un nivell de tercer curs de l'assignatura de piano complementari d'Ensenyaments Professionals de Música.

Llistat d'obres orientatives per a Cinquè Curs d'Ensenyaments Professionals

Estudis Op. 100 o Op. 29	H. Bertini
Estudis Op. 100	J. F. Burgmüller
Estudis Op. 47	S. Heller
Estudis Op. 299 o Op. 636	C. Czerny
Xicotets preludis i fugides	J. S. Bach
Sonatinas Op. 636	M. Clementi
Sonatinas Op. 20, 55 o 59	F. Kuhlau
6 Sonatinas	J. L. Dussek
Àlbum de la Joventut Op. 68	R. Schumann
Àlbum de la Joventut Op. 39	P. I. Tchaikovsky
For Children	B. Bartók
Àlbum de la infància	A. Khatchaturian
Images d'infants	M. Magin
Peces infantils Op. 65	S. Prokofiev
L'arqueja de Noè	X. Monsalvatge
Peces infantils	A. Casella
Bagatel·les humorístiques Op. 11	C. Nielsen

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

- Longitud: max. 40 compassos.
- Tonalitat: totes.
- Compassos: denominadors 4,8 i 16, amb canvis entre ells.
- Figures: redona, blanca, negra, corxera, tresillo i semicorxera, amb els seus respectius silencis.
- Agogica: tota.
- Articulacions: detache, legato, staccato, portato, spiccato, martelé.
- Dinàmica: de pianissimo a fortíssimo amb totes les seues gradacions.

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

PROVA D'ACCÉS A SISÈ CURS D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 6è curs d'Ensenyaments Professionals de l'especialitat de CONTRABAIX

a. Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de 5è curs d'Ensenyaments Professionals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades.

b. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teòric/pràctics.

b.1 Anàlisi

- Anàlisi d'una peça
- Audició guiada on l'aspirant comente i valore harmònica i formalment el contingut del que escolta

b.2 Història de la música

- Desenvolupament d'un tema
- Desenvolupament d'una audició comentada, contextualitzant l'obra dins del moment històric.

c. Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de 5º curs d'Ensenyaments Professionals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

PROVA A. INTERPRETACIÓ

L'alumne **presentarà** un total de **tres obres**, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar tres còpies de cadascuna de les obres per al tribunal. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un **MOVIMENT COMPLET** de Sonata o Concert.

a.1 Llista d'obres orientatives:

La llista d'obres exposada a continuació, són orientatives i serveixen com a referència. L'alumne podrà interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Elegie. G. Bottesini.
- Chanson Trist. S. Koussevitzky.
- Concert, Cimarosa
- Concert (1r Mov.). D. Dragonetti.
- Sonata, H. Eccles

a.2 Continguts

El nivell d'exigència per als continguts és el marcat per les obres orientatives.

a.3 Criteris d'avaluació

- Utilitzar l'esforç muscular, la respiració i relaxació adequats a les exigències de l'execució instrumental.
- Demostrar el domini en l'execució sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals
- Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument.

PROVA B. ANÀLISI I HISTÒRIA DE LA MÚSICA

B.1. ANÀLISI

1. Un exercici de formació i/o classificació de concordes a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Anàlisi musical d'una peça o fragment, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'Ensenyaments Professionals de Música.
3. Exercici d'audició guiada, on l'aspirant comente i valore harmònica i formalment el contingut del que escolta, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'Ensenyaments Professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

- En el primer exercici només es permetrà un màxim de 2 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.
- El segon exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5.
- El tercer exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5.

B.2. HISTÒRIA DE LA MÚSICA

Aquesta prova consistirà en un examen escrit conformat per dues seccions diferenciades que han de superar-se de manera independent per a aprovar l'exercici.

1r.- Desenvolupament d'una o més preguntes de caràcter teòric sobre els continguts de 5è curs arreplegats en la programació.

2n.- Comentari històric-estètic d'una o més audicions corresponents als continguts anteriorment ressenyats.

En tots dos casos, es valorarà l'estructuració, coherència i precisió formal de l'exercici.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

- Els resultats de les proves s'expressaran a través de qualificacions numèriques i utilitzaran l'escala d'1 a 10 sense decimals.
- Per a obtenir una avaluació positiva final, l'alumne haurà d'aconseguir, en cadascun dels exercicis 1 i 2, una qualificació igual o superior a 5.

PROVA C. LECTURA A PRIMERA VISTA CONTRABAIX

- Longitud: max. 45 compassos.
- Tonalitat: totes.
- Compassos: denominadors 4,8 i 16, amb canvis entre ells.
- Figures: redona, blanca, negra, corxera, tresillo i semicorxera, amb els seus respectius silencis. Grups irregulars.
- Agogica: tota.
- Articulacions: detache, legato, staccato, portato, spiccato, martelé.
- Dinàmica: de pianissimo a fortíssimo amb totes les seues gradacions

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

a. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat, podent tenir l'instrument durant els 5 minuts de preparació.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació, respectant el ritme, i l'afinació.

b. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat.

Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

ANNEX 2

PROVES D'ACCÉS

ENSENYAMENTS ELEMENTALS

CURS DIFERENT DE PRIMER

ANNEX 2

PROVES D'ACCÉS

ENSENYAMENTS

ELEMENTALS

CONTRABAIX

CURS DIFERENT DE PRIMER

ESTRUCTURA DE LES PROVES D'ACCÉS A CURS DIFERENT DE 1r D'ENSENYAMENTS ELEMENTALS

PROVA D'ACCÉS A SEGON CURS D'ENSENYAMENTS ELEMENTALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 2n curs d'Ensenyaments Elementals de l'especialitat de CONTRABAIX

1. PART A. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics de Llenguatge musical:

a.1 Exercici auditiu

a.2 Exercici teòric

a.3 Exercici de lectura rítmica i melòdica

2. PARTEIX B. Part instrumental (contrabaix):

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de primer curs d'Ensenyaments Elementals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de primer curs d'Ensenyaments Elementals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

1. PART A. PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEORICOPRÀCTICS DE LLENGUATGE MUSICAL

Característiques, continguts i criteris d'avaluació de la prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics del llenguatge musical:

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 2n EE.EE

Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

Dictat ritmicomelòdic a una veu

- Compassos de: 2/4, 3/4 i 4/4 sense canvi de compàs. (Se li indicarà a l'alumne)
- Dificultats rítmiques: blanca, negra, corxera, semicorxera, blanca amb
- Punt, negra amb punt i silenci de negra en els compassos anteriorment esmentats
- Tonalitat de Do major.
- Tessitura do 3 – do 4.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic, que tindrà una puntuació màxima de 10 punts. S'avaluarà la correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 5 punts) i melòdic-tonals (fins a 5 punts)

Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Pols i accent.
- Pentagrama, clau de sol, línies divisòries, doble barra final.
- Figures de nota i els seus silencis.
- Normes d'escriptura correcta de notes, pliques i silencis.
- Compassos de 2/4, 3/4 i 4/4.
- Signes de prolongació: lligadura d'unió, punt i calderón.
- Termes de dinàmica: F, mf, mp, p i regulador.
- Termes d'aire o moviment: lent, errant, moderato, allegro i prest.
- To i semitò.
- Escala de do major.
- Síncope i nota a contratemps.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquesta prova tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Exercici de lectura rítmica i melòdica

Continguts de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

- Lectura a primera vista.
- Extensió màxima: 16 compassos.
- Clau de sol.
- Tonalitat de do major.
- Dificultats rítmiques: blanca, negra, corxera, semicorxera, blanca amb punt, negra amb punt i silenci de negra en els compassos de 2/4, 3/4 i 4/4.
- Canvis de compàs amb equivalències prem = pols

Temps de preparació: 5 minuts.

criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici d'entonació i cant:

L'alumne/a realitzarà un exercici de primera vista amb els continguts anteriors que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- La marccació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt)
- La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment.
- L'aplicació dels matisos i articulacions del fragment (fins a 1 punt)

2. PARTEIX B. PART INSTRUMENTAL (CONTRABAIX)

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.

L'alumne disposarà de 5 minuts de preparació i estudi, durant els quals podrà practicar amb el contrabaix.

Continguts específics de l'exercici de lectura a primera vista amb el contrabaix

- Longitud: mínim 10 compassos.
- Tonalitat: en do major i una alteració (Sol Major)
- Dinàmica: p i f.
- Compassos: 2/4, 4/4.
- Extensió: primera posició, segona posició.
- Figures: blanques, negres, (amb els seus respectius silencis)

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

1. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació.

2. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

3. Adoptar una postura corporal adequada a les exigències de la pràctica instrumental. Amb aquest criteri avaluem la coordinació motriu i l'equilibri dels diferents moviments que requereix la pràctica instrumental i el grau de relaxació

necessària per a evitar crispacions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

4. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument. Mitjançant aquest criteri avaluem el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats.

5. Mostrar una autonomia adequada al nivell en la resolució del repertori presentat sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals. Amb aquest criteri avaluem la capacitat de l'alumne d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació òptima.

6. Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical. Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació de la lectura a primera vista.

Criteris específics de puntuació

La puntuació total de l'exercici serà de zero a deu punts. Quan el nivell de consecució d'un només dels criteris d'avaluació exposats no siga suficient l'aspirant no superarà l'exercici.

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment trieuo pel tribunal d'entre una llista de tres que presentarà l'alumne.

El nivell tècnic/instrumental obeirà als continguts terminals del curs precedent al qual l'aspirant opta. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

L'alumne presentarà un total de 3 obres, estudis o fragments que continguen posicions entre la primera i segona posició, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar al tribunal tres còpies de cadascuna de les obres. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un MOVIMENT COMPLET de Sonata o Concert.

Continguts:

Es tindran en compte els CONTINGUTS TERMINALS de 1r curs d'ensenyaments elementals de l'especialitat de CONTRABAIX que apareixen especificats en la **programació didàctica de contrabaix** com a **continguts propis** de 1r curs d'ensenyaments elementals. Atenent aquests continguts propis s'ha proposat la relació de mètodes orientatius.

Llista de mètodes orientativa:

La llista de mètodes descrita continuació és orientativa i serveix com a referència, perquè l'alumne present un total de 3 obres, estudis o fragments que es troben en aquests mètodes que continguen posicions entre la primera i segona posició, no obstant això, també podrà presentar i interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Yorke Studies vol. 1
- All for Strings vol. 1 de Gerald E. Anderson and Robert S. Frost
- Sassmannshaus vol. 1, edició Bärenreiter's
- The really easy Bass book de Tony Osborne

PROVA D'ACCÉS A TERCER CURS D'ENSENYAMENTS ELEMENTALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 3er curs d'Ensenyaments Elementals de l'especialitat de CONTRABAIX

1. PART A. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics de Llenguatge musical:

a.1 Exercici auditiu

a.2 Exercici teòric

a.3 Exercici de lectura rítmica i melòdica

2. PARTEIX B. Part instrumental (contrabaix):

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de segon curs d'Ensenyaments Elementals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de segon curs d'Ensenyaments Elementals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

1. PART A. PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEORICOPRÀCTICS DE LLENGUATGE MUSICAL

Característiques, continguts i criteris d'avaluació de la prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics del llenguatge musical:

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 3r EE.EE

Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4 i 6/8 (sense canvi de compàs).
- Dificultats rítmiques: fins a semicorxeres i les seues combinacions, en els compassos anteriorment esmentats; el punt en blanques i negres, silenci de temps (negra i negra amb punt).
- Tonalitats: do major i la menor.
- Alteracions accidentals: Fa# i Sib en Do Major i les pròpies de La menor (Sol# i Fa#).

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic a una veu, que tindrà una puntuació màxima de 10 punts, en el qual s'avaluarà:

- La identificació del compàs del dictat (fins a 1 punt).
- La identificació de la tonalitat (fins a 1 punt).

- La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Escala de Do major. Escala de La menor natural, harmònica i melòdica.
- Graus de l'escala. Graus tonals i modals.
- Alteracions: sostingut, bemoll i becaire. La seua aplicació i col·locació correcta en el pentagrama.
- Línies i espais addicionals.
- Compassos de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 3/8 y 9/8
- Concepte de compàs binari, ternari i quaternari; simple i compost.
- Grups de valoració irregular: tresillo i dosillo.
- Clau de fa en 4a.
- Lligadura d'unió i d'expressió.
- Semitò diatònic i cromàtic.
- Intervalls: concepte i classificació (numeració; ascendent-descendent; conjunt-disjunt; simple-compost; melòdic-harmònic)
- Matisos agògics: accelerando, ritardando i a tempo.
- Frase musical: concepte i anàlisi bàsica de melodia.
- Síncope i nota a contratemp.

Observació: queden inclosos tots els continguts de la prova a segon curs.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquesta prova tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Exercici de lectura rítmica i melòdica

Continguts de l'exercici de lectura rítmica i melòdica:

- Lectura a primera vista
- Extensió màxima: 16 compassos.
- Clau de sol.
- Tonalitats de do major i la menor (amb les seues alteracions característiques)
- Dificultats rítmiques: combinacions de figures de nota fins a semicorxeres, punt en blanca, negra i corxera. Compassos de 2/4, 3/4, 4/4 i 6/8. Síncopes i notes a contratemps llargues.
- Canvis de compàs prem = pols.

Temps de preparació: 5 minuts.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici d'entonació i cant:

L'alumne/a realitzarà un exercici de primera vista amb els continguts anteriors que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- El reconeixement de la tonalitat del fragment, així com l'aplicació dels matisos i articulacions. (fins a 1 punt).
- La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt) La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment

2. PARTEIX B. PART INSTRUMENTAL (CONTRABAIX)

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.

L'alumne disposarà de 5 minuts de preparació i estudi, durant els quals podrà practicar amb el contrabaix.

Continguts específics de l'exercici de lectura a primera vista amb el contrabaix

- Longitud: mínim 15 compassos.
- Tonalitat: Do Major, 1 alteració (Fa Major, Sol Major), 2 alteracions (Sib Major, Re Major)
- Dinàmica: p, f i reguladors.
- Compassos: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8.
- Extensió: de la 1/2 posició fins a la 3a posició.
- Figures: blanques, negres, corxeres, semicorxeres, (amb els seus respectius silencis i punt)
- Articulacions: lligat, accents.

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

1. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació.

2. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

3. Adoptar una postura corporal adequada a les exigències de la pràctica instrumental. Amb aquest criteri avaluem la coordinació motriu i l'equilibri dels diferents moviments que requereix la pràctica instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar crispacions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.
4. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument. Mitjançant aquest criteri avaluem el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats.
5. Mostrar una autonomia adequada al nivell en la resolució del repertori presentat sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals. Amb aquest criteri avaluem la capacitat de l'alumne d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació òptima.
6. Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical. Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació de la lectura a primera vista.

Criteris específics de puntuació

La puntuació total de l'exercici serà de zero a deu punts. Quan el nivell de consecució d'un només dels criteris d'avaluació exposats no siga suficient l'aspirant no superarà l'exercici.

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment trieuo pel tribunal d'entre una llista de tres que presentarà l'alumne.

El nivell tècnic/instrumental obeirà als continguts terminals del curs precedent al qual l'aspirant opta. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

L'alumne presentarà un total de 3 obres, estudis o fragments que continga posicions entre la mitjana, primera, segona i/o tercera posició. El nivell mínim exigít serà el plantejat en els criteris de qualificació, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar al tribunal tres còpies de cadascuna de les obres. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un MOVIMENT COMPLET de Sonata o Concert.

Continguts:

Es tindran en compte els CONTINGUTS TERMINALS de 2n curs d'ensenyaments elementals de l'especialitat de CONTRABAIX que apareixen especificats en la **programació didàctica de contrabaix** com a **continguts propis** de 2n curs d'ensenyaments elementals. Atenent aquests continguts propis s'ha proposat la relació de mètodes orientatius.

Llista de mètodes orientativa:

La llista de mètodes descrita continuació és orientativa i serveix com a referència, perquè l'alumne present un total de 3 obres, estudis o fragments que es troben en aquests mètodes que continguen posicions entre la mitjana, primera, segona i/o tercera posició, no obstant això, també podrà presentar i interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Yorke Studies vol. 1 i 2.
- All for Strings vol. 1 i 2 de Gerald E. Anderson and Robert S. Frost
- Sassmannshaus vol. 1 i 2, edició Bärenreiter's
- Leichte Spielstücke de Klaus Trumppf.

PROVA D'ACCÉS A QUART CURS D'ENSENYAMENTS ELEMENTALS CONTRABAIX

Estructura de la prova d'accés a 4t curs d'Ensenyaments Elementals de l'especialitat de CONTRABAIX

1. PART A. Prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics de Llenguatge musical:

a.1 Exercici auditiu

a.2 Exercici teòric

a.3 Exercici de lectura rítmica i melòdica

2. PARTEIX B. Part instrumental (contrabaix):

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument. El text contindrà les dificultats tècniques dels continguts terminals de tercer curs d'Ensenyaments Elementals de Música. El Departament de corda del Conservatori Professional de música de Castelló acorda que, els alumnes que hagen de superar aquesta prova, disposaran de cinc minuts previs de preparació i estudi de l'obra a primera vista, durant els quals **podran fer ús de l'instrument.**

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment triat pel tribunal d'una llista de tres que presentarà l'alumne. El nivell tècnic-instrumental obeirà als continguts terminals de tercer curs d'Ensenyaments Elementals. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES:

1. PART A. PROVA DE CAPACITAT AUDITIVA I DE CONEIXEMENTS TEORICOPRÀCTICS DE LLENGUATGE MUSICAL

Característiques, continguts i criteris d'avaluació de la prova de capacitat auditiva i de coneixements teoricopràctics del llenguatge musical:

Aquesta prova constarà de tres exercicis:

1. Exercici auditiu
2. Exercici teòric
3. Exercici de lectura rítmica i melòdica

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mitjana mínima entre els tres exercicis de 5.

ESTRUCTURA PROVA D'ACCÉS | 4t EEEE

Exercici auditiu

Continguts de l'exercici auditiu:

- Compassos de: 2/4, 3/4, 4/4 i 6/8 (sense canvi de compàs).
- Dificultats rítmiques: fins a semicorxeres i les seues combinacions, en els compassos anteriorment esmentats; el punt en blanques, negres i corxeres; silenci de temps (negra i negra amb punt) i de corxera.
- Tonalitats: do major, sol major, fa major, la menor, el meu menor i re menor.
- Alteracions accidentals: Fa# i Sib en Do Major i les pròpies de La menor (Sol# i Fa#). Do# i fa becaire en Sol major i do# i re# en El meu menor. Si becaire i el meu bemoll en Fa major i si becaire i do# en Re menor.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici auditiu:

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic a una veu, que tindrà una puntuació màxima de 10 punts, en el qual s'avaluarà:

- La identificació del compàs del dictat (fins a 1 punt).
- La identificació de la tonalitat (fins a 1 punt).
- La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

Exercici teòric

Continguts de l'exercici teòric:

- Escala de Do major. Escala de La menor natural, harmònica i melòdica.
- Graus de l'escala. Graus tonals i modals.
- Alteracions: sostingut, bemoll i becaire. La seua aplicació i col·locació correcta en el pentagrama.
- Línies i espais addicionals.
- Compassos de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 2/8, 3/8, 9/8 i 12/8.
- Concepte de compàs binari, ternari i quaternari; simple i compost.
- Grups de valoració irregular: tresillo i dosillo.
- Clau de fa en 4a.
- Lligadura d'unió i d'expressió.
- Semitò diatònic i cromàtic. Enarmonía.
- Intervals: concepte i classificació (numeració; ascendent-descendent; conjunt-disjunt; simple-compost; melòdic-harmònic). Ampliació, reducció i inversió d'intervals.
- Matisos agògics: accelerando, ritardando i a tempo.
- Signes de repetició: Barra de repetició, caselles de 1a i 2a vegada, da capo, paràgraf, coda, repetició de compassos.

Observació: queden inclosos tots els continguts de la prova a tercer curs.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici teòric:

Es realitzarà un exercici teòric sobre els continguts anteriors. Aquesta prova tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Exercici d'entonació i cant

Continguts de l'exercici d'entonació i cant:

Entonar una melodia a la vista

- Extensió màxima: 16 compassos.
- Clau de sol i clau de fa.
- Tonalitats de do major i la menor (amb les seues alteracions característiques)
- Dificultats rítmiques: combinacions de figures de nota fins a semicorxeres; punt en blanca, negra i corxera. Compassos de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 i 9/8. Síncopes i notes a contratemps llargues.
- Canvis de compàs prem = pols.

Temps de preparació: 5 minuts.

Criteris d'avaluació i qualificació de l'exercici d'entonació i cant:

L'alumne realitzarà un exercici de primera vista amb els continguts anteriors que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- El reconeixement de la tonalitat del fragment, així com l'aplicació dels matisos i articulacions. (fins a 1 punt).
- La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 1 punt) La correcta interpretació, tant rítmica (fins a 4 punts) com a melòdica (fins a 4 punts) del fragment.

2. PARTEIX B. PART INSTRUMENTAL (CONTRABAIX)

b.1 Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.

L'alumne disposarà de 5 minuts de preparació i estudi, durant els quals podrà practicar amb el contrabaix.

Continguts específics de l'exercici de lectura a primera vista amb el contrabaix

- Longitud: mínim 15 compassos.
- Tonalitat: Do Major, 1 alteració (Fa Major, Sol Major), 2 alteracions (Sib Major, Re Major), 3 alteracions (La Major)
- Dinàmica: p, f, mf, mp i reguladors.
- Compassos: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8.
- Extensió: de la 1/2 fins a la 4a posició.
- Figures: blanques, negres, corxeres, semicorxeres, (amb els seus respectius silencis i punt), tresillos.
- Articulacions: lligat, accents.

Criteris d'avaluació de l'exercici de lectura a primera vista

1. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació.

2. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

3. Adoptar una postura corporal adequada a les exigències de la pràctica instrumental. Amb aquest criteri avaluem la coordinació motriu i l'equilibri dels diferents moviments que requereix la pràctica instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar crispacions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.
4. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument. Mitjançant aquest criteri avaluem el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats.
5. Mostrar una autonomia adequada al nivell en la resolució del repertori presentat sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals. Amb aquest criteri avaluem la capacitat de l'alumne d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació òptima.
6. Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical. Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació de la lectura a primera vista.

Criteris específics de puntuació

La puntuació total de l'exercici serà de zero a deu punts. Quan el nivell de consecució d'un només dels criteris d'avaluació exposats no siga suficient l'aspirant no superarà l'exercici.

b.2 Interpretació d'una obra, estudi o fragment trieuo pel tribunal d'entre una llista de tres que presentarà l'alumne.

El nivell tècnic/instrumental obeirà als continguts terminals del curs precedent al qual l'aspirant opta. Es valorarà l'execució de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

L'alumne presentarà un total de 3 obres, estudis o fragments que continga posicions entre la mitjana, primera, segona, segona i mitjana, tercera, tercera i mitjana i/o quarta posició, de les quals el tribunal triarà una d'elles. Serà obligatori presentar al tribunal tres còpies de cadascuna de les obres. Respecte a l'expressió "fragment" el departament de corda del present conservatori requereix un MOVIMENT COMPLET de Sonata o Concert.

Continguts:

Es tindran en compte els CONTINGUTS TERMINALS de 3er curs d'ensenyaments elementals de l'especialitat de CONTRABAIX que apareixen especificats en la **programació didàctica de contrabaix** com a **continguts propis** de 3er curs d'ensenyaments elementals. Atenent aquests continguts propis s'ha proposat la relació de mètodes orientatius.

Llista de mètodes orientativa:

La llista de mètodes descrita continuació és orientativa i serveix com a referència, perquè l'alumne present un total de 3 obres, estudis o fragments que es troben en aquests mètodes que continguen posicions entre la mitjana, primera, segona, segona i mitjana, tercera, tercera i mitjana i/o quarta posició, no obstant això, també podrà presentar i interpretar un altre repertori diferent del proposat, però amb similars característiques tècnic-musicals:

- Yorke Studies vol. 2
- Tres xicotetes peces. J. Kolansky.
- All for Strings vol. 3 de Gerald E. Anderson and Robert S. Frost
- Sassmannshaus vol. 3, edició Bärenreiter's.
- 30 Estudis de F. Simandl.

Qualificació definitiva de la prova i de les diferents parts

Cadascun dels exercicis tindrà caràcter eliminatori, es qualificarà de 0 a 10 punts, i serà necessària una qualificació mínima de 5 punts en cadascun d'ells per a superar-ho. La qualificació final serà la mitjana aritmètica de les dues puntuacions.

Orientació per a la realització de les proves

El Conservatori Professional de Música "Mestre Tàrrrega" de Castellón, facilitarà als aspirants interessats a participar en aquestes proves la informació i l'orientació necessària per a la realització d'aquestes , i comprovarà que les sol·licituds estiguen degudament emplenades i que s'adjunten els documents acreditatius que es precisen.

ANNEX 3

OBTENCIÓ DIRECTA CERTIFICAT ENSENYAMENTS ELEMENTALS

ANNEX 3

OBTENCIÓ DIRECTA
CERTIFICAT
D'ENSENYAMENTS
ELEMENTALS
CONTRABAIX

OBTENCIÓ DIRECTA CERTIFICAT

ENSENYAMENTS ELEMENTALS CONTRABAIX

Formes d'obtenció

1. Superant els ensenyaments elementals de música.
2. Mitjançant una prova d'obtenció directa.

Estructura de la prova d'obtenció directa del certificat d'EE.EE.

Les proves d'obtenció directa del Certificat d'Ensenyaments Elementals de Música constaran de dos exercicis:

1. Prova de l'especialitat instrumental, formada al seu torn per dos exercicis:

a) Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.

b) Interpretació de tres obres d'entre un llistat de sis, presentat per l'alumne o alumna, pertanyents a diferents estils. L'alumne o alumna elaborarà el llistat de sis obres triant d'entre aquelles previstes per a cada especialitat instrumental, a proposta del centre docent. Els participants lliuraran al tribunal còpies de les peces que vagen a interpretar. El tribunal podrà admetre altres obres que, al seu criteri, siguin equiparables a les publicades en el llistat, i que s'adeqüen al mateix nivell o superior que les proposades per a la prova d'accés als ensenyaments professionals. En la prova es valorarà la interpretació de memòria de les obres presentades i la dificultat d'aquestes .

2. Prova de llenguatge musical

1. Prova teòrica (detallada a continuació)
2. Prova pràctica (detallada a continuació)

EXPLICACIÓ DETALLADA DE CADASCUNA DE LES PROVES

1. Prova de l'especialitat instrumental, formada al seu torn per dos exercicis:

a) Lectura a primera vista d'un fragment adequat a l'instrument.

Continguts específics de l'exercici de lectura a vista:

- Claus: Fa en 4a.
- Longitud: de 18 compassos.
- Tonalitat: Fins a tres alteracions (en modes major i menor).
- Compassos: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8, 12/8
- Figures: Redona, blanca, negra, corxera i semicorxera amb els seus respectius silencis i punts. Tresillos. Síncopes regulars i notes a contratemps.
- Canvis de compàs. Qualsevol combinació de figures fins a la semicorxera amb els seus silencis en compassos simples i compostos.
- Agògica: Adagi, Errant, moderato, i allegro. Ritardando, accelerando i a tempo (o les seues abreviatures) i calderón.
- Dinàmica: Piano (p), mezzoforte (mf), forte (f), diminuendo (dim.), crescendo (cres.) i els reguladors gràfics (< >), plans sonors.
- Registre: dues octaves.
- Canvis de posició: Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a, 4a, 5a posició i les intermèdies
- Articulacions: Legato, staccato, martelé, detaché. Lligadura de 2, 3 o 4 notes.
- Adorns: Trinat curt, mordente, apoyaturas.

Criteris d'avaluació de la prova de lectura a primera vista

1. Mostrar una adequada fluïdesa i seguretat en la interpretació del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de consecució de la capacitat de lectura i el domine de l'instrument.
- La capacitat de mantenir regularment la pulsació.

2. Interpretar amb exactitud tots els elements que configuren la partitura del fragment proposat. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- L'ús de la mesura adequada i lectura correcta de les notes: la correcta assimilació i aplicació precisa del llenguatge musical d'acord amb el nivell.
- El grau de consecució de tots els elements que configuren la partitura.

3. Adoptar una postura corporal adequada a les exigències de la pràctica instrumental. Amb aquest criteri avaluem la coordinació motriu i l'equilibri dels diferents moviments que requereix la pràctica instrumental i el grau de relaxació necessària per a evitar crispacions que conduïsquen a una pèrdua de control en l'execució.

4. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació i en l'ús de les possibilitats sonores de l'instrument. Mitjançant aquest criteri avaluem el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de l'instrument i la utilització de les seues possibilitats.

5. Mostrar una autonomia adequada al nivell en la resolució del repertori presentat sense deslligar els aspectes tècnics dels musicals. Amb aquest criteri avaluem la capacitat de l'alumne d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per a aconseguir una interpretació òptima.

6. Demostrar l'autonomia necessària per a abordar la interpretació dins dels marges de flexibilitat que permeta el text musical. Aquest criteri avalua el concepte personal estilístic i la llibertat d'interpretació de la lectura a primera vista.

Criteris específics de qualificació

Quan el nivell de consecució d'un només dels criteris d'avaluació exposats no siga suficient l'aspirant no superarà l'exercici. L'exercici es qualificarà d'1 a 10 punts.

Instruccions

L'alumne disposarà de l'instrument durant els cinc minuts corresponents per a la preparació de la prova.

b) Interpretació de tres obres d'entre un llistat de sis, presentat per l'alumne o alumna, pertanyents a diferents estils.

Continguts

1. Sis obres triades del repertori instrumental, amb el grau adequat de dificultat considerat útil per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'aspirant.
2. Posició de l'instrument i de l'arc: postura corporal adequada que permeta la percepció interna de la pròpia relaxació i el control muscular.
3. Automatismes correctes: Mà dreta: dits arredonits que permeten una correcta subjecció i conducció de l'arc. Mà esquerra: polze relaxat al costat del mànec i la resta dels dits arredonits i prop del diapasó que permeten moviments relaxats per a una correcta afinació, precisió rítmica i canvis de posició. Muscles: relaxats.
4. Interpretació d'obres només/a o amb acompanyament de piano d'un grau adequat de dificultat triades del repertori propi de l'instrument, que es consideren útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'aspirant.
5. Sensibilitat auditiva: domini de l'afinació fins a la 5a posició i en els canvis de posició entre elles. Memòria muscular.
6. Producció del so: qualitat i quantitat. Moviment horitzontal del braç dret (cantabile) que permeta la producció d'un so de qualitat atesos els conceptes de punt d'atac, punt de contacte, velocitat, pes i punt d'equilibri respecte a les articulacions i figuració rítmica pròpies de l'estil de les obres o estudis a interpretar. Precisió rítmica.
7. Correcta distribució de la longitud de l'arc. Moviment de recuperació arquege a dalt i arc a baix. Control del desplaçament de l'arc sense contacte amb la corda. Control dels extrems de l'arc.
8. Coneixement dels colps d'arc bàsics: detaché, martelé, staccatto i legato. Utilització correcta dels mateixos i adequada a l'estil de les obres o estudis a interpretar.
9. Canvis de cordes: lligats i solts, continus i alterns.

10. Coneixement del vibrato. Aplicació a les obres o estudis a interpretar com a element d'expressió musical.
11. Domini de la lectura combinada de la clau de Fa en quarta línia amb la clau de Sol.
12. Canvis de posició: domini de la $\frac{1}{2}$, 1a, 2a, 3a, 4a, 5a posició i les intermèdies. Domini en els canvis de posició entre aquestes posicions. Coneixement dels harmònics naturals.
13. Mà esquerra: velocitat (negra = 60), articulació i independència dels dits. Precisió rítmica. Domini en l'execució dels cromatismes. Execució de trinats i notes d'adorn (apoyatura, mordente de dues notes i semitriat).
14. Recursos musicals i expressius: vibrato, contrast en l'ús de les dinàmiques, glissandos, atacs, caràcter, etc.
15. Comprensió de les estructures musicals en el nivell corresponent.

Llistat orientatiu d'obres

- Berceuse pour un beu hippopotame, S. Llancen.
- Sonatine, Antonio Diabelli. (La contrebasse classique. Jean-Loup Dehant, vol. B)
- Tema amb Variazioni, L.v. Beethoven. (La contrebasse classique. Jean-Loup Dehant, vol. B),
- Hommage a Vivaldi, Ch. Gouinguene.
- Sonata en Fa M. Giovannino.
- Sonata en Sol m (1º mov.), B. Marcello

Criteris d'avaluació

1. Interpretar tres obres que continguen les dificultats tècniques dels continguts terminals dels Ensenyaments Elementals de Música. Mitjançant aquest criteri s'avaluarà:

- L'adequació del grau de dificultat de les obres a interpretar.
- La diversitat i quantitat dels continguts tècnics de les obres interpretades per l'alumne.

2. Mostrar fidelitat en la interpretació de tots els elements que configuren la partitura, tant tècnics com musicals. Mitjançant aquest criteri s'avaluarà:

- L'aplicació precisa del llenguatge musical en les obres interpretades, quant a mesura, afinació, articulació i frasege adequat.
- L'aplicació dels continguts propis tècnics i musicals publicats segons l'instrument: tècnica apropiada, adequats esforços musculars, adequada relaxació i respiració, tempo i caràcter, dinàmica i nivells de so, articulació, respiració i frasege adequat, etc.

3. Interpretar amb la necessària continuïtat i fluïdesa. Mitjançant aquest criteri s'avaluarà:

- La capacitat de mantenir regularment la interpretació d'una manera fluida, sense interrupcions, i mantenint, en tot moment, el pols.

4. Interpretar amb suficient maduresa interpretativa i sensibilitat auditiva obres d'estils diferents. Mitjançant aquest criteri s'avaluarà:

- El grau de maduresa interpretativa de l'aspirant enfront de la varietat d'obres i d'estils
- El nivell de sensibilitat auditiva demostrat en els aspectes essencials de les obres que pot entendre segons el seu nivell de desenvolupament cognitiu i afectiu, encara que no els interprete tots, per resultar encara inabordables donada la seua dificultat tècnica.

5. Ajustar la seua actuació a l'instrument acompanyant, demostrant capacitat per a tocar al mateix temps que s'acobla a l'altre. Mitjançant aquest criteri d'avaluació s'avaluarà:

- El grau de col·laboració i interdependència entre els intèrprets.

- La capacitat de l'aspirant per a adaptar l'afinació, precisió rítmica i dinàmica a l'acompanyant.

6. Interpretar de memòria amb l'adequat control dels recursos necessaris. Mitjançant aquest criteri d'avaluació es valorarà:

- La capacitat d'interpretar de memòria i l'execució de les obres sense partitura amb seguretat, exactitud i concentració en el resultat sonor, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs.

Criteris específics de qualificació

Quan el nivell de consecució d'un només dels criteris d'avaluació núm. 1, 2 o 3 no siga suficient l'aspirant no superarà l'exercici. L'exercici es qualificarà d'1 a 10 punts.

Instruccions

L'alumne o alumna elaborarà el llistat de sis obres triant d'entre aquelles previstes per a cada especialitat instrumental, a proposta del centre docent. Els participants lliuraran al tribunal tres còpies cadascuna de les peces que vagen a interpretar, així com els originals d'aquestes .

El tribunal podrà admetre altres obres que, al seu criteri, siguen equiparables a les publicades en el llistat, i que s'adeqüen al mateix nivell o superior que les proposades per a la prova d'accés als ensenyaments professionals en l'especialitat corresponent.

En el cas que una obra presentada conste de diversos moviments, el tribunal podrà indicar a l'aspirant que interprete un moviment o diversos d'ells.

L'alumnat que presente obres amb acompanyament estarà obligat a interpretar-les amb ell, aportant el seu propi acompanyant.

Si l'aspirant vol presentar alguna obra que no aparega en el llistat orientador proposat, es podrà consultar, amb la suficient antelació, a un professor especialista del conservatori, que determinarà si l'obra és adequada per al nivell al qual pretén accedir.

2. PROVA DE LLENGUATGE MUSICAL:

1. Prova teòrica

Prova de capacitat auditiva. Realització d'un dictat musical a una veu amb els compassos de 2/4, 3/4 o 4/4.

Prova de coneixements teòrics del llenguatge musical escrit, a proposta del tribunal.

2. Prova pràctica:

Prova de lectura rítmica en clau de Sol i en clau de Fa en quarta línia.

Prova de lectura entonada en la tonalitat de Do Major

CRITERIS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Criteris generals d'avaluació i qualificació de la prova de llenguatge musical:

Cadascun dels exercicis anteriors tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Per a aprovar la prova, l'alumne haurà d'obtenir una puntuació mínima en cadascun dels quatre exercicis de 5 punts. Totes les parts i exercicis són eliminatòris.

Criteris d'avaluació i qualificació de la prova de capacitat auditiva

Es realitzarà un dictat ritmicomelòdic que tindrà una puntuació màxima de 10 punts en el qual s'avaluarà:

- o La identificació auditiva de la tonalitat del dictat (fins a 1 punt)
- o La identificació auditiva del compàs del dictat (fins a 1 punt)
- o La correcta reproducció escrita del dictat escoltat, referint-se a aspectes rítmics (fins a 4 punts) i melòdic-tonals (fins a 4 punts)

Criteris d'avaluació i qualificació de la prova de coneixements teòrics del llenguatge musical

Es realitzarà un exercici teòric escrit. Aquest exercici tindrà una puntuació màxima de 10 punts.

Criteris d'avaluació i qualificació de la prova de lectura rítmica

L'alumne realitzarà un exercici de primera vista rítmica que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- o La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment (fins a 2 punts)
- o La correcta interpretació rítmica (fins a 8 punts) del fragment.

Criteris d'avaluació i qualificació de la prova de lectura melòdica.

L'alumne realitzarà un exercici de primera vista entonada que tindrà una puntuació màxima de 10 punts i en el qual es valorarà:

- o La marcació del compàs a un tempo apropiat del fragment, així com la interpretació correcta d'articulacions i matisos. (fins a 2 punts)
- o La correcta interpretació melòdica del fragment. (fins a 8 punts).

Requisits dels aspirants

1. Podran presentar-se a les proves per a l'obtenció directa del certificat d'ensenyaments elementals de Música tot l'alumnat que no haja conclòs els ensenyaments elementals de Música, havent cursat part d'elles; així com aquelles persones que aspiren a obtenir el Certificat d'Ensenyaments Elementals de Música, amb independència de la seua edat.
2. Els qui hagen iniciat estudis reglats en els ensenyaments elementals i desitgen presentar-se a les proves hauran de formalitzar la sol·licitud d'inscripció en el conservatori on es trobe el seu expedient acadèmic.
3. Les persones que no hagen cursat ensenyaments elementals de Música de caràcter reglat podran inscriure's en qualsevol dels Conservatoris públics que imparteix aquests ensenyaments. El conservatori procedirà a l'obertura d'un expedient acadèmic personal
4. La inscripció es realitzarà en la secretària del centre on es vaja a realitzar la prova en les dates que per a tal fi es publiquen.

Calendari orientatiu de la prova per a l'obtenció del Certificat d'Ensenyaments Elementals.

El calendari orientatiu de realització de les proves per a l'obtenció del Certificat d'Ensenyaments Elementals es publicarà pels canals habituals (pàgina web i Telegram) amb suficient antelació. No obstant això, a continuació, es mostra un ordre orientatiu d'aquest procediment:

- a) Publicació de continguts, llistats d'obres orientatives i criteris d'avaluació: primera setmana de setembre.
- b) Inscripció: primera quinzena d'octubre.
- c) Publicació de tribunals, dates i relació d'aspirants: última setmana d'octubre.
- d) Realització de les proves: entre l'última setmana d'octubre i novembre.
- e) Publicació de resultats: abans del 15 de desembre.

ANNEX 4

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

CRITERIS DE PROMOCIÓ

MÍNIMS EXIGIBLES

CONTRABAIX

ANNEX 4

CRITERIS QUALIFICACIÓ

CRITERIS PROMOCIÓ

MÍNIMS EXIGIBLES

CONTRABAIX

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Els criteris de qualificació es divideixen en **3 procediments d'avaluació** expressats de manera percentual sobre un total de 10. La qualificació final serà la suma dels tres procediments d'avaluació. Per a poder dur a terme l'avaluació de cada procediment s'utilitzaran unes rúbriques d'avaluació concretades en 5 nivells que correspondran amb el grau de domini de les capacitats adquirides, i que tindran relació i correspondència amb un o diversos criteris d'avaluació que hi ha seqüenciats per a cada curs en la Programació didàctica de contrabaix. Els tres procediments d'avaluació són els següents:

A) Treball diari realitzat per l'estudiant en classe i a casa durant el curs. Actitud enfront de les orientacions pedagògiques del professor, interès en les classes i implicació demostrada per l'estudiant durant l'estudi del contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **50% de la qualificació final**.

El professorat podrà baixar la qualificació fins a un 20% en cas de mal comportament.

B) Proves d'avaluació contínues durant el desenvolupament del curs

Proves d'avaluació que consisteixen en interpretacions sense públic del repertori d'obres, peces o fragments, etc. treballats durant el curs. A través aquestes **proves d'avaluació** s'haurà de mostrar una millora progressiva en els aspectes tècnics de l'instrument que es corresponen al nivell exigut en cada curs i que apareixen descrits en els **Continguts Específics** de cada curs que figuren en la Programació didàctica de contrabaix.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **30% de la qualificació final**.

C) Audicions públiques internes i externes

Aquest punt suposa la participació de l'alumnat en les diferents audicions públiques programades per l'assignatura de contrabaix.

La participació en les audicions públiques no serà obligatòria, però serà condició indispensable per a poder optar a la qualificació d'excel·lent.

La ponderació d'aquest punt en la nota final suposarà un **20% en la qualificació final**.

CRITERIS DE PROMOCIÓ

ENSENYAMENTS ELEMENTALS

1. Els alumnes promocionaran de curs quan hagen superat la totalitat de les assignatures de cada curs o tinguen avaluació negativa en una assignatura com a màxim.
2. En el supòsit d'assignatures pendents referides a pràctica instrumental, la recuperació haurà de realitzar-se en la classe del curs següent.
3. En cap cas es podrà qualificar l'assignatura motiu de promoció sense haver aprovat l'assignatura pendent.
4. Els alumnes que al final del quart curs tingueren arracades d'avaluació positiva tres assignatures o més, hauran de repetir el curs íntegrament. Quan la qualificació negativa es produïska en una o en dues assignatures, només serà preceptiu cursar les assignatures pendents.
5. El criteri de promoció que es tindrà en compte perquè un alumne promoció de curs serà la superació dels continguts mínims exigibles detallats i seqüenciats en cada curs de la pròpia programació didàctica de contrabaix.

En el cas d'alumnes d'Ensenyaments **Elementals**, el programa mínim requerit s'especificarà en els Continguts Mínims exigibles que apareixen descrits en cadascun dels cursos de la programació didàctica de contrabaix i que es detalla a continuació en aquest document.

ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

1. Els alumnes promocionaran de curs quan hagen superat la totalitat de les assignatures de cada curs o tinguen avaluació negativa com a màxim en dues assignatures. En el supòsit d'assignatures pendents referides a pràctica instrumental o cant, la recuperació haurà de realitzar-se en la classe del curs següent si forma part d'aquest.
2. La qualificació negativa en tres o més assignatures d'un o diversos cursos impedirà la promoció d'un alumne al curs següent.
3. Els alumnes que al final del 6è curs tingueren arracades d'avaluació positiva tres assignatures o més hauran de repetir el curs íntegrament. Quan la qualificació negativa es produïska en una o dues assignatures, només serà preceptiu cursar les assignatures pendents.
4. El criteri de promoció que es tindrà en compte perquè un alumne promocione de curs serà la superació dels continguts mínims exigibles detallats i seqüenciats en cada curs de la pròpia programació didàctica de contrabaix.

En el cas dels alumnes d'Ensenyaments **Professionals** el programa mínim requerit per a superar el curs constarà de tres escales, cinc estudis i tres obres de diferent estil.

MÍNIMS EXIGIBLES

A continuació, es detallen per cursos els **mínims exigibles**, tant per a **ensenyaments elementals** com per a **ensenyaments professionals**.

MÍNIMS EXIGIBLES 1r ENSENYAMENTS ELEMENTALS

- 1. Posició corporal correcta (instrument i arc).
- 2. Coneixement de les parts importants de l'instrument i aprendre a mantenir-lo i cuidar-lo correctament.
- 3. Control d'afinació en les escales de Sol M i Do M en una octava, correctament afinades, amb els seus arpegis.
- 4. Producció d'un so clar en cordes a l'aire i en figures senzilles que impliquen diferents longituds i articulacions de l'arc
- 5. Control del concepte d'arc a dalt i a baix.
- 6. Col·locació correcta dels dits rage esquerra en les formacions.
- 7. Diferenciar i controlar tocar amb arc i pizzicato.
- 8. Ser capaç d'interpretar una peça amb acompanyament de piano seguint el ritme correctament.
- 9. Ser capaç de mantenir la concentració en tocar en públic.
- 10. Domini de la lectura de la clau de Fa en quarta línia.
- 11. Control dels colps d'arc bàsics: detaché i legato.
- 12. Control bàsic en la producció del so: cordes a l'aire i digitadas utilitzant tot l'arc i diferents longituds d'aquest . Qualitat i quantitat.
- 13. Ser capaç de controlar el ritme i distribució d'arc.
- 14. Control en els canvis de corda.
- 15. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 16. Interpretació d'l estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 2n ENSENYAMENTS ELEMENTALS

- 1. Posició corporal correcta (instrument i arc).
- 2. Domini de les següents escales: Sol M, Do M, La M, Re M, La M i Sib M, correctament afinades, amb els seus arpegis.
- 3. Control i sensibilitat auditiva que permeta controlar l'afinació i la qualitat sonora.
- 4. Domini bàsic de la lectura a primera vista dins de les tonalitats anteriorment nomenades.
- 5. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 6. Control de l'afinació. Familiarització amb la relació de to i semitò, i amb els termes "alt" i "baix".
- 7. Ser capaç de controlar els colps d'arc senzills: detaché, legato, staccatto i martelé. Estudi de ritmes amb punt. Aplicació en escales, arpegis i peces.
- 8. Tenir Precisió rítmica: ritmes amb punt, tresillos. Pràctica alternada de notes soltes, enganxades i lligades. Ampliació de la pràctica de la lligadura (fins a quatre corxeres lligades). Saber aplicar-ho en escales, arpegis i peces.
- 9. Dominar els canvis de cordes en cordes conjuntes tant amb notes soltes com lligades, i en subdivisió binària i ternària.
- 10. Domini en la lectura de la clau de Fa en quarta línia en el registre de les tonalitats anteriorment nomenades.
- 11. Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
- 12. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 13. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 3r ENSENYAMENTS ELEMENTALS

- 1. Control més avançat de la posició corporal correcta en tot moment (contrabaix i arc).
- 2. Treball i domini de les escales proposades per al curs amb els seus arpegis i intervals de 3a.
- 3. Domini en la lectura de la clau de Fa en cuata línia.
- 4. Domini de la primera vestisca obres de dificultat del nivell del curs anterior.
- 5. Domini dels colps d'arc senzills, Detaché, Martellé i Legato, i les seues combinacions, amb tot l'arc i per regions (taló, centre i punta).
- 6. Conèixer la realització dels trinats, apoyaturas i mordentes.
- 7. Domini dels canvis de posició coneguts. Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a i les posicions intermèdies.
- 8. Domini del moviment horitzontal del braç dret i del moviment del braç i dels dits de la mà esquerra, així com de la coordinació entre tots dos.
- 9. Control en la distribució de la longitud de l'arc atès el nivell. Treball del moviment de recuperació arquege a dalt i arc a baix. Control del desplaçament de l'arc sense contacte amb la corda. Control dels extrems de l'arc. Iniciació als conceptes de punt d'atac, punt de contacte, velocitat, pes i punt d'equilibri.
- 10. Familiarització amb els canvis de posició bàsics, fins a la 3a posició.
- 11. Haver demostrat qualitats per a integrar-se rítmica i musicalment amb acomp. (piano, duos...).
- 12. Precisió rítmica. Hemiolias, síncope, ritmes amb punt (soltes i lligades), tresillos, lligadures, etc.
- 13. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 14. Interpretació d'1 estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 4t ENSENYAMENTS ELEMENTALS

- 1. Domini avançat d'una postura corporal correcta (tant en la sujecció de l'instrument com de l'arc).
- 2. Canvis de corda en posicions conegudes.
- 3. Canvis de posició. Interrelació entre la ½, 1a, 2a, 3a, 4a, 5a posició i les intermèdies.
- 4. Desenvolupament de la velocitat.
- 5. Domini de la lectura de la clau de Fa en tercera línia i coneixement de la clau de sol.
- 6. Domini de les escales i arpegis: Sol M, Do M, Re M, La M, Sib M, en una octava, i control bàsic de les escales del meu m, Fa M i Sol M en dues octaves, amb diferents figuracions i articulacions.
- 7. Aproximació de l'ornamentació bàsica: trinats, apoyaturas i pequeños mordentes.
- 8. Control avançat dels colps d'arc. Detaché, Martellé, Legato i realització del Staccatto , amb tot l'arc i per regions
- 9. Domini dels canvis de corda lligats i solts, continus i alterns.
- 10. Control de les dinàmiques bàsiques.
- 11. Correcta distribució de la longitud de l'arc, moviment de recuperació arquege a dalt i arc a baix. Control del desplaçament de l'arc sense contacte amb la corda. Control dels extrems de l'arc. Domini dels conceptes de punt d'atac, punt de contacte, velocitat, pes i punt d'equilibri.
- 12. Interpretació de memòria d'alguns fragments i/o xicotetes peces adequades a aquest nivell.
- 13. Interpretació d'l estudi i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 1r ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Perfeccionament constant de la qualitat sonora.
- 4. Afinació. Domini auditiu en les posicions treballades en les EE.EE. i en els canvis de posició entre elles. Familiarització amb l'afinació de les noves posicions fins a la 7a posició.
- 5. Coneixement, desenvolupament i familiarització de la posició bàsica del polze.
- 6. Domini de les escales i arpegis corresponents al nivell en dues octaves, amb diferents colps d'arc.
- 7. Domini en els següents colps d'arc: detaché, martellé, staccato i legato. Inici a la familiarització amb l'spiccato i amb el bariolaje de 3 cordes.
- 8. familiarització de les dobles cordes fins a la 4a posició.
- 9. Domini de les escales per terceres i cinquenes, tant majors com menors, fins a la 4a posició.
- 10. Control de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns.
- 11. Estar familiaritzat amb el vibrato i altres recursos expressius, especialment dels matisos.
- 12. Control dels harmònics naturals i familiarització amb els harmònics artificials.
- 13. Precisió rítmica: estudi dels ritmes amb punt, grups irregulars i fragments que alternen mesures i articulacions diferents.
- 14. Control de la lectura a vista, dins dels continguts treballats.
- 15. Ser capaç de tocar fragments de peces/ estudis del nivell de memòria.
- 16. Interpretació de 2 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 2n ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Domini en la conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Familiarització de les dobles cordes en posicions treballades.
- 4. Control avançat en l'afinació de les posicions apreses i fiançament entre els seus canvis de posició. Desenvolupament de les posicions del polze: cromàtica, semicromàtica i diatònica. Estudi d'escapes majors i menors en posicions apreses fins a dues octaves.
- 5. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Desenvolupament de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns.
- 6. Fiançament de l'execució dels diferents colps d'arc bàsics (detaché, martellé, legato, staccato), i domini bàsic de l'estudi dels colps d'arc saltats.
- 7. Control dels harmònics naturals i familiarització amb els harmònics artificials i les extensions.
- 8. Domini de la qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 9. Ritmes amb punt, grups irregulars i fragments que alternen mesures i articulacions diferents amb arcs solts i enganxats en les diferents zones de l'arc.
- 10. Control del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 11. Haver ampliat l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant.
- 12. Haver desenvolupat l'estudi del vibrato i altres recursos expressius, especialment dels matisos.
- 13. Ser capaç de tocar peces/ fragments de memòria, com a resultat d'un entrenament progressiu.
- 14. Ser capaç de desembolcar-se amb soltesa en lectura a vista.

- 15. Haver desenvolupat automatismes correctes, així com hàbits eficaços d'estudi.
- 16. Iniciació a la comprensió i aplicació de coneixements formals i harmònics en les obres d'estudi.
- 17. Haver interpretat un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 18. Ús conscient del metrònom, complint amb les pautes donades en classe.
- 19. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 20. Interpretación de 2 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nível corresponent i als mínims especificats.
- 21. Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

MÍNIMS EXIGIBLES 3r ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Control avançat d'una posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Domini en l'afinació de les posicions del pal treballades i en les posicions del polze (capotasto). Control de les noves posicions del polze apreses.
- 4. Fiançament dels canvis entre les posicions conegudes en escales majors i menors de fins a dues octaves.
- 5. Haver-se iniciat en l'estudi de les dobles cordes en diferents posicions conegudes.
- 6. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Haver desenvolupat l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Haver aprofundit en el treball dels diferents colps d'arc bàsics. Control bàsic del spiccato i iniciació en la seua aplicació a les obres del repertori.
- 8. Tenir soltesa en l'execució d'harmònics naturals. Aplicació pràctica dels mateixos en estudis i obres.
- 9. Control de la qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: domini de diferents ritmes i fragments que alternen mesures i articulacions diferents amb arcs solts i enganxats en les diferents zones de l'arc.
- 11. Haver ampliat l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Control bàsic de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant adequant-se a l'estil.
- 13. Iniciació a peces del segle XX.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Haver practicat amb soltesa la lectura a vista.

- 16. Audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.
- 17. Ampliació de l'estudi del vibrato i altres recursos expressius d'acord amb les exigències estilístiques interpretatives.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Desenvolupament d'automatismes correctes.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Consciència de la respiració.
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretació de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 4t ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en les posicions apreses i en els canvis entre elles. Familiarització amb l'afinació de les noves posicions per aprendre.
- 4. Domini de les posicions treballades en les escales de Fa M i Fa m de 3 octaves. Control de les noves posicions del polze apreses.
- 5. Iniciació a les escales cromàtiques de tres octaves fins a posicions apreses
- 6. Control en l'estudi de les dobles entenimentades.
- 7. Control de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Desenvolupament de l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 8. Control dels diferents colps d'arc bàsics, i, especialment, en l'*spiccato* , aplicant-los a les obres del repertori.
- 9. Soltesa en la pràctica d'harmònics naturals. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 10. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 11. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 12. Haver desenvolupat l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 13. Ampliació de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant adequant-se a l'estil.
- 14. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani.
- 15. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 16. Control de la lectura a vista.

- 17. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.
- 18. Ampliació de l'estudi del vibrato i altres recursos expressius, especialment dels colors del so, d'acord amb les exigències estilístiques interpretatives.
- 19. Haver-se iniciat en la comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 20. Control i desenvolupament d'automatismes correctes.
- 21. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 22. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 23. Haver pres consciència de la respiració.
- 24. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 25. Interpretació de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivell corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 5è ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en totes les posicions i en els canvis entre elles.
- 4. Fiançament dels canvis de posició en el registre sonor del contrabaix de posicions apreses. Estudi d'escales de Sol M i Sol m en 3 octaves.
- 5. Domini de les dobles cordes amb canvis de posició i concordes, i iniciació a les diferents execucions.
- 6. Desenvolupament de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Fiançament en l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Control dels diferents colps d'arc bàsics i aplicació a les obres del repertori oferint una qualitat de so adequada al nivell.
- 8. Haver realitzat un estudi combinat d'harmònics naturals. Iniciació al desenvolupament de l'estudi dels harmònics artificials. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 9. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 11. Aprofundiment en l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Desenvolupament de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant segons els estils.
- 13. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani escrites amb grafies no tradicionals.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Pràctica de la lectura a vista.
- 16. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

- 17. Aplicació amb autonomia progressivament major els diferents recursos musicals, especialment el vibrato i les dinàmiques, segons criteris estilístics.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Respiració conscient i com influeix en la qualitat sonora.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Presa de consciència de la respiració
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.

MÍNIMS EXIGIBLES 6è ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

- 1. Posició corporal adequada que facilite i afavorisca la interpretació.
- 2. Correcta conducció de l'arc i aprofundiment en l'execució en les seues diferents parts.
- 3. Afinació. Domini auditiu en totes les posicions i en els canvis entre elles.
- 4. Fiançament dels canvis de posició en tot el registre sonor del contrabaix. Estudi d'escala majors, menors i cromàtiques en tot el registre.
- 5. Domini de les dobles cordes amb canvis de posició i concordes, i iniciació a les diferents execucions.
- 6. Desenvolupament de la velocitat dels dits de la mà esquerra i coordinació de totes dues mans. Fiançament en l'execució dels trinats i de les notes d'adorn més comuns ateses les diferents convencions estilístiques.
- 7. Control dels diferents colps d'arc bàsics i aplicació a les obres del repertori oferint una qualitat de so adequada al nivell.
- 8. Haver realitzat un estudi combinat d'harmònics naturals i artificials. Execució dels mateixos en estudis i obres.
- 9. La qualitat sonora: "cantabile" i afinació.
- 10. Precisió rítmica: estudi de diferents ritmes i fragments amb mesures i articulacions diferents en les diferents zones de l'arc.
- 11. Aprofundiment en l'estudi del frasege i la seua adequació als diferents estils.
- 12. Desenvolupament de l'estudi de la dinàmica, de la precisió en la realització de les diferents indicacions que a ella es refereixen i de l'equilibri dels nivells i qualitats de so resultant segons els estils.
- 13. Iniciació a l'escolta, valoració i interpretació d'obres de llenguatge musical contemporani escrites amb grafies no tradicionals.
- 14. Haver realitzat un entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- 15. Pràctica de la lectura a vista.
- 16. Haver realitzat audicions comparades de grans intèrprets per a analitzar de manera crítica les característiques de les seues diferents versions.

- 17. Aplicació amb autonomia progressivament major els diferents recursos musicals, especialment el vibrato i les dinàmiques, segons criteris estilístics.
- 18. Comprensió i aplicació dels coneixements formals, harmònics i estètics en les obres d'estudi.
- 19. Respiració conscient i com influeix en la qualitat sonora.
- 20. Estudi del repertori propi d'aquest nivell.
- 21. Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- 22. Presa de consciència de la respiració
- 23. Interpretació d'un repertori que incloga estudis i obres de diferents estils amb o sense acompanyament de piano.
- 24. Interpretación de 3 estudis i 3 peces, obres o fragments adequats al nivel corresponent i als mínims especificats.